

Lipsey Glitze!

LEVÉL A MINISZTERELNÖKNEK

Hírességek kérelme az Erdélyi Magyarság megmentése érdekében

Orbán Viktor

miniszterelnök úrnak

Miniszterelnöki Hivatal

1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 1-3.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Tájékoztatjuk, hogy az *Erdélyi Magyarság* című folyóirat – amennyiben nem sikerül helyzetét anyagilag megszilárdítani – a jelek szerint a jövőben nem jelenik meg, amit az azt kiadó *Az Erdélyi Magyarságért Alapítvány* éppen a millenniumi év utolsó számában kénytelen bejelenteni.

A Köteles Pál által tizenegy évvel ezelőtt alapított, a maga nemében egyetlen és egyedülálló lapról tudni kell, hogy annak megjelentetését mindezidáig, érdemleges támogatás híján az alapítvány anyagi támogatása tette lehetővé. Mára azonban anyagilag kimerült, a lap kiadásának költségeit jelen helyzetében nem tudja a továbbiakban vállalni annak ellenére, hogy a munkatársak és szerzők már hosszú idő óta minden ellenszolgáltatás nélkül dolgoznak.

Hazánkban ma egy ilyen jellegű lapot pályázatokból szerzett összegekből, szerény előfizetői támogatásokból, csak ideig-óráig lehet fenntartani.

A lap fennállásának egész ideje alatt magas színvonalú cikkeivel széles körű elismerést vívott ki nemcsak Erdélyben, hanem az egész Kárpát-medencében, sőt a nyugati magyarság körében is – szerte a nagyvilágban. Néhány évvel ezelőtt, amikor az alapítvány anyagi helyzete azt még megengedte, a határokon túli kárpát-medencei területek számos gyülekezete és iskolája is, ingyen kapta a lapot. Az arra látogatók sokszor észrevételezték, hogy sokfelé ott található ez a kiadvány a kisebbségben élő tanárok és lelkipásztorok asztalain.

Ma, különösen a státustörvény és más, gyökeres változást ígérő kezdeményezések bevezetésekor erre a lapra nagyobb szükség van, illetve lenne, mint valaha. A törvény értelmezése, életre keltése szempontjából nélkülözhetetlen ugyanis, hogy az érdekeltek százezrei tájékozottak legyenek minden olyan kérdésben, mely annak végrehajtása körül felmerül.

Ezt nem nyújthatja sem a magyarországi, sem a határon túli magyar sajtó olyan részletességgel, mint az *Erdélyi Magyarság*. Számolni kell azzal is, hogy a környező országok egyes politikai fórumai, melyek általában nem rokonszenveznek a státustörvénnyel, és időszerű nemzeti törekvéseinkkel, a félretájékoztatás, a hangulatkeltés változatos eszközeit fogják alkalmazni a törvény sikeres végrehajtásának megakadályozására.

ERDÉLYI MAGYARSÁG

Független szemle

A határainkon túli magyarok fóruma

Alapító főszerkesztő: Köteles Pál

XIII. évfolyam 49. szám

2002. január, február

Megjelenik: kéthavonta

Kiadja **Az Erdélyi Magyarságért Alapítvány**

Felelős kiadó: Atzél Ferenc

Felkért főszerkesztő: Lipcsey Ildikó

**Az Erdélyi Magyarságért Alapítvány
és az Erdélyi Magyarság c. folyóirat
szerkesztőségének címe:
1116 Budapest Sopron utca 64. I. em.
Telefon/fax: 206-2048**

HU ISSN 0865-6819

Formakészítés: **CoGraf**, Budapest

Nyomdai munkálatok: **Alfa Ipari Rt.** (1139 Budapest
XIII. Lomb u. 22. (Tel.: 349-0757)

Felelős vezető: Pap Gyula

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
AZ ALÁÍRT CIKKEKÉRT A SZERZŐK
VISELIK A FELELŐSSÉGET.
A SZERKESZTŐSÉG FENNTARTJA
AZ ÍRÁSOK SZELLEMEÁT ÉS TARTALMÁT
NEM ÉRINTŐ RÖVIDÍTÉSEK JOGÁT.

**Megrendelhető az alapítvány címén
(1116 Budapest, Sopron út. 64.).**

Előfizetési díj – belföldre: 2500.- Ft./év; elszakított
területek 4800.- Ft./év; Nyugat Európába 30 EUR/év;
tengeren túlra (légiposta) 35 USD. Kérésre (akár üze-
netrögzítőnkön keresztül is) belföldre befizetési
csekket küldünk.

**A folyóirat támogatására küldött befizetésekről
– kérésre – (APEH) igazolást állítunk ki, mely
összeggel – az érvényben lévő rendelet szerint –
támogatónk a befizetés évében adóalapjukat
csökkenthetik.**

Bankszámlánk:

Országos Takarékpénztár (OTP)- Szentendrei
Fiók 11742087 – 20071776

Angol elnevezés: National Savings and
Commercial Bank Limited (2000 Szentendre)

Lapunk megvásárolható vagy megrendelhető
AZ ERDÉLYI MAGYARSÁGÉRT ALAPÍTVÁNY-nál
(1116 Budapest, Sopron út 64. Telefon és
fax: 206-2048) Drótposta: azerma@axelero.hu

Adószámunk: 19667173-1-43

Ezen szám kiadását támogatták az olvasók.

**KÖVETKEZŐ LAPSZÁMUNK
NEM TUDJUK
MIKOR JELENIK MEG.**

TARTALOM

- Elsodort nemzedék, elsodort ország
- Levél a miniszterelnöknek
- Nagy Andor levele

VALÓSÁG – MÉRLEG

- Lipcsey Ildikó: Kis pénz – kis hazaszeretet 4-5
- Márai Sándor: Hogyan kell búcsúzni az Ifjúságtól? ... 6
- Borbély Zsolt Attila: A Polgári Szárny
megalakulásának jelentősége 7
- Csapó I. József: Észrevételek az ún.
státustörvényről 8-9
- Atzél Ferenc: Történelmi lecke fiúktól 10-16

DOKUMENTUMOK

- Gróf Wass Albert. Most testvér-bátyámról szólok .. 17
- Katona Szabó István: Ki is volt báró Atzél Ede? ... 18
- Erdélyi Magyar Kezdeményezés:
Alkotmánymódosító javaslat 19
- Közlemény 20

MŰHELY

- Lipcsey Ildikó: Illyés Gyula aktualitása 21-23
- Szász István Tas: Naplójegyzetek 24-28
- Reményik Sándor:
Nemzetpolitikai gondolatok 29-30
- Horváth László: Történelmi esélyeink
a II. világháborúban 31

SZÉPMÍVESSÉG

- Reményik Sándor: Ahogy lehet 32
- Tompa László: Havasi tájékon, Kiáltás,
Halálbamenők üdvözléte 32-33
- Szász István Tas: Hétköznapijaim 33

FIGYELŐ

- Szöllősy Tibor: Öröm/ök/ az örömben 34-35
- Szűcs Lóránd: Rendezni végre
közös dolgainkat 36-37
- Czákó Gábor: Belátó 37
- HTMH Observer: Hírek a státustörvényről 38-41
- Árakat „rendezett” a Magyar Posta Rt. 42
- HUNSOR: Benes ma börtönben ülni... 43
- Munkaügyi központok 44
- Borbély Zsolt Attila: Olimpia Budapesten? 45
- Tovább a neptuni úton 46
- Veszélyeztetett kisebbségek Európában 47

POSTABONTÁS

LAPZÁRTA

Ezen lapszámunkat a „Magyarország és Erdély”
(Darmstadt – 1864) c. könyv
képei illusztrálják.

KIS PÉNZ – KIS HAZASZERETET, NAGY PÉNZ – NAGY HAZASZERETET

Az Erdélyi Magyarság című folyóiratot mutatták be elsőként A nemzeti sajtó műhelyei című előadássorozat keretében január 25-én a Magyarok Házában, a fővárosban – jelentette még az nap a Magyar Távirati Iroda. Ott hangzott el a lap felkért főszerkesztőjének, Lipcsey Ildikónak az alább közölt beszéde

Az Erdélyi Magyarság hitvallása megjelenésének 12 esztendeje alatt csak a történelmi hagyományokat követte, hogy ti. volt idő – Mohács után három részre szakadt az ország –, amikor a magyar államiság, nemzet folytonossága Erdélybe költözött. Ez a hitvallás egy mondattal: mi magyarok is felelősek vagyunk a múltunkért, a máért és jövőnkért. Ennek szellemében együtt kell tisztázni a múltat – História és a Dokumentumok rovatunkban ezt mi folyamatosan megteesszük, egyébként minden lapszámban van olyan írás, aminek a közlése a nemzeti sajtó más műhelyeiben nem vállalták –, felelősek vagyunk a máért, azaz rendbe kell végre szedni ami az országon belül zajlik, és felelősök a holnapért, pontosabban a kárpát-medencében élő magyarság holnapjáért.

Engedjessék meg hogy most az egyszer először ne a közös dolgainkat, hanem a magyarság helyzetét rendezzük. Mi adtunk fórumot az autonómiáról, föderációról szóló vitának, itt írták meg szerzőink először, hogy az országhatárok ellenére egy és oszthatatlan a magyar nemzet, és a cél ennek az egységnek a helyreállítása. Folyamatosan közlésre kerülnek a bennünket érintő hazai és nemzetközi dokumentumok, pl. a státustörvény, a kárpótlással kapcsolatos román törvények, a régiók etnikai viszonyai megváltoztatását tiltó nemzetközi határozat.

Trianonért okoltuk már a szomszédok mohóságát, a végzetet, a nagyhatalmakat, csak egyet nem okoltunk eléggé: önmagunkat. Pedig nap mint nap mindent megtettünk, megteszünk Trianonért. Az egymásért való felelősség, a közösségi szellem teljes hiánya jellemezte mindig a magyarságot. Ez nem az én, netán a lap valamenyik túlzó szerzőjének véleménye, hanem Széchenyié, Deáké, Adyé, Németh Lászlóé. Európa cirkuszporondján tépi egymást a magyar – írta Wass Albert a 40-es évek végén. Ez sem változott. Nemcsak sajnálatos, de végzetes, hogy a nemzeti oldalon ma is egymás ellen követik el a merényleteket – hacsak átvitt értelemben is. Az intrika, a hazugságok, vádaskodások drótsövényakadályai választják el egymástól azokat, akik törvény szerint szövetségesek kell legyenek. Trianon tehát bennünk van, s a nemzet összes vereségeért és szenvedéséért mi magunk is felelősök vagyunk. Ha ez így marad, akkor nemcsak országrészeket veszítünk el, hanem a teljes hazát.

Vészhelyzet van, remélem észrevették. Ugyanis nemzet és állam érdeke 1945 után évtizedekig nemcsak elvált de szembenállt – holott a nemzeti többséget kell élvezzen – s a magyartalanítás végzetesen országhatáron belül zajlott máig ható következményekkel. Erdélyi, délvidéki barátaink, de aki jól ismeri a ma-

gyar történelmet, Habsburg Otto sem érti, hogy miért is van ma Magyarországon annyi ellenzéke a nemzeti gondolatnak. A nemzetből évtizedekig kirekesztették annak harmadát. Tehát életbevágó egy hosszútávra szóló nemzeti stratégia, amely a magyarság holnapját is biztosítja. Az értelmiség feladata felhívni a figyelmet a nemzet felgyülemlett bajaira, a diagnózis meghatározásában segíteni a politikai döntéshozókat, továbbá, hogy a határainkon kívülre került nemzetrészeket ne csak egy a hovatarozást igazoló jelképes igazolvánnyal fogadják vissza a nemzetbe.

Nem lehet kisebbségi sorsban élni – vallotta Makkai Sándor – és repatriált. Nem szabad kisebbségi sorsban élni – mondotta Márton Áron 1946-ban Csíksomlyón, pünkösd vasárnapján majd így folytatja: „szabad emberhez, szabad nemzetéhez méltó életet kívánunk élni, mert ehhez Isten-adta jogunk van”. A nemzeti stratégia egy fejezetének az erdélyi kérdés megoldását is tartalmaznia kell. Magyarország 1990 óta jó néhány kedvező helyzetet kihagyott. Sőt! Nemzetközileg is, elfogadható, politikusaink és diplomatáink által népszerűsített rendezési tervre van szükség, ami helyreállítja a magyarság egységét a Kárpát-medencében. Az erdélyi és általában a magyar kérdést nemzetköziesíteni kell, tárgyalóasztalhoz kell ültetni azokat, akik ebben már kétszer nélkülünk hoztak döntéseket.

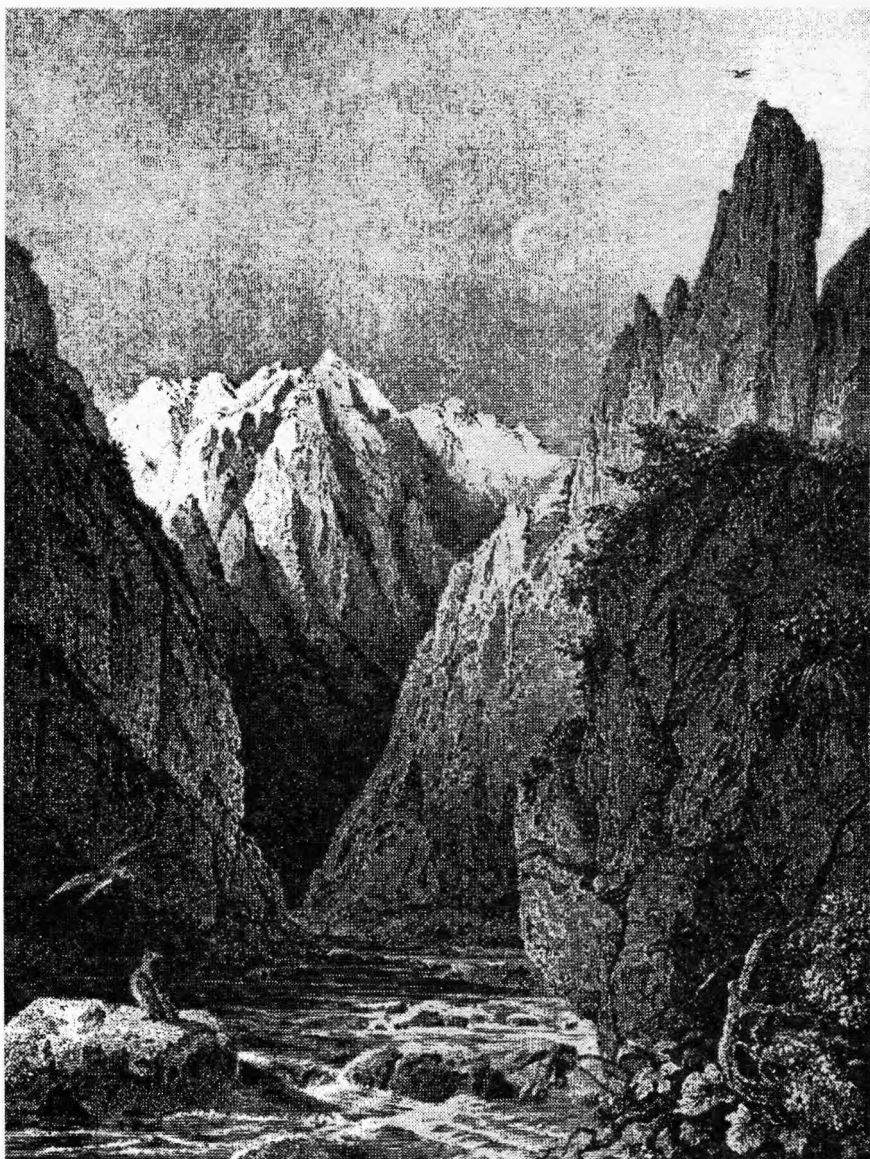
(Otthon is elégedetlenek a román kormány erdély-politikájával, például Sabin Gherman, mert az össz nemzeti jövedelem 65 %-át Erdély adja, s amit az államkasszából visszkap, a sorban valahol a 30. helyen van. A volt titokminiszter Asztalos/Magureanu jelenlétében követelte Kolozsváron 1999 tavaszán 60 egyetemi tanár, hogy Románia fővárosát helyezték át Ko-

lozsvárra, és vessenek véget annak a korrupciónak amely Bukarestből elárasztja Erdélyt.)

A politikai elit nincs a helyzet magaslatán. Itt és most az ismert történelmi körülmények mellé a magyarság mély válsága párosul. A globalizmus fenyegettsége idején, amelynek nem kell a nemzet, és a hagyományos értékrend, csak a fogyasztó tömeg. Mikor az esélyegyenlőségnek nyoma sincs, a középosztály présben van, a hatalom magáért a hataloméért kell és nem a nemzetszolgálatért, s ebbe a magyar hazájában beletörődik, mint ha ma Magyarország még mindig legyőzött ország lenne. Ma nemcsak az erdélyi magyarságot, de a hazai, a kishaza magyarságát is az elcsángósodás fenyegeti, gazdasági, társadalmi, erkölcsi szempontból.

A két világháború között nemcsak az értelmiségnek volt természetes, hogy a hazáért áldozatot kell hozni, hanem a politikusoknak is. Ami a Kádár-korszakban így hangzott, hogy „kis pénz – kis foci” ma így hangzana „kis pénz – kis hazaszeretet, nagy pénz – nagy hazaszeretet”. A hazát nemcsak a nemzeti vagyon 80 %-ának idegen kézre juttatásával lehet elárulni, de balfácánsággal, a rokonság, a haverok menedzselésével, mert nem az a fontos hogy őket helyezzük pozíciókba, a történet nem arról szól, hogy a parlament büféjében vagy mellékhelyiségében körbekérdezzünk, hogy nincs valami jó ismerősöd erre és erre a pozícióra. Nem érdem az, hogyha valaki például koránál fogva sem lehetett tagja a kommunista pártnak, ha módszerek ugyanazok.

Tíz éve egy kis csapat pénz, paripa, fegyver hiányában is szolgálja nemzetét. Azt mondhatják, hogy mással is foglalkozunk, mint amit a lap címe sugall. Így igaz, s tulajdonképp már régen Kárpát-medencei Magyarság kellene folyóiratunk címe legyen. Márait idézve: a hazáért mindent oda kell adni. Mi megtettünk amit meg lehetett tenni. Egyet nem: nem mondtunk le se szóban sem írásban Erdélyről, mint ahogyan sokan megtették, s megteszik mind a mai napig.

A tordai hasadék

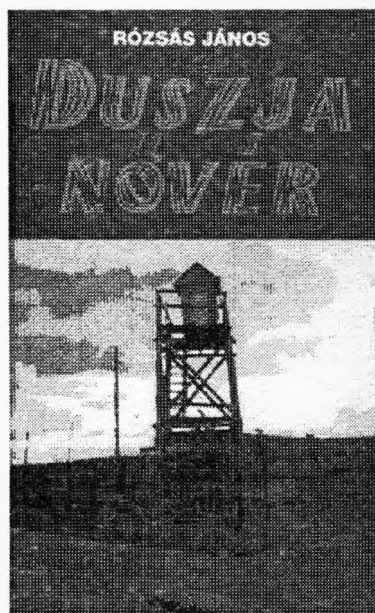
Megjelent Rózsás János DUSZJA NŐVÉR

című könyve - a szovjet kényszer-
munkatáborokat megjárt író
visszaemlékezésének második ki-
adása.

A szerző lebilincselő dokumen-
tumregénye a Gulagon töltött
megpróbáltatásairól, szenvedéseiről,
a szeretet erejéről.

Megrendelhető:
CANISSA KIADÓ

8801 Nagykanizsa, Postafiók : 550.
Telefon/Telefax: 93/310-968.
e-mail: canissa@matavnet.hu

ARRÓL, HOGYAN KELL BÚCSÚZNI AZ IFJÚSÁGTÓL

Az ifjúságtól jókedvűen kell búcsúzni. Tehát nem meghatottan és nem is érzelmesen, mint a gyöngék, nyafkák és tájékozatlanok cselekszik, akik lehorgasztott fővel, könnybe lábadt szemekkel bámulnak a távozó ifjúság után, búcsút intenek és önsajnáló érzelmességtől remegő hangon nyögdécselik: „Vale, Ifjúság!...Továtűnsz, boldog Ifjúság.” Így nem szabad búcsúzni az ifjúkortól. Jókedvűen, teli tüdőből, harsogó nevetéssel kell búcsúzni az ifjúságtól, mint aki megbízhatatlan útitársától szabadul meg. Ezt kell mondani: „Tűnj csak el, Ifjúság. Szánalom nélkül nézem távozásod. Nem is volt olyan jó, ifjúnak lenni. Zavar volt, köd, vágyakozás, tájékozatlanság, hamis fogalmak, még sokkal hamisabb képzetek, vágy és félelem, hogy elmaradunk a nagy versenyben. S

Márai Sándor (1900–1989)

mikor karjaink között tartottunk valakit, mennyi félreértés! S a félelem, hogy elmulasztjuk a Másikat,

aki igazibb! S a hírnév, melyre ifjan vágytunk, milyen más volt, mennyivel gyanúsabb és illanóbb, amikor aztán megérkezett! S avilági javak, mikor elérkeztek életünkbe, mily gyanúsán ragadtak az emberi irígység szutykától! Nem, az ifjúságtól sajnálkozás nélkül lehet búcsúzni. Lázalom volt ez, megható és gyöngéd önkívület. Most, mikor elmegy, Ifjúság, örömmel fordulok a másik táj felé. Most már én vagyok én, tetőtől talpig. Nem jó, nem bölcs, nem egészen igazságos: de már gyanítok valamit arról, mi az igazság? Vesém nem olyan jó már, de az értelmem élesebb. Csalódások nem érhetnek, legfőleg megglepetések. Mond így: „Hála Istennek, véget ért az ifjúság.”

Márai Sándor (Füveskönyv)

Maros-Vásárhely

Figyelem!!!

Kérjük azokat az olvasóinkat, akik drótpostával rendelkeznek, hogy jelentkezzenek be címünkkel, hogy felvehessük nyilvánlartásunkba azt. Adott esetben szükség lehet arra, hogy a gyors tájékoztatás céljából ezt az utat is igénybe vehessük, vegyük.

Címünk:

Alapítvány:

azerma @ axelero. hu

Szerkesztőség:

lipi70 @ freemail. hu

Ugyanakkor várjuk olyan, nemzeti ügyek iránt elkötelezett személyek jelentkezését is – kül- és belföldön egyaránt – akik esetleg hirdetésekkel, szponzorálással, de akár önzetlenül is, vagy bármilyen egyéb módon támogatnák lapunkat, közhasznú alapítványunkat.

POLGÁRI SZÁRNY

A megalakulás jelentősége

Mint közismert, a Szövetségi Képviselők Tanácsa 2002.02.01.-én Marosvásárhelyen közvetetten bár, de átadását adta a Szociáldemokrata Párttal kötött második protokollumra. Közvetetten mondom, mert, miként arra a román sajtó is felfigyelt – lásd a Curentul 2002.02.04.-i tudósítását az SZKT legutóbbi üléséről – magát a szerződést a világos és egyértelmű alapszabályzati előírás dacára sem tették fel szavazásra.

A Szabályzatfelügyelő Bizottság (az alapszabályzati előírása ellenére, de szokása szerint) nem lévén jelen, az SZKT többségi szavazással döntött úgy, hogy a kongresszus által elfogadott alapszabályzattal ellentételesen jár el. Teljesen érthetetlen egyébként az az ellenállás, mely a normakövető eljárással szemben Markóék részéről megnyilvánult, mind az Egyeztető Kerekasztalon, mind pedig a plénumban. Holott az eredmény nyilvánvaló volt, előre tudni lehetett, hogy legjobb esetben sem akad több ellenszavazat két tucattal, ami azt jelenti, hogy a két harmados többség bőven biztosítva volt. Ráadásul, ha az Operatív Tanácsnak a protokollumhoz való előzetes hoz-

zájárulásának SZKT általi elfogadása (ez volt az a közvetett megoldás, amivel Markóék megelégedtek) tulajdonképpen, tartalmilag ugyanazt a döntést jelenti, mint a szerződésről való szavazás. Vagyis a Markó-csapat semmit nem kockáztatott volna a korrekt eljárással.

Magáról a protokollumról nem szeretnék hosszabban értekezni, de annyit azért leszögeznek, hogy e dokumentum még szorosabbra fűzi a viszonyt azzal a Szociáldemokrata Párttal melynek magyarellenes indulatait a múlt évben bőven volt alkalmunk megismerni. Ugyanakkor tovább élteti azt a hamis mítoszt, hogy Romániában példaértékűen megoldották a kisebbségi kérdést.

(Az Adevarul-ban a napokban arról olvashattunk, hogy Románia azzal kérkedik, hogy a kisebbségi kérdés kezelése tekintetében európai viszonylatban az első tíz ország közé sorolták.) Mindez szorosan vett témámhoz annyiban tartozik, hogy e protokollum és a róla szóló SZKT-döntés nagyban hozzájárult az RMDSZ frakció értékeltű, programhű képviselőinek megszerveződéséhez, a Polgári Szárny megalakulásához.

Márpedig e „frakción belüli frakció”, ahogy a kolozsvári Szabadság találóan nevezi a PSZ-t, pusztán megalakulása a legbiztatóbb fordulat az utóbbi 5 évben. 1996 végén a kormányba lépés ellen az SZKT-n 3 szavazat esett. 1998-ban a kolozsvári egyetemről szóló törvényjavaslatot 4 képviselő szignálta. Tavaly a protokollumot szinte ellenszavazat nélkül fogadta el az SZKT. Most 11 ellenszavazat volt ugyan, de a 78 igen mellett ez elég szerény arány. Minden jel arra mutatott tehát, hogy az autonomista oldal elvesztette erejét és kezdeményezőképességét, s lépéseit a román hatalomhoz igazító RMDSZ-szárny túlereje demotiválta lassan a legjobbakat is. Mindeközben pedig dolgozik a szeletelőgép, folyik a meg nem alkuvók lassú, de kíméletlen leszalámizása. És ilyen körülmények között akad kilenc képviselő – kilenc, mint az RMDSZ autonomista korszakában, 1993 őszén, midőn Neptun az SZKT által elítélt deviancia volt s nem alapeset, mint ma – aki sarkára áll és expressis verbis kijelenti, hogy nem akar része lenni a szavazógépnek.

Ez a nagy jelentősége a Polgári Szárny megalakulásának, hogy a nemzetben, autonómiában azaz hivatalos RDMSZ programban gondolkodók összefogtak. A neheze persze hátravan: e csoportnak 2003-ig, a radikális váltás esélyével s a brassói útra való visszatéréssel kecsegtető tisztújító kongresszusig meg kell győznie a Szövetség középárdáját az általa képviselt politikai alternatíva életképességéről.

Szászváros, főpiacz és templom

Borbély Zsolt Attila

Észrevételek az ún. státustörvényről

A 2001/LXII számú törvény a szomszédos államokban élő magyarokról

A Magyar Országgyűlés által 2001. június 19-én elfogadott Törvény a szomszédos államokban élő magyarokról, rendkívüli jelentőségű a magyar nemzetiségűek együvé tartozásának magyar nemzethez tartozásának jogi kodifikációjában. A Törvény méltányolható lépés, de nem a végleges megoldás!

ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

Az Állampolgárságról szóló Európai Egyezmény 14., 16., 18. szakasza rendelkezéseinek megfelelően kellene eljárni: a törvény erejénél fogva, származás szerinti magyar állampolgárságot kellene elnyernie minden, magát önként magyar nemzetiségűnek, s a magyar nemzethez tartozónak valló személynek, illetve annak, aki állami jogutódlás következményeként, akarat ellenére veszítette el magyar állampolgárságát, vagy az új állami fennhatóság alatt, magyar nemzetiségűként, a törvény erejénél fogva kapott állampolgárságot.

A Magyar Köztársaság határain túl élő, nem magyar állampolgárságú, magyar nemzetiségű személy magyar nemzethez tartozásának megtestesítője ugyanis a magyar állam és a polgár közötti **jogi kötelék: az állampolgárság.**

A Szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény azonban a Magyar Köztársasággal szomszédos országokban élő magyar nemzetiségű személyeket **alanyi jogon megillető kedvezményeikről** rendelkezik.

A törvény tehát nem a magyar nemzet egységét jelképező jogi kötelekről, hanem a magát magyar nemzetiségűnek valló személy Magyar Köztársaság törvényei által szavatolt sajátos jogállásáról szól.

A magyar nemzethez tartozást, amelyet az állam és a polgár közöt-

ti jogi kötelék testesít meg, felváltja a magyar állam által más állam polgárának nyújtott kedvezmény és támogatás, amelyet ajánló szervezet, illetve közhasznú szervezetek határoznak meg.

Alapvető hiba: a magyar nemzeti önazonosságot magának valló polgár a magyar nemzeti közösség képviseletében adott államban eljáró szervezet kiszolgáltatottja lesz! Az ajánló szervezet tanúsítja a magyar nemzetiséget, ajánlást küld az elbíráló hatóságnak, közvetve vagy közvetetten véleményezi a támogatásra benyújtott pályázatot.

Tehát, a Magyarországgal szomszédos államokban, de mondhatnánk, a világ bármely országában élő magyar nemzetiségű polgár, aki önként vállalja önazonosságát és a magyar nemzethez tartozását, a magyar állammal való jogi kötelék létrejöttékor, a **magyar állampolgárság** elnyerésekor válik majd a magyar nemzet teljes és tényleges egyenlőségű tagjává! Persze, ezen állampolgárság egy-két gazdasági és politikai jog tekintetében lehet korlátozott, illetve sajátos rendelkezésekkel szabályozott!

A Magyarország határain kívül élő magyarnak, anyaországa állampolgárságának elnyerésére vonatkozó feltételeit a magyarországi állampolgársági törvényben is lehetne rendezni, amiképpen pl. a romániai állampolgársági törvényben megoldották.

RÉSZLETES MEGJEGYZÉSEK

A Törvény alapelvei között nagy jelentőségű megállapítás szerepel: a szomszédos államokban élő magyaroknak az egységes magyar nemzethez való tartozása, szülőföldjükön való boldogulása, valamint nemzeti azonosságtudata biztosítása végett fogadja el az Országgyűlés a kedvezményeket nyújtó jogi szabályozót a magyar nemzethez tartozást igazoló Magyar Igazolvány alapján.

Figyelemre méltó a 4. § (1) bekezdése előírása: Az e törvény hatálya alá tartozó **személyeket** a kultúra területén Magyarországon a magyar állampolgárokkal azonos jogok illetik meg.

A 13. § (1) bekezdése már nem a személyt, hanem a közösséget tekinteti jogalanyának: A Magyar Köztársaság a határon túli magyarság anyanyelvének, kultúrájának, nemzeti azonosságtudatának megőrzését azzal is elősegíti, hogy támogatja az akkreditált magyar, felsőoktatási intézmények tagozatának a szomszédos államokba történő kihelyezését, szervezését és működését.

Hasznos lett volna, ha e szöveg kiegészül azzal a tétellel, hogy a határon túli magyar nemzetiségűek anyanyelvének, kultúrájának, nemzeti azonosságtudatának megőrzését is elősegítik.

A 13 § (2) bekezdésének rendelkezése szerint: A Magyar Köztársaság támogatja a szomszédos államokban magyar nyelvű képzést folytató, az adott államban akkreditációt vállaló felsőoktatási intézmények (tagozat, szak stb.) létesítését, működését, fejlesztését. A megvalósításhoz szükséges pénzügyi forrás az e célból létrehozott közhasznú szervezetnél pályázat útján igényelhető. **A megfogalmazás vonatkozik az állami okta-**

tási intézményekre is. A Magyar Köztársasággal szomszédos országokban létrehozott magyar oktatási nyelvű egyházi-, illetve magán oktatási intézményeket kell támogatnia!

A 14 § (3) bekezdése előírásainak megfelelően: A nevelési-oktatási támogatás, illetőleg a taneszköz-támogatás iránt az e célból létrehozott közhasznú szervezethez lehet kérelmet benyújtani. A kérelem elbírálása során a közhasznú szervezet kikéri az adott szomszédos államban működő ajánló szervezetnek (20. §) a magyar oktatási miniszter egyetértésével kialakított állásfoglalását arról, hogy az adott nevelési vagy oktatási intézményben biztosított-e a magyar nyelven folyó nevelés, oktatás. **Kiszolgáltatottá válik a személy az ajánló szervezetnek!**

A 14. & (4) bekezdése szerint: Az e törvény hatálya alá tartozó személy az adott szomszédos állam felsőfokú oktatási intézményében folytatott tanulmányaihoz támogatás iránti pályázatot nyújthat be az e célból létrehozott közhasznú szervezethez. **Tekintettel arra, hogy közhasznú szervezeteket a szomszédos államokban is létrehozhatnak, az egyén kiszolgáltatottsága nyilvánvaló.**

A 15. § szerint Az e törvény hatálya alá tartozó személy a Magyar Köztársaság területén engedély alapján foglalkoztatható. Az engedélyezési eljárás során a külföldiek magyarországi foglalkoztatásának engedélyezésére vonatkozó általános szabályokat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az engedély naptári évenként összesen három hónap időtartamra a munkaerő-piaci helyzet vizsgálata nélkül adható ki. Külön jogszabály hosszabb időtartamra szóló engedély kiadását is lehetővé teheti ugyanilyen módon. **A három hónap időtartam az eddigi lehetőséghez képest korlátozó. Enyhíti a külön jogszabályra hivatkozás.**

A 20. § (1) bekezdése értelmében: Az elbíráló hatóság a „Magyar igazolvány”-t akkor állítja ki, ha a kérelmező személy olyan ajánlással rendelkezik, amelyet a szomszédos államokban élő magyar nemzeti közösségek képviselői az adott államban eljáró, a Magyar Köztár-

saság Kormánya által ajánló szervezetként elfogadott szervezet állított ki, továbbá amely

a) tanúsítja a kérelmező magyar nemzetiségét az általa (kiskorú kérelmező esetén törvényes képviselője által) tett nyilatkozata alapján;

b) tanúsítja aláírásának hitelességét.

Tehát Romániában az ajánló szervezet az RMDSZ; tisztségviselői tanúsítják a kérelmező magyar nemzetiségét és aláírásának hitelességét!!! Az RMDSZ egyeduralkodó helyzetbe kerül a romániai magyar felett! Mit tehet az az erdélyi magyar, aki nem ért egyet ezzel a függőséggel és kiszolgáltatottsággal?

A 20 § (3) bekezdése szerint: A Magyar Köztársaság Kormánya azt a szomszédos államok valamelyikében élő magyar nemzeti közösség képviselőjében az adott államban eljáró szervezetet fogadja el ajánló szervezetként, amely képes

a) képviselni az adott államban élő magyar nemzeti közösség egészét;

b) gondoskodni az ajánlások iránti kérelmek fogadásának és elbírálásának szervezeti és személyi feltételeiről.

Az RMDSZ kiemelt helyzete vitathatatlan, hiszen hivatalosan csakis ő képviseli a romániai magyar nemzeti közösség egészét!

A 25. § (1) bekezdése szerint: Az e törvényben foglalt támogatások iránti kérelmet (pályázatot) az e törvény hatálya alá tartozó személy (szervezet) az állandó lakóhelye (telephelye) szerinti szomszédos államban e célból létrehozott, jogszerűen működő, nem nyereségérdekelt szervezethez (a továbbiakban külföldi közhasznú szervezet) nyújthatja be.

(2) A támogatások elbírálása és folyósítása céljából a Magyarországon létrehozott közhasznú szervezet és a külföldi közhasznú szervezet között megkötött polgári jogi szerződés tartalmazza a pályázat elbírálásához szükséges - okirattal, nyilatkozattal, tervdokumentációval stb. alátámasztott - adatok körét.

(3) A Magyarországon működő közhasznú szervezet a pályázatot a (2) bekezdésben meghatározott polgári jogi szerződésben foglalt adatok és a külföldi közhasznú szervezet

véleménye alapján elbírálja.

(4) Az elnyert támogatást a magyar közhasznú szervezet polgári jogi szerződés alapján folyósítja a kérelmezőnek. E szerződés tartalmazza a támogatás feltételeit és összegét, meghatározva a felhasználás célját és az arról való elszámolás rendjét.

Melyik az a romániai közhasznú szervezet (mert lehet az RMDSZ is, vagy ahhoz tartozó bármely nonprofit szervezet!), amely polgári jogi szerződést köt a magyarországi közhasznú szervezettel, vélelmet mondhat a pályázat elbírálásáról, és milyen joggal? Ismét a kiszolgáltatottság, ahelyett, hogy a kérelmező polgár és a magyarországi hatóság között közvetlen lenne a kapcsolat!

A 26. § (1) bekezdése előírja: A támogatási rendszer egészének koordinálása céljából a támogatás iránt benyújtott pályázatokról és az azok elbírálása céljából létrehozott közhasznú szervezetek ezzel kapcsolatos döntéseiről központi nyilvántartást kell létrehozni.

(5) A nyilvántartásból adatot vehetnek át a támogatások elbírálása céljából Magyarországon és a szomszédos államokban létrehozott közhasznú szervezetek, továbbá a támogatások anyagi fedezetének biztosítása érdekében érintett magyar központi közigazgatási szervek.

E rendelkezés értelmében tehát a Romániában létrehozott közhasznú szervezet, amely lehet az RMDSZ vagy a hozzá tartozó bármely nonprofit szervezet, hozzájuthat a pályázati központi nyilvántartás adataihoz?! Kell ennél nyilvánvalóbb kiszolgáltatottság?

A romániai magyar közösséghez tartozók nemzeti önazonosságának megőrzése, továbbadása s a magyar nemzethez tartozás kinyilvánítása érzelmi kötődés eredménye.

A magyar nemzethez tartozását vállaló polgár más állami fennhatóság alatt levő szülőföldjén való magmaradásának és nemzeti önazonossága megőrzésének feltétele a Magyar Köztársaság és a magyar nemzetiségű személy közötti jogi kötelék létrehozása, a magyar állampolgárság elnyerése.

Dr. Csapó I. József

Mottó: A világméretű átverések idején az igazság kimondása forradalmi tett. (George Orwell)

Történelmi lecke fiúktól

avagy: Egy nemzeti ügy támogatása

– Millenniumi rémtörténet több fejezetben –

Egész életemben vallottam, hogy kompromisszumokat lehet tisztességgel kötni, de van egy határ, ahol „megállj” a parancs. Itt és most – nincs tovább! Az ilyen döntés természetesen nem könnyű, mert éppen a kompromisszum elmaradása olyan dolgokat hoz(hat) a felszínre, amiket „normális körülmények között” az embernek kerülnie kell(ene), mert nem tudhatja, hogy a radikális döntés ártalmas vagy hasznos e az ügy egészét nézve. Mikor barátaimmal közöltem, hogy ezt az egész rémtörténetet nyilvánosságra hozom, némelyik igazat adott, de némelyik szinte hisztérikusan ellenezte azzal, hogy minden szavazatra szükség van, pláne most a választások előtt. Volt, aki még telefonon is hívott ez ügyben. Hát igen! A negyvenöt

év nem múlt el szinte senkinél nyomtalanul. Ne szóljunk a legképtelenebb dolognál sem! „*Tudod Rajkelvtárs! Esztet várja el tőled A PÁRT!*”

Mivel azonban a morál abszolút kategória, így morális kérdésben nem lehet, és nincs is pardon. Ezért lássuk a dolgokat tehát szépen sorjában.

Mint az sokak számára ismert, közhasznú alapítványunk által kiadott lapunk, a Köteles Pál által alapított *Erdélyi Magyarság* immár több mint tizenkét éve jelenik meg, igencsak keserves körülmények között. Annak idején személyesen Antall Józsefnek volt köszönhető, hogy egyáltalán megmaradhatott. Tény, hogy a lap azóta, ha keservesen is, de állt, áll a vártán, s a megjelent lapszámok magukért beszéltek, beszélnek. Az is tény, hogy *a mai sajtóviszonyok, és a mai magyarországi és magyar közszellem*

Orbán Viktor
miniszterelnök úrnak
Miniszterelnöki Hivatal
1055 Budapest, Kossuth Lajos ter 1-3.

1. sz.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Tájékoztatjuk, hogy az *Erdélyi Magyarság* című folyóirat – amennyiben nem sikerül helyzetét anyagilag megszilárdítani – a jellek szerint a jövőben nem jelenik meg, amit az azt kiadó *Az Erdélyi Magyarságért Alapítvány* éppen a millenniumi év nitolsó számában kénytelen bejelenteni.

A Köteles Pál által tizenegy évvel ezelőtt alapított, a maga nemében egyetlen és egyedülálló lapról tudni kell, hogy annak megjelentetését mindeztidáig, érdemleges támogatás híján az alapítvány anyagi támogatása tette lehetővé. Mára azonban anyagilag kimerült, a lap kiadásának költségeit jelen helyzetben nem tudja a továbbiakban vállalni annak ellenére, hogy a munkatársak és szerzők már hosszú idő óta minden ellenszolgáltatás nélkül dolgoznak.

Hazánkban ma egy ilyen jellegű lapot pályázatokból szerzett összegekből, szerény előfizetői támogatásokból, csak ideig-óráig lehet fenntartani.

A lap fennállásának egész ideje alatti magas színvonalú cikkeivel széles körű elismerést vívott ki nemcsak Erdélyben, hanem az egész Kárpát-medencében, sőt a nyugati magyarság körében is – szerinte a nagyvilágban. Néhány évvel ezelőtt, amikor az alapítvány anyagi helyzete azt megengedte, a határokon túli kárpát-medencei területek számos gyűlékezete és iskolája is, ingyen kapta a lapot. Az arra látogatók sokszor észrevették, hogy sokfelé ott található ez a kiadvány a kisebbségben élő tanárok és lelkipásztorok asztalain.

Ma, különösen a státustörvény és más, gyökeres változást ígérő kezdeményezések bevezetésekor erre a lapra nagyobb szükség van, illetve lenne, mint valaha. A törvény értelmezése, életre keltése szempontjából nélkülözhetetlen ugyanis, hogy az érdekeltek százezrei tájékozottak legyenek minden olyan kérdésben, mely annak végrehajtása körül felmerül.

Ezt nem nyújthatja sem a magyarországi, sem a határon túli magyar sajtó olyan részletességgel, mint az *Erdélyi Magyarság*. Számolni kell azzal is, hogy a környező országok egyes politikai fórumai, melyek általában nem rokonszenveznek a státustörvénnyel, és időszerű nemzeti törekvéseinkkel, a félretájékoztatás, a hangulateltérs változatos eszközeit fogják alkalmazni a törvény sikeres végrehajtásának megakadályozására.

Különösen fontos ez akkor, amikor a választások előtt a hazai ellenzéki fórumok is megleszik a magukét, hogy bizonyítsák: a kormányzat képtelen a törvények hatékony végrehajtására, és minden eszközt fel is használnak arra, hogy megpróbálják igazolni állításait, és ezáltal egyaránt befolyásolni a hazai választókat és a határon túli érdekelteket.

Ebben a helyzetben a lap megszűnte nem csupán úrt hagyna maga után, de annak negatív üzenete is lenne, hiszen a lap irányultsága egybevág a jelenlegi polgári és nemzeti törekvésekkel. Éppen ezért fontosnak tartjuk nemcsak a lap anyagi helyzetének rendezését, hanem annak gyakoribb megjelentetését is támogatnánk.

Szükségesnek véljük a fentiekre Miniszterelnök úr szíves figyelmét felhívni.

Budapest, 2001 november havában

Fekes László
/Fekes László/

Tisztelettel:

Hodás László
/Hodás László/

Erdélyi Géza
/Erdélyi Géza/

Templai József
/Templai József/

Törő Tibor
/Törő Tibor/

Czirják Árpád
/Czirják Árpád/

Esterházy Malfatti Alice
/Esterházy Malfatti Alice/

Albert Gábor
/Albert Gábor/

Kincses Előd
/Kincses Előd/

Pungor Ernő
/Pungor Ernő/

Rádics Géza
/Rádics Géza/

Papp Géza
/Papp Géza/

Sziba Kálmán
/Sziba Kálmán/

Csulyák Endre
/Csulyák Endre/

és az Erdélyi Magyarság részéről

Lapcsa Miklós
/Lapcsa Miklós/
/Ezerkészt/

Attila Ferenc
/Attila Ferenc/
a lap kiadója

Az **MAGYARORSZÁGI** Ért Alapítvány

Orbán Viktor
miniszterelnök úrnak
Miniszterelnöki Hivatal
Budapest

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

A tizedik évfolymamát meghaladó *Erdélyi Magyarország* megjelenését december végi, utolsó számunkból kénytelenem leszünk szüneteltetni és erről olvasóinkat, külföldi és hazai terjesztőinket, előfizetőinket tájékoztatni. Ugyancsak kénytelenem leszünk felszámolni a kiválónak működő infrastruktúrára – a szerkesztési és kiadói iróddal a felszerelésekkel együtt – mivel ezek további működésüket költségeire nincs fedezet. De tájékoztatni kell a lapunkban eddig publikált, szép számú, jórást hálónak tűnő munkatársi kőrt is.

Ismét bebizonyosodott, hogy, egy ilyen jellegű, széles kitekintésű, fontos lapot csupán pályázatokból elnyert összegekkel – hatékony politikai háttérrel, vagy csupán piaci alapon – működtetni kevés. Nemzetpolitikára szánt erőforrásokat kíván.

Véleményünk szerint, a mai sajtóviszonyok között, egy ilyen fajsúlyos, nagy tekintélynek örvendő, működő lap megszűnésének megakadályozása össz nemzeti érdek is.

Budapest, 2001. november 24-én

Az Erdélyi Magyarság Szerkesztője és Kiadója nevében –

tisztellel:

Melléklet: a lap legutolsó három száma

Röviddel az 1994-es választások előtt egy igen magas pozícióban lévő, köztisztviselőként álló politikusunkat – aki mindig elismerően nyilatkozott és nyilatkozik ma is a lapról – megkerestem azzal, hogy olyan támogatást adjanak az alapítványnak – mert megtehetik – ami a folyamatos, szerény, de biztos megélhetéshez a következő években elég legyen. Lehesse tisztességgel tervezni, dolgozni, ne máról holnapra kelljen tengődni. Az azonnali, és nem alamizsna támogatás kiutalása melletti érvem az volt, hogy amennyiben „megnyerjük” a választást, akkor teljesen mindegy, hogy a többszörsen kinyilvánított szimpátia kézzelfogható jelét most, előre kapja meg az alapítvány, vagy a választások után. Ha pedig „veszítünk”, akkor magyarázatra nincs is szükség. A sopánkodáson kívül már csak egy kérdés hangzott el. „Mondd Ferikém! Nyerünk, vagy veszítünk?”. Válaszom szó szerint az volt – az egész kép élesen, egy életre bevésődött, még ma is él emlékezetemben, ma is magam előtt látom és „.....! *Ha így folytatjátok. a vereség elkerülhetetlen!*”

Tehát menjünk szépen sorjában!

Tisztelt Ügyfelünk!

Magyar Posta

Értesítem, hogy 19...²⁰¹⁴...^{április 27-én}...^{2014.04.27.} ragszám-
mal felelőtt és ...^{Székelyföld}... postahivatalnál
indított ...^{2014.04.27.}... számon

1. tudakolt küldeményt

- a) az eredeti címen 19. szeptember 19...-n - mint jogosult
átvevőnek - Turkcs Zoltán, megfellemlő (név,
kapcsolat) kézbesítették.
- b) utánküldték és 19...-n - mint jogosult
átvevőnek - (név,
kapcsolat) kézbesítették.

2. tudakolt utánvétel összegét

- a) 19.....-n mint jogosult átvételre (név, kapcsolat) kifizették.
- b) 19.....-n számú számlára jóváírták.

A fentiek értelmében a küldemény kezelése során postai mulasztást nem állapítottam meg.

19.0001 december hó 14 -n

Tisztelttel:

79-210-03 421-0. sz. ny. Értékesítési engedély az objektumok értékesítésére - PÁFÉH Nyomdaüzem 1245-93

[illegible]

4. sz.

KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKI HIVATAL
Hivatalvezető

Atsél Ferenc főszerkesztő úrnak

Erdélyi Magyarország c. folyóirat szerkesztősége

1116 Budapest
Sopron u. 64. I. em.

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

Mádl Ferenc köztársasági elnök úr megbízásából tájékoztatom Főszerkesztő urat, hogy az Erdélyi Magyarország ügyében a miniszterelnöknek címzett, 2001. novemberében kelt levelet a mai napon megküldtem Nagy Andor államtitkár úrnak, Orbán Viktor miniszterelnök kabinetfőnökének.

Budapest, 2001. december 18.

Tisztelettel:

(Tudomásom szerint azóta a pozitív döntés megriplett)
Dr. Becker Pál

5. sz.

MINISZTERELNÖKI HIVATAL
A MINISZTERELNÖK KABINETFŐNÖKEAtsél Ferenc úrnak
elnök

Erdélyi Magyarországi Alapítvány

Budapest, 2001. december 21.

Tisztelt Elnök Úr!

Miniszterelnök úr a hozzá intézett levelet köszönettel megkapta. Elolvasta azt a felhívást is, amelyet ismert határon túli és magyarországi személyiségek, egyházi vezetők fogalmaztak meg.

Mint azt bizonyára Ön is érzelmi, miniszterelnök úr személyesen is és a Magyar Köztársaság kormányja is kiemelten foglalkozik a határon túli magyarok számára fontos ügyekkel, problémákkal. A kormány 1998 óta tett intézkedései, különösen az Országgyűlés által elfogadott státustörvény egyaránt a magyarság megtartását, szellemi, kulturális gyökereinek ápolását célozták meg, remélhetőleg sikerrel!

Miniszterelnök úr tisztában van azzal, milyen szerepet játszik az Erdélyi Magyarország c. folyóirat Erdély közéletében ezért úgy döntött, hogy a folyóirat további sikeres működése érdekében a költségvetési tartalékából, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának fejlesztésében 30 millió Ft-tal támogatja áldozatos tevékenységüket.

Miniszterelnök úr nevében áldott karácsonyi ünnepet és sikeres új esztendőt kívánok.

Nagy Andor

HATÁROZATOK TÁRA

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYÁNAK HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2001. december 18.,
kedd

55. szám

Ára: 156,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Szám	Cím
2363/2001. (XII. 18.) Korm. h.	Ar. Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló jogalkotásról
2364/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A Magyar Köztársaság és a Románia közötti határkereskedelmi zónák felállításáról
2367/2001. (XII. 18.) Korm. h.	Az egyes élelmiszeri termékek ártalmatlanosságának megállapításáról
2368/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A gyermekjóléti szolgálatok feladatainak meghatározásáról
2369/2001. (XII. 18.) Korm. h.	Az OEP Főosztály és a Pest Megyei Egészségügyi Igazgatóság közötti együttműködésről
2370/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A Nemzeti Együttműködési Alap működéséről
2371/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A köznevelési törvény módosításáról
2372/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A köznevelési törvény módosításáról
2373/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A köznevelési törvény módosításáról
2374/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A köznevelési törvény módosításáról
2375/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A köznevelési törvény módosításáról
2376/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A köznevelési törvény módosításáról
2377/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A köznevelési törvény módosításáról
2378/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A köznevelési törvény módosításáról
2379/2001. (XII. 18.) Korm. h.	A köznevelési törvény módosításáról

Magyar népfőiskolai mozgalom céljaira

Működési költségvetés

Egyéb működési célú támogatások, kiadások

Alapítványok támogatása

Erdélyi Magyarországi Alapítvány támogatása

Működési költségvetés

Egyéb működési célú támogatások, kiadások

Nemzeti Örökség Program

Nemzeti Örökség Program célelőirányzat

Működési költségvetés

Egyéb működési célú támogatások, kiadások

Felhalmozási költségvetés

7,2

30,0

631,7

Évek óta lapunk mellett álló 14 notabilitás – nem akármik, fajsúlyos nevek – a lap megmentése érdekében az 1. sz. levéllel fordultak Orbán Viktor miniszterelnökhez:

E sorokat a 2. sz. levél kíséretében 2001. november 27-én tértivevénnyel postázza alapítványunk.

Egy rossz érzéstől vezérelve december 6-án felhívom a kabinetirodát, hogy megkapták e a küldeményt. Alapos utánanézés után közlik, hogy ilyen küldemény – **higgyem el!** – nem érkezett hozzájuk.

Faxon azonnal elküldöm a másolatokat, és a postai feladóvevény másolatát, és másnap „meganstan-dolom” küldeményt. A posta napokon belül dokumentáltan közli (3. sz. melléklet) hogy azt két nap után, még november 29-én szabályosan átvették.

December 14-én magán audienciát kapok Mádl Ferenc köztársasági elnöktől, ahol is kérem – elmesélve a megdöbbentő előzményeket – segítségét az ügygel kapcsolatban.

Ez után az események szédítő sebességgel követik egymást. Megérkezik az elnöki hivatalból a 4. sz. levél.

Tehát még aznap, a levél átadása után röviddel megszületik a pozitív döntés – a kormányülésen – amiről a Határozatok Tára 55. számának mellékelt fénymásolat is tanúskodik.

December 20-án délután Elekes Botond főosztályvezető lakásomra telefonál, és örömmel közli, miszerint kormányhatározat értelmében alapítványunk támogatást kapott, és mivel ezt az összeget két napon belül utalni kell, jöllehet még nem tudja hogyan, mert „az ilyesmire normális esetben 4-6 hétre van szükség, én pedig ezt 1-2 napon belül kívánom végrehajtani”. Kért, hogy másnap reggelre egy költségvetést vigyek be hozzá a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumába, ami meg is történik. Kéri ugyancsak, hogy a ki-

utaláshoz szükséges, törvényben előírt hatósági igazolásokat mielőbb szerezzem be. Mivel erre karácsony előtt már nem kerülhet sor, közlöm, hogy ezzel kapcsolatban adunk egy nyilatkozatot, s az igazolásokat utána csatoljuk. Ugyanakkor kéri, hogy másnap délelőtt menjek be ismét, hogy a szerződést aláírhassuk. Hogy ne kelljen várakoznom, a pontos időpontról személyesen értesít.

Még ezen a napon, december 21-én a kabinetirodából megérkezik a jó hír – azt hiteltérdemlően meg erősítve, most már írásban is. (5. sz. levél)

Másnap reggel a levél alapján a nyomdát leállítjuk, s a már montírozott 48-as szám hátsó borítóját újra tördeljük és betesszük – mert többet nem tehetünk – az alábbi mondatot: **Lapzárta után érkezett a jó hír: Folyóiratunk 2002. évi megjelenése biztosított!**

Másnap délelőtt nem, de délután Elekes Botond magát exkuzálva telefonál, hogy mindent megtett, de „*valamilyen papír*” nem érkezett vissza hozzá. Ha ez megtörténik azonnal jelentkezik. Közlöm, hogy a dolog azért nem ilyen sürgős, hiszen akut szegénységünket megszoktuk, jövőnket pedig **miniszterelnök úr garantálta.**

Ezután a már kinyomtatott lapot postázzuk azzal a felhívással, hogy a kapott segítségnek köszönhetően gyakrabban tudunk megjelenni – hiszen írni való van

bőven – és ennek okán szerény mértékben megemeljük az előfizetői díjakat is.

2002. január 8-án délután, 15 óra körül Elekes Botond titkárságán személyesen, hitelt érdemlően átadjuk a közben beszerzett, az utaláshoz szükséges törvényben előírt valamennyi hatósági igazolást (6. sz. levél).

A levél átadása után mintegy másfél órával lakásomra telefonál Nagy Andor kabinetfőnök, hogy **„nagy baj van, mert a 30 millió nem harminc, csak 3, mert a gépiprózó elgépelte!”** Megdöbbenésemnek adok hangot, s közlöm, hogy a hír már tavaly kiment, ezek után ezt nagyon nehéz, ha nem lehetetlen lesz megmagyarázni az olvasóknak. Közli, hogy ez ügyben vegyem fel a kapcsolatot Ferencz I. Szabolccsal a NKÖM miniszteri kabinetfőnökével, s vele beszéljem meg a részleteket. Ellenvetésemre, hogy ő úgyis csak azt hajtja végre, amire parancsot kap – nekem igazat adva –, közli, hogy beszél vele, s ő fog jelentkezni.

Másnap tájékoztatom a köztársasági elnököt, hivatkozva a december 14-i audienciámra, kronológia szerint részletesen, mellékletekkel ismertetve az eseményeket. Levelem befejező mondata: **„Tisztelt Elnök Úr! A megítélt összeg ilyen előzmények után, ily módon való megváltoztatása nemcsak alapítványunk és la-**

Az **MA** -ért Alapítvány 6. SZ.

H-1116 Budapest, Sopron u. 64.
Tel./Fax: 206-20-48

Nemzeti és Kínai kisebbségek Főosztálya
Budapest
Nagydiófa u. 11.

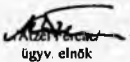
Elekes Botond úrnak
Főosztályvezető

Budapest, 2002. I. 07.

Tisztelt Főosztályvezető Úr!

Hivatkozva ezzel kapcsolatos megbeszéléseinkre, ill. Nagy Andor kabinetfőnök úr december 21-én nekem küldött soraira – miszerint miniszterelnök úr a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának fejezetében 30 millió Ft-tal támogatja alapítványunk tevékenységét – mellékelten megkaldom ezen összeg átutalásához szükséges valamennyi hatósági ill. hivatalos igazolást.

Tisztelettel:

Ferencz I. Szabolcs
ügyv. elnök

Melléklet: 6 db

*Handwritten: Átadva: Ferencz I. Szabolcs
2002. 01. 08.*

Az **MA** -ért Alapítvány 7. SZ.

H-1116 Budapest, Sopron u. 64.
Tel./Fax: 206-20-48

Stumpf István
Kancellária miniszter úrnak
Budapest

Budapest, 2002. I. 17.

Tisztelt Miniszter Úr!

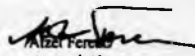
Alapítványunk mentorát, a rendkívül súlyos állapotban kórházban fekvő Pungor Ernőt, barátomat meg látogattam tegnap délután, s tájékoztattam, mint a miniszter elnöknek írt levél egyik aláíróját arról képtelen helyzetéről, ami miniszterelnök úr döntése – miszerint „...a költségvetési tartalékból, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának fejezetében 30 millió Ft-tal támogatja áldozatos tevékenységünket” – körül kialakult.

Mivel véleményem az, hogy miniszterelnök urat nem tájékoztatták döntésének „utóéletéről” – kértém, hogy ismeresse ezt vele. Válasza az volt, hogy más ügyben sem sikerül miniszterelnök úrral beszélnie immár hónapok óta...

A részletes tájékoztató után csupán egy szót mondott: „Megdöbbenő!” Javaslta, hogy Önnel vegyem fel a kapcsolatot, s kérjem segítségét, mivel – szó szerint idézem – „tedd ezt annál is inkább, mert a miniszterelnöki döntések sok esetben ebben a szférában gyakran módosulnak.”

Tisztelt Miniszter Úr!
Kértem tehát az, hogy kapjak lehetőséget arra, hogy erről a képtelen állapotról személyesen tájékoztathassam Önt, annál is inkább, mert mivel ez a hír, ha nem is szó szerint, de már megjelent, s emiatt az ügy megnyugtató rendezése több mint halaszthatatlan.

Tisztelettel:

Ferencz I. Szabolcs
ügyv. elnök

punk munkatársainak évek óta folytatott, miniszterelnök úr által is elismert áldozatos munkájának semmibevevése, hanem a levél aláíróinak is megalázása!”

Ezek után megkeresem a levél egyik aláíróját, Pungor Ernő akademikust, exminisztert. Kérem, hogy tájékoztassa miniszterelnökünket, mivel meggyőződés, hogy ezekről a hajmeresztő dolgokról ő nem tud. (7. sz. levél)

Mivel egy héten keresztül ismét semmi nem történt, a Külügyminisztériumban személyesen tájékoztatom most már Németh Zsolt államtitkárt, az idáig felgyülemlett levelek másolatainak egyidejű átadásával.

Január 25-én *A nemzeti sajtó műhelyei* előadássorozat keretén belül elsőnek mutatkozott be az *Erdélyi Magyarság* a Magyarok Házában.

Még aznap este kiad egy rövid jelentést az MTI erről:

Azonosító: 20020125:MTI:B0115

MTI – Kiadott hír

Belpolitikai Főszerkesztőség

Attribútum: Aktuális

Budapest, 2002. január 25., péntek (MTI) – Az *Erdélyi Magyarság* című folyóiratot mutatták be elsőként *A nemzeti sajtó műhelyei* című előadássorozat keretén pénteken a Magyarok Házában, a fővárosban.

Atzél Ferenc felelős kiadó szerint a folyóirat fontos feladatot teljesít, amikor folyamatosan kiáll az erdélyi, tágabb értelemben pedig a Kárpát-medencei magyarok ügye mellett.

Örömmel szólt arról, hogy Orbán Viktor miniszterelnök, kabinetirodáján keresztül, elismerését fejezte ki a szerkesztőség munkája iránt, és támogatásáról biztosította a folyóiratot kiadó alapítványt.

– Ugyanakkor értetlenül tapasztaljuk, hogy a megígért támogatási összeg késik, és ez veszélyezteti a kiadvány megjelenését – tette hozzá Atzél Ferenc.

A Kossuth Rádió *Határok nélkül* című műsora január 28-án, hétfőn este – az alábbiak szerint számol be ugyancsak erről az eseményről:

Felvezetés.

Az *Erdélyi Magyarság* című folyóiratot megjelentető alapítványnak még nincs elég pénze. Pontosabban, van, valahol. A szerveződés egyelőre ugyanis csak az ígéretet kapta meg, méghozzá nem akárhonnan. Az összeg azonban az alapítvány vezetői szerint késik, és ők nem értik, hogy hol akadhatott el a gépezet. A lap egyébként a mostaninál sűrűbben jelenne meg, hiszen, ahogy majd meghallják, van miről írni.

Dormán László interjúja.

December közepén már beszámoltunk arról, hogy veszélyben az *Erdélyi Magyarság* című folyóirat. Azóta, a decemberi számban, az utolsó oldalon olvashatjuk, hogy: Lapzártá után érkezett a jó hír: Folyóiratunk 2002. évi megjelenése biztosított. Tehát akkor nincs gond.

Atzél Ferenc, a lap felelős kiadója:

Alapítványunk és a Szerkesztőség ezúton is köszönetet mond Orbán Viktor miniszterelnök úrnak azon döntéséért – amiről telefonon tavaly december 20-án,

kabinetirodáján keresztül pedig írásban 21-én értesültünk nagy örömmel – miszerint – idézem: „...**Miniszterelnök úr tisztában van azzal, milyen szerepet játszik az Erdélyi Magyarság c. folyóirat Erdély közéletében ezért úgy döntött, hogy a folyóirat további sikeres működése érdekében... támogatja áldozatos tevékenységüket.**”

Ez azt jelenti, hogy évi megjelenésünket növelni tudjuk, amit olvasóinknak, ennek alapján, még tavaly be is jelentettünk. Az ennek megfelelően szerényen megemelt éves díjak, olvasói, alapítványi támogatások már folyamatosan érkeznek is be alapítványukhoz.

Reményeink szerint valamikor – ha erre meglesz az anyagi fedezet – havilapként szeretnénk megjelentetni lapunkat.

Hiszen most – különösen a státustörvény bevezetésének idején, de sajnos attól függetlenül is – írni valónk bőven van.

Amikor köszönetemet fejezem ki, hogy a lap jövőbeni biztonságos fennmaradása érdekében kézzelfogható támogatásáról biztosította a lapot miniszterelnök úr, ugyanakkor azonban értetlenségemnek és megdöbbenésemnek is hangot kell adjak. Ugyanis e tekintetben mind a mai napig – (véltetően miniszterelnök urat lejárato szándékkal – ismétlem, mind a mai napig) érdemi intézkedés nem történt, jöllehet az ehhez szükséges törvényben előírt valamennyi hatósági igazolást már hetekkel ezelőtt leadtuk. (Mélven elgondolkoztónak, nem, inkább – az eredetiben az aláhúzott részek is elhangzottak) drámáinak tartom, hogy egy miniszterelnöki döntés végrehajtása így elakadhat, a döntés így megváltozhassék.

De mint azt tavalyi utolsó számunkban is írtuk, üzenjük olvasóinknak Pusztinától Técsőn, Bogotán és Vancouveren keresztül egészen Újzélandig, hogy – – nem adjuk föl!

Dormán László:

Alig múlt el egy hónap a döntés óta, lehet, hogy valahol úton van a pénz a szerkesztőség felé.

A. F.: Adja Isten, hogy így legyen. Ezt szeretnénk tudni. Néma csend van, és nem tudjuk, hol akadt el.

D. L.: A miniszterelnöki hivatalból nem válaszoltak?

A. F.: Tőlük kaptuk december 21-én a levelet, azóta néma csend. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumába adtuk le az összes ezzel kapcsolatos papírt. Tehát APEH igazolást, vámigazolást, önkormányzati papírt, illetékhivatal, aláírási címpéldány, cégbírósági bejegyzést. Minden olyan papírt, ami ehhez szükséges. Ez volt január 8-án. Ma van 25-e, ez tizenhét nap. Az elején amilyen gyorsan beindult az ügy, azóta csodálatos módon semmi nem történt.

D. L.: Mennyi pénzre lenne szükség a szerkesztőségnek, hogy az első idej, 2002. évi szám megjelenjen?

A. F.: **Mi nem egy számban gondolkozunk.** Tizenkét éve áll a szerkesztőség valamennyi munkatársával a vártán, és azóta kín keservesen adtuk ki a lapot. Szeretnénk, és erre miniszterelnök úr szava a biztosíték, hogy stabilizálni tudjuk a lap helyzetét úgy, hogy ne kelljen napi gondokkal küszködjünk. Tudjunk fizetni, ha szerény honoráriumot is, de tudjunk fizetni a szerzőinknek, és ne kelljen máról holnapra rettegés-

ben, mindenféle alkalmazott, vagy segítő nélkül élni, hiszen például a lap főszerkesztője egy fillér nélkül csinálja évek óta a lapot.

Lekonferálás:

„Mint a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának sajtóosztályán megtudtam, Az Erdélyi Magyar-ságért Alapítvány papírjai eredetileg olyan alaphoz futottak be, amely már nem tud támogatást adni. A segítségre van ugyanakkor mód a tárca külön keretének terhére, ehhez viszont még nem érkezett meg az újabb kérelem. A minisztérium szerint minderről tájékoztatták az alapítvány vezetőit is. Az illetékes döntéshozók egyébként körülbelül havonta üléseznek, tehát remélhető, hogy rövidesen rendeződik az ügy.”

Vége!

A befejezéssel csupán egy gond van. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának sajtóosztálya nem mondott igazat. Ez a tipikus példája annak, amikor egy mondatba több „csúsztatás” is belefér.

Ugyanis (részlet ezek után az adás felelős szerkesztőjének küldött kifogásoló levelünkből):

A hivatalos hatósági igazolások „eredetileg” semmilyen „olyan alaphoz” nem futottak be, azokat hitelt érdemlően személyesenadtuk át Elekes Botond fősztályvezető titkárságán ez év január 8-án. (6. sz. levél). Azt a kifejezést pedig, „hogy már nem tud támogatást

adni” nem is lehet komolyan venni akkor, amikor elején még csordultig van a kassza. (túl azon, hogy érvényes kormányhatározat született! – a Szerk.) Újabb kérelem a jóváhagyó kormányhatározat után szokatlan is lenne. Az a kijelentés pedig, hogy „minderről tájékoztatták az alapítvány vezetőit” módfelett különös. Jó lenne tudni, hogy ez mikor és milyen módon történt, mert nekünk erről semmilyen tudomásunk nincsen. A minisztérium mind a mai napig diszkrét hallgatásba burkolózik, ami annál is furcsább, mivel tudomásunk szerint kormányhatározat született (ekkor MI még nem tudtuk, hogy ez a közlönyben meg is jelent!!! – a Szerk.) – mint azt Elekes úr még december 20-án telefon közölte velem, és azt másnapi személyes találkozásunkkor szóban meg is erősítette – közhasznú alapítványunk miniszterelnök úr által is elismert áldozatos tevékenységének támogatására.

Január 28-én, hétfőn a Külügyből, Németh Zsolt titkárságából telefonálnak, hogy vegyem fel a kapcsolatot Ferencz I. Szabolccsal, Rockenbauer Zoltán kabinetfőnökével.

Pár perccel ezután ugyancsak telefonon jelentkezik Horváth Viktor, Stumpf István személyi titkára, ki közli, hogy kérésem (7. sz. levél) – miszerint a miniszter úrtól találkozót kértem – „okafogyottá” vált, mert-hogy vegyem fel a kapcsolatot Ferencz I. Szabolccsal, s vele beszéljek meg mindent. Kérdésemre, hogy „ezek

8. sz.

Az **MAGYARSAG**ért Alapítvány

H-1116 Budapest, Sopron u. 64.
Tel./Fax: 206-20-48

Öccsellenciája
Orbán Viktor
miniszterelnök úrnak

Budapest, 2002. február 06.

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

A megdöbbentő előzmények után nem szokványos úton Önhöz eljuttatott levelének köszönhetően megszületett, alapítványunk megsegítését célzó kormánydöntés örömmel töltötte el nemcsak lapunk és alapítványunk valamennyi munkatársát, hanem az ennek alapján tavaly decemberben lapzártá után érkezett és bejelentett hír, miszerint lapunk 2002. évi megjelentetése biztosított, olvasóink táborában az egész világon élénk, pozitív visszhangot váltott ki.

Annál megdöbbentőbb az a gyalázatos, szégyenteljes, nyilvános hazudozástól sem visszariadó, sunyi eljárás, ami ezek után, a kormánydöntés végrehajtása körül kialakult.

Ennek részleteivel nem terhelem Önt – jóllehet ezek kronológia szerint dokumentáltan rendelkezésre állnak – legyen elég annyi, hogy végül is f. hó 4-én a NKÖM miniszteri kabinetfőnöke fogadott.

Nehéz szavakat találni annak az arcátlanágnak kifejezésére, ahogy a beszélgetést tanú (lapunk munkatársa, Katona Szabó István, a Magyar Nemzeti Tájékoztatási Alapítvány elnöke) jelenlétében indította: „nem szeretem az olyan eljárást, amikor – mégha olyan nagy nevek is – elnöki szinten lobbiznak a mi (értsd NKÖM) megkerülésünkkel”. Majd kijelentette a kormány hivatalos 55/2001. sz. közlönyének ismeretében, hogy az alapítványunkra vonatkozó kormányhatározat számára semmit nem jelent, mert „az, hogy legfelső szinten felbuzdul egy jótekonny adományozó, az egy dolog”, „de ezt a döntést neki kell a gyakorlatban végrehajtani”, és ez őt „nem kötelezi semmire”, (sic!)

Neki „egyébként is ebben tapasztalata van, mert már voltak hasonló ügyek”. (???)

Arra a megjegyzésemre, hogy „a nála folyó megbeszélés eredményéről úgy az aláírókat, mint a lap olvasóközönségét tájékoztatunk kell”, a következő választ adta: „küldje hozzáam nyugodtan az aláírókat, majd én elmagyarázom nekik, hogy miről van itt szó”. A fiatalember szereptévesztésben szenved. Ezek a nyilatkozatok felvetik vele kapcsolatban az alkalmasság kérdését. Érthetetlen – ha csak nem az Ön tudatos lejáratairól van szó – hogy, hogyan mer valaki egy érvényes kormánydöntéssel így szembehelyezkedni, azzal így konfrontálódni.

-2-

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Választóívhez érkeztem! A már tördetés alatt álló január/februári összevont lapszámunkban napokon belül tájékoztatunk kell olvasóinkat, hogy ez a szám egy tizenkét éves szakasz lezárását, lapunk halálát jelenti – e a már bejelentett jó hír ellenére, vagy egy újjászületés kezdetét.

Amikor a mai kiélezett, szinte már hisztérikus helyzetben az ellenzék nemlétező ügyekből is botninyokat kreál, akkor egy érvényes kormányhatározat tudatos szabotálásának nyilvánosságra jutása elképzelhetetlen és kontrollálhatatlan reakciókat indukálhat, és ez beláthatatlan következményekkel járhat. Éppen ezért tartom szükségesnek felhívni Miniszterelnök Úr figyelmét erre a tarthatatlan helyzetre – egyúttal utalva a kórházban fekvő Pungor Ernő, az egyik aláíró azon kijelentésére, miszerint „már négy hónapja szeretnék Viktorral beszélni, de a környezete teljesen leárménykálja.”

Mivel a lap rövidesen meg kell jelenjék, ezért a döntés, a kormányhatározat soronkívüli végrehajtása számunkra több mint sürgős, elodázhatatlan.

Tisztelt Miniszterelnök Úr! Dixi et salvevi animam meam!

Sőt! Annál már lényegesen többet is!

Tisztelettel:

átr. Penckő
2002. 02. 07.

Ferencz I.

szerint miniszter úr a mai napig még nem látta 17-i sürgető kérésemet” igennel válaszol. De megígéri, hogy levelem az aznapi postában bekerül a miniszter elé.

Ezen a napon végre sikerült elérnem Ferencz I. Szabolcs titkárnőjét, aki közölte, hogy egy hét múlva, február 4-én, hétfőn 15 órára tud egy időpontot adni. Kérésemre, hogy nem lehetne e korábbra – mivel az idő igen csak sürget – a válasz nemleges volt.

Ezen a megbeszélésen – amin még rajtam kívül lapunk munkatársa Katona Szabó István, a Magyar Nemzeti Tájékoztatási Alapítvány elnöke is részt vett – Ferencz I. Szabolcs mindjárt a lényegre tért, és „megmondta nyíltan”, hogy **„nem szeretem az olyan eljárást, amikor – mégha olyan nagy nevek is – elnöki szinten lobbiznak a mi (értst. Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma) megkezdésünkkel”(!!!)**. Közölte, hogy az Erdélyi Magyar-ság „egy periferizált társaság lapja”, ami „jelenlegi teljesítménye alapján nem szolgál rá a segítségre”, túl ezen márcsak azért sem, mert „a lap 75-80%-ban utánközlésekből áll”, „az erdélyi magyar közéletben semmilyen szerepet nem játszik” (lásd fenn ezzel kapcsolatban miniszterelnök úr véleményét), „ez különben is az MVSZ lapja”, ami „tele van Patrubby interjúkkal”, és „a Katona Ádám féle társaság cikkeivel”. Kérésemre, hogy talán tudna e mutatni egy „Patrubby interjút” – de ami egyébként is mit keres az érvek között – hogyan felkiáltással készségesen felpattant és a polcon lapozgatni kezdte a lapokat. Mivel ilyen egyet sem talált, ezért „most ne tegyük nevetségessé magunkat, hogy ezt keressük, majd később” megjegyzéssel visszaült. Megtudtuk még azt, hogy „ezt a lapot Magyarországon a 40-70 év közötti nosztalgizók olvassák”. Közölte, hogy náluk „nincsenek előjogok”, ezért velünk „nem tud mit kezdeni, pláne ilyen nagy összeggel”. „Mert ha 30 millióról beszélünk, akkor ebben a pillanatban abba is hagyhatjuk!” Mikor letettem elé a 2001. december 18-i, 55. számú Határozatok Tárát, a kormány hivatalos lapját, amiben szerepel a kormány ezzel kapcsolatos döntése, kedvesen megjegyezte: „az, hogy legfelső szinten felbuzdul egy játékos adományozó (!!!), az egy dolog” de ezt a döntést neki kell „a gyakorlatban végrehajtani”, és mivel ő „nem hajlandó semmiféle törvénytelenességbe (sic!) belemenni”, ezért ez őt „**nem kötelezi semmi-re**”(!!!). „Egyébként is ebben tapasztalom van, mert már voltak hasonló ügyek” (???) – közölte barátságosan. Arra, hogy – kényszerhelyzetben lévén – nekünk ezekről tájékoztatni kell nemcsak az aláírókat, hanem olvasóinkat is, közli ha ezt mi megteesszük, neki is „megvan a jogi és egyéb lehetősége” (sic!), hogy akkor viszont ő is „elmondja, hogy mennyit is ér ez a lap”. Közölte még azt is, hogy – szó szerint, „küldje hozzám nyugodtan az aláírókat, majd én megmagyarázom nekik.” Így a felhevült, szereptévesztett fiatalember.

„Abban viszont tud segíteni, hogy pályázat útján a minisztériumon keresztül kapjunk 2 milliót, mondjuk az NKA-n keresztül szintén kettőt, na, esetleg összesen ötöt” – közölte a végén.

Ezzel tulajdonképpen a beszélgetésünk véget is ért. Ezen a színvonalon már érvelni sem volt érdemes.

Ha meg lehet tenni azt, hogy egy kormányhatáro-

zatot egy tisztviselő nyíltan szabotálni mer, és ezt következmények nélkül teheti, akkor az elrémisztő gondolatokat ébreszt!

Amikor történelmünkben a státusztörvény bevezetésével, elindításával egy új korszak kezdődik, akkor az ilyen intézkedések a legszentebb célkitűzéseket is támadják nemcsak bel-, hanem külföldön is. Így fordulnak ki a legtisztább szándékok is és fordítanak meg egyébként jószándékú embereket az ellenkező irányba. Mert ha az egyébként egyedüli helyes és huszáros miniszterelnöki döntést ilyen hajmeresztő módon lehet szabotálni, akkor mit várhatunk el az ennél alacsonyabb szinten meghozott döntések végrehajtásánál, ha ilyesmiket egyes tisztviselők – honnét veszik maguknak a merszet – a maguk kénye-kedve szerint bármikor szabadon értelmezhetnek.

Érthetetlen, hogy hogyan lehet tudatosan megfojtani egy olyan lapot, amelyik fennállásának egész ideje alatt nemzetstratégiai feladatokat vállalt. Egy egészséges szellemiséget sugárzó olyan lapot, amelyik nem csak kimondottan Erdélynek Erdélyről szól, hanem rendszeresen kitekint a többi elszakított nemzetrész felé az egész Kárpát-medencébe, részletesen foglalkozva az őket egyedien érintő gondokról is, amik természetesen valamennyiünk gondjai. Amelyik:

- egyedülállóan és azonnal közölte a státusztörvény teljes szövegét, ezzel is akadályozva az azzal kapcsolatos félígazságok terjesztését,
- szinte egyedülállóan foglalkozott a törvénytelennél elvett magán, közösségi és egyházi vagyionok visszaszolgáltatásával kapcsolatos gondokról,
- egyetlenként tárgyalta az ún. CASBI ügyet,
- a csángókkal kapcsolatos strassbourgi állásfoglalás teljes szövegét azonnal ismertette,
- figyelemmel kísérte mindvégig a Vatikán erdélyi, ezen belül annak csángó politikáját,
- mindig teret adott a legkülönbébb nézeteknek, véleményeknek, hogy számtalan egyedülálló dokumentum publikálásáról, vagy például, hogy Teleki Pál intelmeinek folyamatos közléséről most ne is essék szó.

Vég nélkül lehetne sorolni azokat az eseményeket, dokumentumokat, amelyek ismertetése egyedül ebben a maga területén egyedülálló lapban történt.

Ezek fényében érthetetlen – vagy nagyon is érthető (?) – egy független, de nem semleges folyóirat ilyen magas szinten történő, tudatos megfojtása.

Mert minden jel arra mutat, hogy **bizonyos kormányzati tényezők** – nemcsak folyóiratunk, hanem amit képvisel – **a magyar nemzeti ügy lejáratására törekszenek**.

Epilógus.

A történet végén értékelni igen nehéz lenne. Úgy érzem, e derék tisztviselő viselkedésével akarva-akaratlanul biztosította a szomorú história csattanós végét.

Mert vége van! Hiszen miniszterelnök úrnak február 6-án írt (7. sz.) összefoglaló levelem is válasz nélkül maradt. Csak remélni tudom, azért, mert meg sem kapta!

Atzél Ferenc

Most testvér-bátyámról szólok...

Most négy éve hagyott itt minket gróf Wass Albert. Halálának évfordulóján ezzel a sehol nem publikált írásával, és talán az utolsó – 90. születésnapján készült – családi fényképpel emlékezünk Erdély szülőttjére.

Tízéves voltam és ő tizenegy, amikor a sors összehozott bennünket. Anyja, apám nővére, Marika néni, mint önkéntes ápolónő teljesített szolgálatot az orosz fronton, míg, ha jól emlékszem 1916-ban, sebesült honvédek mentett ki a golyózáporból, s hősi halált halt ő maga is. Apja, Báró Atzél Elemér, a budapesti Park Club alapítójának a fia, akkor már állandó kórházi kezelés alatt volt, s rövidesen ő is elhunyt. Árvái, Édi és a négy évvel idősebb Lydia, nagyszüleink gondozása alá kerültek. Mivel Nagypapánk, gróf Wass Béla, akkoriban Szolnok-Doboka vármegye főispánja volt, gyermekügyelésre nem sok ideje jutott, Lydiát, akit Diának nevezett a család, a budapesti Barmados leánynevelő intézetben helyezték el, míg Édi a budapesti Ferencz József nevelőintézetbe került. A háború összeomlása és hazánk földarabolása után Rákhel néni, apám idősebbik nővére, gróf Horváth-Toldy Rudolfné vette át Diát, míg Édi hozzánk került, Vassas-Szentgotthárdra. Így kerültünk hát össze, Édi meg én.

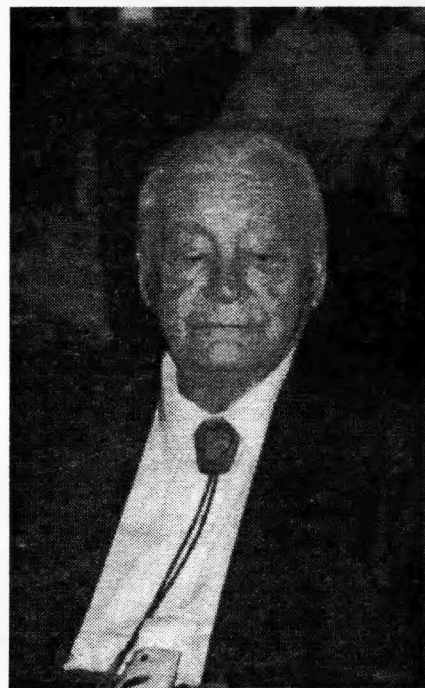
A barátkozás nehezen indult el, mivel mi ketten két nagyon is különböző világban éltünk. De mindketten magányos lelkek voltunk. Én visszahúzódó, ő rámenős természetű. Ellentétek, akik rendre hozzászórtak egymáshoz és kiegészítettek egymást. Ahogy közös barát-

tunk, Reményik Sándor fejezte ki egyik versében: „én végigálmodtam az álmait, s ő végigélte az én életem.” Édi tanított meg verekedni, s én tanítottam őt meg a mesék szépségére. Pár év alatt úgy összenőttünk, mintha vér-testvérek lettünk volna.

Együttélésünk azonban csak aránylag rövid ideig tartott. Néhány esztendő mindössze. Mikor nagyszüleink átköltöztek Mező-Záhra, ahol nagypapám másik birtoka volt, Édit magukkal vitték. Akkor éreztem magam először valóban egyedül. Számomra ő képviselte az erőt és bátorságot. Félelmet nem ismerő természetét mindenki csodálta. Rövidesen együtt jártunk a kolozsvári református kollégiumba, ő azonban Rákhel néninél lakott, a Deák Ferencz utcában, én meg fent a Majális utcában éltem, mostoha-anyám nagybátyjánál. Így aztán útjaink lassan szétváltak. Őt Németországba küldték, egyetemre, engem Debrecenbe. Csak vakációk idején találkozhattunk. Ő Bársony nevű lovát készítette elő a zsuki versenyekre, én meg Cica nevű lovamat szelídítettem, míg hívásomra úgy jött, mint egy jó kutya. Egy láthatatlan szél mindig összekötött valamiképpen. Míg gróf Bethlen Beátát, aki eredetileg az én jegyesem volt, feleségül nem vette. Ez kissé megrontotta

köztünk a barátságot néhány esztendőre.

Nagypapánk halála után a záhi birtok felét ő örökölte, másik felét én, s mivel ő Záhon élt, a hajdani gazdatiszti épületben, az én részem is ő bérelte. Vadászni azonban továbbra is együtt jártunk, amikor csak lehetett. De én akkor már íróember voltam, kit elfoglalt a magam élete, őbelőle pedig Erdély egyik legjobb közigazdásza lett, vezető politikusa, ha szabad ezt a szót

gróf Wass Albert

„politikus” kimondanom, mert hogy ő már nem neheztelhet érte. De egyenes, bátor magatartására, aktív magyarságára találók szót nem lelek.

Nemzetéért élő, nemzetéért küzdő bátor politikus volt hajdani testvér-bátyám, Atzél Ede. Egyike azoknak a ritka embereknek, akik történelmet csinálnak. Áldja meg emlékét a magyarok Istene.

Ki is volt báró Atzél Ede?

Gróf Wass Albert, Erdély egyik legjelentősebb írója emlékezik Atzél Ede báróra, akit Erdélyszerte Atzél Édinek, az ifjak egyszerűen Édi Bácsinak hívtak, mivel sokat és sokszor megjelent a fiatalok között, bátorságra, magyar öntudatra, feladatvállalásra buzdítva őket nehéz történelmi időkben.

Már az 1930-as években feltűnt józan, megalkuvásmentes, a gazdasági alapok megteremtésének elsőségét hirdető, a szórványmagyarságot támogató politikájával. Ez pedig sértegette olyan politikai erők érdekeit, melyeknek egészen más céljaik voltak és eszközeikben sem válogattak. Nyílt összeütközésre a népfrontos illúziókat meghirdető Vásárhelyi Találkozón került sor, amikor Atzél Ede az egyik, Moszkvában kiképzett „baloldali” vezetőnek (Balogh Edgár – a Szerk.) kerekén azt mondta: amit ti akartok, nem egyéb a magyarság elárulásánál! A népfrontos szövegek ugyanis a magyar-román megbékélés érdekében lemondtak az un. sérelmi politikáról, vagyis a magyar kisebbségi jogi, gazdasági hátrányainak, a magyar intézményrendszer és vagyonokat, köztük az egyházi vagyont kifosztó, a magyar egyházi iskolákat fojtogató sérelmek felvetéséről és nemzetközi fórumokon történő feltá-

rásáról, hanem mindezt a román baloldallal – ahogy akkor azt a „demokrácia és szocializmus” eszmerendszeréhez tartozásnak nevezték – megoldottnak látták. Átlátva ezen a megítésvető hazugságon állt szemben néhányad magával Atzél Ede, és hagyta ott ezt a kétes célú értekezletet. Sajnos a történelem őt igazolta. Az un. demokrácia és szocializmus Romániában a magyar és más nemzeti kisebbség teljes jog- és vagyonszfisztását, tömeges kiűldözését és kivándorlását eredményezte.

Ettől kezdve a baloldal szemében elvakult nacionalistának, nemegyszer fasisztának minősült, az az ember, akit a mezőségi román parasztok maguk emberének hívtak, aki minden ifjú házasnak, legyen román vagy magyar egy-egy borjút adott ajándékba esküvőjén.

Csak hogy míg a „baloldali vezetők”, a harcos kommunisták biztonságos helyeken ültek Moszkvában, a

hátszágban, Atzél Ede az élete kockáztatásával vitte át a frontvonalon a magyar fegyverszünetet előkészítő bizottságot, köztük kommunistákat és visszatérve szabadcsapatot szervezett, vasúti vonalakat, hidakat robbantott, hogy a visszavonuló németek ne tudják kihurcolni a magyar fiatalokat és a rabolt értékeket.

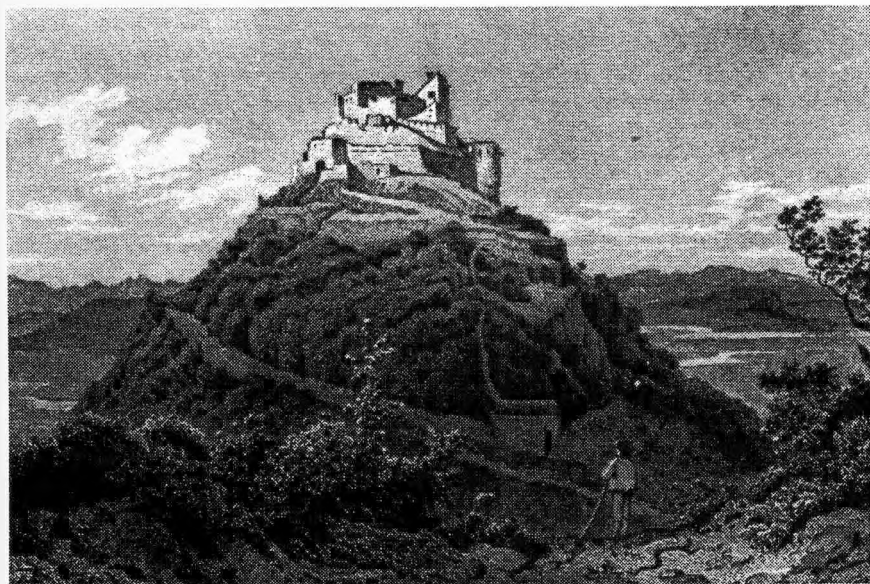
A megszálló németek és nyilasok halálra keresték és nyílt parancsba adták ki a nyilas karhatalomnak, hogy bárhol találják, azonnal agyonlőhetik.

A nemzeti ellenállás egyik fontos szakaszát vezette Budapest ostrománál és az ellenállók megbízásából vette fel a kapcsolatot Gödöllőn a szovjet főparancsnoksággal, azzal a feladattal, hogy megállapodjanak a front megnyitásáról és megkímélik Budapestet a totális ostromtól. Ez 1944 decemberében történt. Hivatalosan ekkor tudtak róla utoljára.

Később, szovjet fogságból hazatértek még említették, hogy látták valamelyik fogolytáborban.

Sokszori keresés még mindig nem vezetett eredményre, pedig már 1945-től többször is hivatalosan sor került erre, egészen napjainkig. Mindig az volt a válasz: nincs nyoma sehol. Kísértetiesen hasonló Wallenberg esetére, csak hogy ebből nem lett nemzetközi ügy. Már elhurcolása is felveti azt a gyanút, hogy kommunista sugalmazás lehetett a háttérben, hiszen a moszkovita garnitúra ismerte. Csak hogy erdélyi szövetségeseik soha nem felejtették el és bocsátották meg leplező szavait. Már hónapok óta szovjet fogságban volt, talán nem is élt, mikor 1945-46-ban még arról cikkeztek a romániai magyar baloldali sajtóban, hogy Atzél Ede szervezi az MNSZ megalkuvó politikája elleni „összeesküvést”.

Pedig a Nagy Ferenc vezette demokratikus magyar kormány, s maga a miniszterelnök adott elismerő igazolást hősi ellenállásáról és még a magyar kommunisták is, akik tagjai voltak a fegyverszüneti bizottságnak igazolták ezt. De Rákosiékat ez nem hatotta meg, özvegyét, Bethlen Beáta grófnőt, hat kiskorú gyermekével együtt kitelepítették. Egykori munkatársát, Dudás Józsefet pedig 1957-ben kivégezték.

A dévai vár. Nyugatról

Katona Szabó István

ALKOTMÁNYMÓDOSÍTÓ JAVASLAT

1. szakasz (1) Románia szuverén, független és oszthatatlan állam.

4. szakasz (1) Az állam alapja az ország polgárainak egysége.

6. szakasz (1/1) A számbeli etnikai kisebbségeknek, illetve a nemzeti közösségeknek joguk van a politikai szubjektum minőséghez, a közösségi jogokhoz. Mint politikai szubjektumoknak, belső önrendelkezésük alapján joguk van a közösségi autonómiához.

Közösségi autonómiájuk kiterjed az Alkotmány által meghatározott, közjogi személyiséggel rendelkező saját intézményeik létrehozására.

(1/2) A nemzeti közösség az 1/1 bekezdésben meghatározott intézményei révén, illetve a történelmi és területi feltételeknek megfelelő öngazgatása révén gyakorolja az állam által átruházott anyanyelv használati hatásköröket a teljes közéleti tevékenységben a kultúrában, különösen az oktatásban, illetve a tájékoztatás terén.

(1/3) Az első bekezdésben meghatározott módon, a nemzeti közösség saját határozatai alapján szabályozza a kulturális, oktatási, szociális és tájékoztatási tevékenységét. Azon régiókban, valamint településeken, ahol a számbeli kisebbségben levő etnikai kisebbség, illetve a nemzeti közösség a lakosság számának több, mint 10 százalékat alkotja, anyanyelvét a közéletben a hivatalos nyelvvel egyenrangú nyelvként használhatja.

(1/4) A közösségi autonómiával rendelkező nemzeti közösséghez tartozás egyéni elhatározás eredménye, és e döntésnek az állampolgárra nem lehet semmiféle hátrányos következménye. Ezen elhatározását illetően senki nem kötelezhető nyilatkozatra.

(1/5) A helyi közigazgatásban, ahol a nemzeti közösséghez tartozó személyek a lakosság számához viszonyítva egyszerű többségben vannak, a nemzeti közösség sajátos jogállású autonómiát gyakorol, és anyanyelvét hivatalos nyelvként használja.

(1/6) Az a nemzeti közösség, amely egy adott régióban a népesség számához viszonyítva egyszerű többségben van, a területi alapon működő regionális autonómiát gyakorolja, és anyanyelvét hivatalos nyelvként használja.

7. szakasz (2) Az állam támogatja a számbeli etnikai kisebbségek nemzeti közösségek és anyanemzetük közötti kapcsolatok kiépítését, fejlesztését, illetve a közös határvonallal rendelkező közösségek közötti kapcsolatokat.

30. szakasz (7) Törvény tiltja az országot, a nemzetet, a nemzeti közösségeket, a számbeli etnikai kisebbségeket rágalmozgató, valamint az agresszív háborúra, a nemzeti, faji, osztály- vagy vallási gyűlöletre buzdítást, az erőszakra vagy a diszkriminációra felbujtást.

32. szakasz (3) Számbeli kisebbségben levő etnikumhoz, illetve nemzeti közösséghez tartozó személyeknek joguk van anyanyelvükön tanulni, illetve e nyelven oktatásban részesülni minden szinten, formában, típuson és szakon.

(5) A fizikai személyeknek, illetve az egyesületeknek, a szervezeteknek, a társaságoknak és az egyháznak joguk van magán- és felekezeti intézményeket létesíteni és fenntartani.

*Az Erdélyi Magyar Kezdeményezés
RMDSZ-Platform*

Újra adományokat kér az EMBERSÉGET!-ALAPÍTVÁNY!

Székeljudvarhelyi értelmiségiek egy csoportja 1991. február 20-án hozta létre, a helyi bíróság az év március 21-én pedig bejegyezte az apolitikus, humanus eszméket valló emberbaráti **Emberséget!-Alapítványt**.

Az **Emberséget!-Alapítvány** több mint 10 esztendeje több tucatnyi ártatlannul szenvedő és anyagilag rászoruló embertársunk sorsát igyekezett megkönnyíteni önkéntes adományok gyűjtése és célba juttatása révén.

Az Alapítvány támogatottjai közül a legismertebbek az 1989. december 22-i események ürügyén koncepciós perekben elítélt oroszhegyi megzetelaki magyarok, illetve a marosvásárhelyi 1990. márciusi pogrom áldozatainak (Nagyernye, Sáromberke, Mezőújfalu) nélkülöző családjai és hátra maradtai, valamint a börtönbe zárt Cseresnyés Pál Marosvásárhelyről!

Az új évezred első karácsonyán megint kopogtat, megint jelentkezik az **Emberséget!-Alapítvány**, hogy támogassa egy magyarellenész koncepciós per áldozatait: **HEJJA DEZSŐT**, akit az 1989. december 22-i kézdivásárhelyi rendőrlincselés ürügyén 4 évi raboskodásra ítélték, és aki néhány hete a csikszeredai börtönben raboskodik, illetve a 3 évi börtönbüntetéssel sújtott **REINER ANTAL**, akit augusztus 4-én tartóztattak le.

Ugyanakkor ideje elindítani azoknak az oroszhegyi megzetelaki magyaroknak teljes rehabilitálási folyamatát, akik a ro-

mániai magyar nemzeti közösség, illetve anyaországunk és a nyugati világ magyarsága példás szolidaritása eredményeként több évi szenvedés után Ion Iliescu elnöki kegyelmével szabadultak ki börtöneikből.

Valamennyien rászorulnak hatékony támogatásunkra!

Kérjük tehát mindazokat, akikhez eljut felhívásunk, jótékonykodjanak, és karácsonyi pénzádómányaikat juttassák el az **Emberséget!-Alapítványnak** a székeljudvarhelyi Kereskedelmi Bankban nyitott számlájára, az alapítványi pénztáros, **INCZE BÉLA** nevére:

- Lejben - Banca Comercială Română, Odorheiu Secuiesc, România, cont. nr. 4590001177001,
- Dollárban - Banca Comercială Română, Odorheiu Secuiesc, România, cont. nr. 2511246982/USD.

A bank postacíme: 4150-ROMÁNIA, Odorheiu Secuiesc, Tamási Áron út 1.

Bővebb ismereteket nyújt a börtönbe zárt kézdivásárhelyi magyarok jelenlegi helyzetéről honlapunk: www.nexus.hu/erdelyimagyarkezdemenyezes !

*Az EMBERSÉGET!-ALAPÍTVÁNY
KURATÓRIUMA*

*Székeljudvarhely, Tamási Áron út 15.
4150-Románia*

AZ Erdélyi Magyar Kezdeményezés közleménye

Az Erdélyi Magyar Kezdeményezést, az RMDSZ keresztény-nemzeti platformját a román sajtó ismétellen érdeklődésével tüntette ki, és ismétellen több félrevezető, álinformációt közölt platformunk tagságának nézeteiről, célkitűzéseiről. Ezért különösen fontosnak tartjuk nyilvánosság elé tární Kovásznán tartott Rendkívüli Országos Gyűlésünk határozatait:

1. Az Erdélyi Magyar Kezdeményezés részt kíván venni az RMDSZ keretén belül Románia Alkotmánya módosításának előkészítésében

A romániai magyar nemzeti közösség belső önrendelkezésének jegyében fogant EMK alkotmány-módosító indítványt Rendkívüli Országos Gyűlésünk teljes egészében elfogadta, elhatározva jelen Közleményünk melletti nyilvánosságra hozását a médiában meg honlapunkon: www.nexus.hu/erdelyimagyarkezdemenezes

2. Az EMK szorgalmazza valamennyi határon túli magyar számára a nemzeti önazonossága megőrzését biztosító, alanyi jogon járó magyar állampolgárság megadását.

Ezt a méltányos igényt az EMK 1995 óta minden lehetséges alkalommal a hazai nyilvánosság, illetve a Magyar Köztársaság nemzeti elkötelezettségű pártjai és politikusi tudomására hozza. Ezért is az EMK az ún. kedvezménytörvénynek (státustörvénynek) a Magyar Köztársaság Országgyűlése általi elfogadását, illetve közelebbi hatálybaléptetését igen nagy örömmel és elismeréssel üdvözlí.

Megállapítjuk, hogy a magyar törvényhozás a kedvezménytörvény elfogadásával 2001. június 19-én megtette az első, döntő és történelmi jelentőségű lépést a kettős állampolgárság létrehozása, a trianoni határokon kívül élő magyarság nemzeti egyenjogúsítása felé.

Ennek, a nemzeti létünk biztosítását szolgáló folyamatnak kiteljesítése, tehát a kettős állampolgárság biztosítása érdekében az EMK Rendkívüli Országos Gyűlése elfogadja és a

médiában meg honlapján nyilvánosság elé tárja a dr. Csapó József által készített, Eszrevételek az ún. státustörvényről (A 2001/LXII. számú törvény a szomszédos államokban élő magyarokról) című dokumentumot.

3. Az EMK, mint az RMDSZ keresztény-nemzeti platformja sajnálatos kénytelen megállapítani, hogy az RMDSZ jelenlegi csúcavezetése erkölcsi-politikai vétségek egész sorát követte és követi el, egyre kevésbé tartva tiszteletben a romániai magyar nemzeti közösség alapvető érdekeit.

Az EMK a Reformtömrőléssel és a Nemzetépítő Platformmal összhangban történelmi bűnnek minősíti a brassói RMDSZ kongresszus (1993) óta esedékes feladatoknak, nevezetesen a romániai magyar nemzeti közösség számbavételének (katasztrofe elkészítésének), valamint a belső választásnak halogatását.

Az EMK nem tartja megfelelőnek az RMDSZ jelenlegi csúcavezetésének álszemleges magatartását abban a sorunkat érintő konfliktusban, melyet a kedvezménytörvény elfogadása ürügyén Bukarest és a hajdani Kisantant-beli szlovák partnerei gerjesztenek.

Az RMDSZ jelenlegi csúcavezetése vélt vagy valós személyes érdekek érvényesítésének útját járva, a kézi vezérlés múltbeli gyakorlatát követve, nemzeti közösségünk cselekvési egységét veszélyeztető súlyos válsághelyzetet teremtett több helyen, így Marosvásárhelyen és Székelyudvarhelyen a törvényhozói és a helyhatósági választások során. (Ismeretes, hogy ugyan megmaradtak a neptunos elkötelezettségű RMDSZ szenátorok, viszont már nincs magyar polgármestere Marosvásárhelynek, illetve nem

működhet Székelyudvarhely városi tanácsa.)

Az RMDSZ jelenlegi csúcavezetése hozzájárult a lejárt mandátumú és szavazógéppé silányult Szövetségi Képviselők Tanácsa további, minden megújodási törekvést csírájában elfojtó tevékenységének folytatásához.

Ez az SZKT példátlanul igazságtalan és méltánytalan döntést hozott a Királyhágó melletti Református Egyház vezető testületének, Intéző Bizottságának a zilahi református kollégium újra államosítása elleni határozatát érvényesítő Tökés László püspök úr, az RMDSZ tiszteletbeli elnöke elmarasztalásával, az RMDSZ Országos Etikai Bizottság mindössze két tagjának javaslatára.

4. Az Erdélyi Magyar Kezdeményezés Rendkívüli Országos Gyűlése az RMDSZ erkölcsi-politikai válságának megszüntetése érdekében az EMK-vezetés feladataként jelölte meg tevékenységének az RMDSZ-beli testvérplatformok, illetve demokratikus elveket valló civilszervezetek tevékenységével való összehangolását, megvalósítva az EMK által az alsó-csarnátoni lakossági fórumon kifejtett elvek gyakorlatba ültetését.

5. Az EMK ismétellen tiltakozik az ellen, hogy a bukaresti törvényhozas és kormányzat nemzetközi kötelességvállalásait sorozatosan megsértette, és a román kormányzati stratégia célkitűzéseit követve az elmúlt évtizedben nagy létszámú román katonai, csendőri, rendőri állományt telepített a Székelyföldre, az itt élő magyarság nemzeti egységének megtörése végett, miközben ugyanez kormányzat csupán látszatintézkedéseket hozott az ország lakossága jelentős hányada végzetes elszegényedésének enyhítésére.

6. Az EMK tagsága a tudatosan vállalt keresztény erkölcsi értékrend jegyében elutasítja a nemzetközi terrorizmus minden formáját, és egyben kinyilvánítja, hogy valamennyi népnek faji, vallási, civilizációs és bármilyen egyéb különbség tekintetbe vétele nélkül joga van az önrendelkezéshez.

A Rendkívüli Országos Gyűlés megbízásából az EMK Elnöksége

Illyés Gyula aktualitása

Nem. Egy ember életműve nem olyan, mint egy zsák, hogy mindenki kedve szerint turkálhasson benne, kiválogassa a neki tetszőt, felmagasztalja vagy bírálja, kiforgassa, kizárja, s végül a sarkaiból is kikaparja a morzsákat, ha úgy tetszik a hulladékokat. Vagyis: a már életében klasszikus Illyés Gyulát nem lehet megfricskázni, nem illik az orra alá dörzsölni kellemetlen dolgokat, deheroizálni pedig különösen nem, maradjon az csak a színműirodalom és a történetírás dolga!

Ennyi nem után az igen kell következzon, Illyés vállalása. Jó, jó, de melyik Illyés Gyulát vállaljuk? Aki Beatrice apródjaként olyan eseményekről tanúskodott, amelyet a történetírók úgy tűnik szívesen hagytak ki? Aki felborzolta a nem hazai történészek idegeit akkor, amikor a nemzetiségi sorsban élő magyarság és mondjuk a dél-afrikai négerék között vont párhuzamot? A parasztköltőt? A világból teli tarisznyával haza-hazatérő európeert? A nagy mesélőt, vagy talán az idegen irodalmak tolmácsolóját? Csak a balga és világtalan ember tévedhet el ennyiféle út láttán! A rész és egész, a nemzet és emberiség egy olyan lobogó alatt áll csatasorba, amelynek feliratán ez áll: „a népmesék törvénytábláin mindenütt az emberi jogok, a legszegényebbek emberi jogai ragyognak.”

Nem kellemes hallgatni a gyorsuló idő számtalan jeléről. Felgyorsítani az autókat – e bádogdobozokat – amelyeket megehattünk-e? „Mit fog enni az ember, ha hűtlen lesz a földhöz – gondolkodik el hangosan, megfontolandó bölcsességgel a helybenhagyóan bólintó közösséghez és a termőföld némaságához szokott parasztember az ürrepülésről hallván – talán követ”? A gyorsuló idő mit is jelent a huszadik század istentől, embertől elrugaszkodott polgárának? Nem egyebet, mint felgyorsítani a virágok életét, csillagok hullását, a föld forgását, elébemenni a világegyetem végének. A lehangoló cím ellenére, a „gyorsuló idő” sorozat legtöbbje mégis állandó értékekről válogat, s a szó legszorosabb értelmében a nemzeti kultúra kincsei-

ből élénk is letesz néhány gyöngyszemet.

Ennek apropóján – a *Hattyúdál ébreszt, vagy lehet-e népnek művészte?* könyvecskéről van szó (a művészetben tagadhatatlanul uralkodóvá lett a nép, de csakis ott) Illyés Gyula még egyszer összefoglalta amit a magyarságról és a magyar népdalról tudhatott a világ, amit azért tartott fontosnak, „mert a nép dalaiban őrzí függetlenségét, múltját, szabadságtörekvéseit”, mert „nem ismert nemzeti türelmetlenséget, de még csak elfogultságot sem”. És nem utolsó

Ismét mondom néktek, ha kettő ti közületek egy akaratton lészen e földön minden, valamit kértek, megadatik néktek, az én mennyei Atyámtól. Mert valahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok ő közöttük.

(Máté 18.)

sorban azért, mert „minden államiságától megfosztott nemzet tudatosodva a népben veti meg lábát, oda húzódik vissza – s ha még fokozni lehet a miérteket – azért, mert a népdal, népművészet „nem ismer országhatárokat”: Burns és Jeszenyin Petőfi kezét szorítja, Garcia Lorca pedig Tamási Áronét lelki, gondolati azonosságuk vagy rokonságuk szerint. A példákhoz mindenki hozzáfűzheti a magáért. E sorok szerzője is lejegyez ezúttal néhány ilyen képzeletbeli találkozást: az olasz-francia Gionójét a Jugoszláviában élő magyar íróval, Gion Nándorral; a román ballada hős Manole Mesterét Kőműves Kelemennel, akik egymást oldozzák fel a feleséggyilkosság bűne miatt, mert más azt az ember fia föl nem oldozhatja. A tulipánfa motívuma a díszítőművészetben mindenhol megtalálható, ahol finn-ugor, sőt

kelet-európai népek élnek: a felsőtisza vidéki mángorlón, a kalotaszegi kapufélfán, a felvidéki kályhacsempén, a mezőkövesdi bölcson. A Rákóczi-induló dallamát egy román népdal rejti magába, s az is kétségtelen: még kiderítheti valaki, hogy valamelyik nomád török népnél is elpengette már valaki egyszer. Gögösen néz végig az ember a párizsi Modern Művészetek Múzeumán: no lám, a huszadik század képzőművészetét az Elbától keletre élő művészek csinálták! A hosszú sorból álljon csak itt néhány név! Brancusé, Kupkái, Kandinszkyé, Chagallé, Kassáké. És Hantos Eleméré. (Mérhetetlen gög, avagy szomorúság, hogy csak égigérő világfákban mérjük magunk?)

Hittel vallotta Illyés: a század gondja, a népek elszigeteltsége feloldható a népművészetben. Illik ez természetesen egy országra is. A harmincas évek népi mozgalma akképp ismétlődött meg a hetvenes évek elején, hogy a népművészet: zene, tánc, viselet a népfront meghirdetése nélkül is toborozta híveit minden társadalmi rétegből. S hogy menyire nem provinciális, csak magyar jelenség volt ez, bizonyítja a különböző népek népi hagyományait, pogány szertartásait, egzotikus világát és régmúlt történelmét felelevenítő filmek (grúz és ukrán például), könyvek (az egész dél-amerikai irodalmat lásd) egész sora.

A Hattyúdál a világnak szólt, de nekünk is. A *Magyarok*, amelyet Illyés 1938-ban írt, s a magyar értelmiség az *Itt élned kell* kötetében újból feleleveníthetett, szigorúan csak ránk tartozó „belügy” volt. Ha a Hattyúdál a népek közötti sorompók felvonására, a Magyarok a magyar társadalom közöttiek felnyitására hivatott. S a kettő együtt mégis olyan elválaszthatatlanul kapcsolódott össze, mint a mondat és a végén valamilyen írásjel: a pont, felkiáltó vagy kérdőjel.

Ha Széchenyitől Illyés Gyula azt a halálosan pontos tájékozási képességet vette át – az ő szavaival élve: Széchenyi nagyságát tárgylagosságában látom –, amellyel a magyar társadalmi-gazdasági kérdések

ben tervezni és dönteni tudott, az azt akadályozó magyar jellemzői fogytékosságok felsorolása mellett – ezt meg úgy fogalmazta meg Illyés: annál a kérdésnél, hogy mi a magyar, neki az öntudatra és az összetartozásra vonatkozó tulajdonságok HIÁNYA jut eszébe (Szabó Dezsőnek a felelőssége és a szolidaritása);

ha Wesselényitől csak azt a tudást lesi el, hogy az értelmiség milyen módon valósíthatja meg önmagát a nemzet érdekében a legteljesebb mértékben és a legmaradandóbban, s ezért milyen taktikai lépéseket kell tegyen, a „Szózat a magyar és szláv nemzet ügyében” című röpiratából vett idézettel: „Jogokat sokakkal együtt igenis lehet bátorságban bírni, de sokakkal ellenében tartósan nem” – beleértve a nemzetiségeket is természetesen – már az is elég lett volna;

de Illyés Gyula megtanulta (örökölte?) Bethlen Gábor nagyságos fegyelmünk kitűnő diplomáciai érzékét, ezt a legkeletibb tulajdonságunkat, amely egy töröknek is díszére vált volna, mert amíg Széchenyi és Wesselényi az európaiság hordozói, addig Bethlenre tökéletesen ráillik az, hogy inkább fejet hajtott, csak-hogy térdre ne kényszerüljön, vagy kényszerítsék, de amely magatartással két, hazájánál többszörösen nagyobb birodalom között Erdélyből a magyarságot-európaiságot hívebben azóta sem szolgáló és követő országot varázsolt – Isten és ember meg kell bocsásson a közhelyért, de hasonlót éreztek a korabeli angol utazók és diplomaták is –, leírásaik szerint. Szemére is vetik Illyésnek sokan, hívei is, de mások még inkább, hogy minden idők minden díszpályájának vendége volt. Erre vonatkozóan a késői utókornak válaszol egy mondata a Magyarokból: „aki a helyzetbe belenyugszik, vagy egy kicsit is mérlegel, az nálunk egy kicsit labancszámba megy.”

Folytatta tehát ott, ahol az elődök abbahagyták, és úgy, hogy nekik is gyönyörűségük telne benne – az árva nyelvű nép megismertetéséhez Bartók és Kodály neve mellé oda kell írni az övét is –, és az utódoknak is csak ez az egy lehetőségük van, ha írók akarnak maradni. Félreérthetetlen és félremagyarázhatatlan, amit az értelmiségi hivatásról ír. Mivel az a nemzet tudatának hordozója – az értelmiség fogalmán szigorúan az értendő, amit az erdélyi

magyar történész, Benkő Samu a XVIII. századi Erdély vonatkozásában megfogalmaz: „az értelmiségi lét nem annyira iskolázottságnak folyamánya, mint inkább a magatartásnak” – a társadalom életében „minden megbénuló szerv működését nekik kell átvenniük, ezt el is várják tőlük. Bizonyos vagyok benne, ha az orvostudomány valami ok miatt egyszer csődbe jutna, az emberek gyógyítását is az íróktól követelnék, és árulást kiáltanának, ha azok illetéketlennek mondanák magukat a feladatra.”

Örök időre érvényes, ami most tanúságtételül közzétételük: „tudásokat oltsátok a népbe, legyetek egy vele, ha ti emelkedtek, őt is magatokkal emelhessétek. Mert addig éltek, és úgy fogtok élni, ahogy az él.” Ezzel arra figyelmeztet: meg kell végre érteni, hogy aki itt él, azzal az történik, ami a néppel történik. Előbb vagy utóbb. Megszámlálhatók a kivételek. Őket azonban nem közöttük, hanem fölöttük, mögöttük, de mindenképp az ellenükre működők között kell keresni. Ez ellen semmiféle belső illegalitás, kívárási taktika nem segít, de még a más és áltevékenységek egész sora sem. (Úgy tűnik, bizonytalan az értelmiség hozzáállása az úgynevezett „túlélés” vonatkozásában. Eme írás szerzőjének véleménye a következő: a csak a túléléssel gondoló magatartás az apály, a sekélyes eseményű mindennapok, az ellenforradalom, a diktatúra idején elfogadható; forradalom idején sohasem.) Illyés így ír egy helyen a Magyarokban: „aki nem ismeri a népet, annak nincs joga róla írni.” Engedtessek meg azonban egy keményebb megfogalmazás: aki nem a népet ír, nem áll egy eszme, legyen az bár csak egy égi magasságban lebegő idea szolgálatában, nincs joga egyetlen sort sem leírni! A leírtak mögött pedig első helyen a felelősség kell álljon. Rögtön utána a szigorúság és bölcsesség.

Illyés mintha érezte volna, hogy aki sokat emlegeti a népet, a nemzetet, amelyből vétetett, a földet, ami végső pihenő helyet ad talán, az előbb-utóbb gyanús lesz, és nekiszegszik majd a vádat. „Csal azért, mert valahol egy diktátor népet emleget, most már diktatúrarájogással vádolnak mindenkit, aki a népről beszél.” Idáig az idézet. De fűzzük csak tovább a gondolatot: ha ez a diktá-

tor fasiszta, akkor, aki a népet emlegeti...?

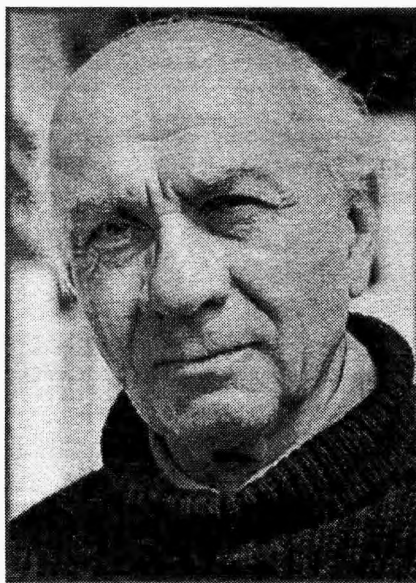
És a másik nagy álmom, a közép-európai hivatás, hogy demokratikus gondolkodásunkkal és berendezkedésünkkel példát mutatva egyszer helyet kérnek mellettünk mások, szomszédaink is. Régen, régen álmódott, hiú álmom ez. És mégis sokan csatlakoztak hozzá és csatlakoznak ma is. Van, aki mélyen hiszi és hirdeti is közöttünk, hogy Európa egyszer megszeret minket, és keblére ölel, ha értékeink és erőnyeink elé tárjuk, s mint a népmesében a legkisebbik fiú, a mellőzött, elnyerjük évszázadok óta késlekedő jutalmunkat. Gyönyörű gondolatok ezek, de csak az ábrándjaik világában teljesednek. És mégis. Írók, népdalkutatók, politikusok, publicisták, művészek élnek törvénye szerint. És amíg ők lesznek, az államszövetségek megálmodói, hitvallások megfogalmazói, népköltészet csodáinak felfedezői, a szeretet, a megbecsülés, az értékek megismertetésének és kicserélésének apostolai, addig seregeik is teremnek csatlakozásra. (E sereg egyik szerény tagja vagyok magam is, aki a közép-európai gondolattal találkozáva Illyés Gyulánál, gyorsan megragadta az alkalmat, hogy a fenti és az alábbi sorokban legalább egy töredékét elmondja, amit ezzel kapcsolatban szeretne, nem kevésbé azért, hogy gyarapodjon az a sereg!) És ebben az esetben az a kivételes helyzet alakult ki, hogy a mi seregünk a számosabb, és a kelet-európai népek békemenetét mi szervezzük, toborozzuk jó ötven éve, néhány kisebb, de annál tragikusabb végű megszakítással, és többnyire csak húzódozva csatlakoznak hozzá szomszédaink, és azok is legszívesebben egy láthatatlanná tévő varázs-sapka alá bújnának, hogy minél kevesebben ismerhessék fel őket. Mert hát ujjal is mutogatnának rájuk, meg a hazaárulás vádjá sem egykutyá...

„Mert az idők feladata nem ritkán az, hogy politikusok baklövéseit helyrehozzák. Vagy még inkább, hogy helyettük álljanak helyet.” – írja Illyés az író-értelmiségiről. Valóban így van ez. Itthon is, és ha van még tartozásunk valamelyik nép irányába, meg nem bűnhődött vétünk, akkor is az íróknak kell kiengesztelni őket, csaláninget magukra öltve vezeklésre eléjük járulni. Ahogyan Kodály mondotta 1947-ben a buda-

pesti román-magyar találkozáson, amihez foghatóra azóta sem került sor – Petru Grozát, a „magyarok Groza Péterét” száztagú különvonat kísérte el, s talán igaz volt, nemcsak mi képzeltük a tarsolyába azt a tervezetet, amely a Duna-völgyében élő népek konföderációjára vonatkozott: azt a sok szemetet, amit a politikusok összehordtak, most megint nekünk kell eltakarítani. Szintén Illyés Gyula mondta az erdélyi magyar íróknak, értelmiségieknek egyik 1945-ös vagy 46-os romániai útja alkalmával, amikor ünnepélyes kerektek, s nagy csinadratta közepette éppen valamely közös román-magyar írótalálkozót rendeztek: „Erdélyt a békeesség asztalává kell tegyünk, amely mellé minden nép leülhet.” (Le is ült. Meg is ette. Asztalostól.)

A felelősséggel gondolkodó és alkotó embert kíméletlen önvizsgálatra kényszeríti a Magyarok minden sora: eleget tettek-e a benne felsorolt nagy és sok apró, névtelen feladatnak? Azon túl természetesen, hogy megállapítjuk mi is: az összes földrajzi-domborzati tájak közül a kalotaszegi dombokon, a zalai folyók völgyében, vagy a mezőségi sztyeppe vidéken élünk szívesebben; hogy a föld népei közül a francia és a mordvin a legrokonszenvesebb; hogy irigység fog el a csodaszép, csoda finom svájci kastélyok láttán, és rögtön azon törjük a fejünket: melyik cukrász remeke lehet, hisz ha nyelvünkkel megérintenénk félő, hogy rögtön elolvadna; ha szánk szélét harapdáljuk az egykori fényes lovagi tornák hallatára, s azon sópáncsodunk: hol volt nekünk még erre is időnk, hogy csak úgy l'art pour l'art ilyeneken szórakozzunk, épp elég tennivalónk volt anélkül is, míg Európa tornászott, vígan politizált, szeretkezett és kereskedett. És egyébként is, beruházás kellett egy olyan fene nagy fegyverzet kiállítására! Vigasztalódjunk azonban! Ha feleségeink és leányaink nem is kószolgathatták az „udvari szerelmet”, amely inkább volt hasonlatos a mézesüveg kívülről történő ízlelgetéséhez, mint szerelemhez, de együtt nyúhették életüket férjükkal, ha ki tudták kerülni, hogy az ország gyakori hívatlan vendégei – tatárok, törökök, bosnyákok, németek stb. – meg ne hentergessék őket. Ha lovasregényünk nem is, de micsoda líránk

volt nekünk! S ha elődeink észjárása közel sem volt olyan fondorlatos, olyan olajozottan pergő a politikai életben, mint a francia, a spanyol udvarokban természetes volt, hanem inkább volt olyan, hogy ÖSZTÖNÖSEN pattant fel és állt csatasorba, ha végeinket támadás érte, vagy ha otthon volt már elege mindenből (vagy ha mint napjainkban, temetési meneteket szervezünk önkéntes, a legönkéntesebb alapon), s hogy a saját, de még a tőle távol álló közgondokban is úgy reagált, vála-

Illyés Gyula
(1902–1983)

szolt, vagy választott, hogy a feketét a fehértől a lehető legbiztosabban különböztette meg – Illyés szavait és képét kölcsönvéve még szürkének sem mondotta, vagy egy másik költőt idézve, az erdélyi származású Páskándi Gézá, még rózsaszínűnek sem, mint ahogyan „minden színű, csak rózsaszínű nem a zsol-tár”. Ennek értékét az sem csorbitja, hogy kényszerből faragott erény volt ez. Sőt! A felnőtté válás legkézenfekvőbb bizonyítéka! De hagyjuk a licitálást. Gyermekkorunk aztán visszatért sajnó, akkor, amikor ismét megtanultuk a bálványokat imádni, festeni, faragni és nevüket költeményekbe foglalni. (A mindent kifaragó pesti polgár szerint a hentes hol Gömböst, hol Rákosit formálta ki disznózsírból tisztelete jeléül és kirakata díszéül.)

Szemünkben a csodákkal, szívünkben a sok keserőséggel a közel és távoli múltban történtek miatt,

nem venni tudomást az átmeneti idő elhúzódsáról, akkor sem, ha az utóbbi közel negyven esztendőben úgy ötvenként változik, hajladozik, ingadozik, tesz néha 180 vagy teljes 360 fokos fordulatot. Ebben a keretben ugorni talpra, mindig, akármilyen lehetetlen helyzetben, akár mennyire is kínlódva. Ezeket mondja el mindenkinek Illyés Gyula a Magyarokban, akinek van füle, lelkiismerete és szíve. Bár ő a német veszély fenyegetésére ragadott tollat másokkal együtt, írásának aktualitása nem érdemel különösebb indoklást. Nemcsak adalékokkal járult hozzá, hanem meg is fogalmazta az egyetlen lehetséges értelmiségi magatartást.

Ha Illyés az értelmiséget kereste, akkor szórványszigeteket talált. Magyarázatul hozzátette: 1848–49-ben a forradalom bukása alkalmával, körülbelül 5-10 ezer ember elvesztésével lehet számolni – Féja Géza szerint szintén ennyivel –, ami az ország legkiválóbb emberanyagát tette ki. És ma mit mondhatunk, amikor a történelem 1948–49-ben megismételte önmagát?

Féja Géza Móricz Zsigmondon keresztül még kezét szoríthatott Ady Endrével. Illyés egy idős 48-as képviselőn keresztül még Petőfi Sándorral és Kossuth Lajossal is. Ma, a magyarság régi, és tengernyi új baja oly érzékenységgel ráz meg, mint a két világháború közötti írónemzedéket, Illyés egykori kortársait, az csak költőíró lehet. A lírára hárul, ki tudja hányadszor a közéleti problémák megoldása. De ha az értelmiséget keressük, akkor mi is csak szórványszigeteket találunk. Van néhány sziget a fővárosban, jó néhány szterszét az országban is. Tudunk EGYES emberek sziszifuszi küzdelméről, akik egy egész nemzedék, sőt a fogóban lévő seregek dolgát is magukra vállalják, mert a bajok elfölde-lésén, egyúttal növelésén békésebb és biztonságosabb munkálkodni.

Ahol élünk, sebhelyekkel van tele a föld, a mindenki Universuma és a mi hazánk is, ahogy Csoóri Sándor becézi már-már: „a legkisebb haza, az utolsó búzaszemből kicsírázott ország. Nekünk is, nekünk is maradék.”

Miért kell hát szigetekkel nekünk, kortársaim továbbszabdalni?

Lipsey Ildikó
(1977)

NAPLÓJEGYZET

A MAGYAR KÁRPÁT-MEDENCE POLITIKA TÖRTÉNELMI SZEMLÉLETVÁLTÁSA

Magyarország számára több mint évszázados gond a románokkal s általában a bizantín gondolkodáson alapuló politikát folytató országokkal való mindennemű tárgyalás.

Hogyan lehet egyezségeket kötni olyan országokkal, melyek hazafias kötelességnek tartják az aláírt szerződések be nem tartását, kellene kérdezze minden valamire való magyar politikus.

Ez a gond az utóbbi évtizedekben – talán szerencsénkre – Európa gondja is lett, s még sokáig lesz az. Ezt a kártyát kellő pillanatokban jól ki lehetne játszani.

Persze tudjuk, hogy csapdahelyzetben vagyunk. Mert a ránk kényszerített Trianoni diktátum nem csak nemzettársainktól és ősi területi jussunktól fosztott meg minket, hanem ami ma már ennél is rosszabb, ráadásnak megajándékozott a túlnyerés miatti szorongásból fakadóan soha meg nem bocsátó, és örök-ké gyanakvó ellenségekkel. Nevezhetnénk ezt az orgazda lelki terhének is.

A két világháború között már kiemezték történészeink, hogy – az akkor egyébként elkerülhetetlen – revíziós politika miatt vezetett az ismételt vereséghez.

A második világháború után aztán mindent eltakart a szocialista nemzetköziség álságos vörös leple. Ekkor lépett színpadra az első olyan magyar politikus is, aki lemondott elszakított nemzettársainkról és szabad kezét adott az utódállamok elvtársi vezetőinek a velük való leszámolásra. Az út egyetlen és nyílegyenes volt. A homogenizálás bármilyen. Beolvasztás tűzzel, vassal. Falurombolással, iskola és templomrombolással, tudatrombolással. Nem fájt ez vezetőinknek, hiszen a maguk puhább módján szintén ezt csinálták itt is. Szocialista emberré akarták homogenizálni.

Valamikor a magyarság kárpát-medencei – ezer éven át egyedülálló – államalkotó erejéből fakadó vezető szerepe, tulajdonképpen kárpát-medencei érdek volt. Akadt egy nép amelyik alkalmas volt erre és amelyik a Szent-Istváni intelmekről kezdődően befogadott mindenkit és egyedülálló módon – szent koronájának védelme alatt népek jöttek létre, míg Európa más tájain, főleg a nagy abszolút monarchiákban még a nemzettudat kialakulása előtt szerencsés módon lezajlott a homogenizálás. Így aztán erre a gondra ők már nem érzékenyek, akkor estek át rajta mikor nem fájt s ameddig már az emlékezet nem is terjed ki. Próbálja ma valaki elmagyarázni egy franciának, hogy miért nem magától értőddően román egy erdélyi magyar. Nem lesz könnyű. Hiszen Transzilvánia az Románia, mondaná a derék gall.

Ezek az itt létrejött népek kezdték ki bölcsőjüket, Magyarországot és az azt ringató magyarságot, mikor saját kezdeményezésre, de főleg idegen érdekek által felhasználva, azok szándékából feltűzelve, elkezdtek hosszú menetelésüket, hogy világszerte elhitessék mindenkivel: a magyarok a népek rabtartói.

Hosszú lenne annak fejtegetése, hogy ez mennyire képtelenség, s hogy milyen vérszegény kis hibák azok melyeket egy pár évtizedes periódusban elkövettünk, s hogy történhetett, hogy ezeket a világ szeme előtt sokszorosukra nagyítva, sikerült az 1848 utáni nemzetközi megbecsülést a visszájára fordítani. El egészen Trianonig, annak minden eredményével. Szomszédainknál az „országimázs hivatal” jóval több mint egy évszázada működik. Eredményesen. Feladata a saját imázs építése mellett a szomszéd imázs rombolása is.

A magyarság tehát most itt áll egykor volt hazája csonka maradványain, ahogy Sütő András mondta, mindenütt önmagával határosan. Szomszédai alig rejtett őrült féltékenységükkel és orrgazdai tudatukkal legszívesebben megsemmisülését akarnák. Dühödt elkeseredésüket csak fokozza az, hogy a kisemmizett,

szegénnyé tett ország többre képes, mint ők, akik annak minden kincsét bitorolják.

Politikájukban ez kétféle módon jelenik meg. Egyrészt próbálnak mindent elkövetni, hogy végleg leszámoljanak azzal, aki ki nem mondottan, de tudják, hogy jogosan követelhetné vissza jussát. Másrészt végtelenre nyúló belpolitikai és gazdasági vesszőfutásaik során a belső stabilitás megteremtésére is folyton a magyar kártyát használják fel.

Országai népe, s itt elsősorban Romániáról beszélek, olyan nevelést kapott, hogy míg nálunk a nemzettudatot elsovasztották és e sorvasztás letéteményeseinek megmaradt képviselői, meg utódai ma is megsemmisítésre szánnák, addig náluk, soha nem látott erővel éledt fel a mesterségesen és hazug történelem-oktatással, gyűlöletkeltéssel és szorongásbresztéssel egekig korbácsolt nemzeti tudat.

Ha a mai magyar átlagembert kérdezzük, bizony néhány százaléknál sem áldozna fel életszínvonalából, hogy újra magához ölelhesse az elszakadt testvéreit. Azok ma már számára a románok, a tótok, az ukránok stb. Romániában azonban keresve sem lehetne találni olyan embert, aki ne vállalná – amint Ceausescu idejében bizonyította – az éhezést is, hogy megóvja a megszerzett területeket, melyek szerinte szent és ősi román földek.

Minden feltétel adva van tehát, hogy ha a történelem a legkisebb sanszot kínálja, megpróbálkozzanak végleg leszámolni velünk. S ha ilyen esély nem is lesz, ott van még a lassú, de annál hatékonyabb módszert, mely már az eltelt évszázadok során is eredményes volt. Mi nyíltan sikra szállunk jogaink és igényeink miatt, fogynak, pusztulunk és nem szaporodunk, ők csendben igénytelenül várnak, nem fogynak és főleg szaporodnak.

Ma mi nem mondhatjuk ki ezeket az igazságokat. A vesztes szájából ez káromkodás.

De vajon önvédelmi reflexeink nem kívánnak végre egy okos, ravasz, Európa által elfogadható és eredményes politikát, mely megpró-

bálhatja a lehetetlent, de legalább azt, hogy időt nyerjünk, hogy a gypűvé vált elszakított magyarlakta területek ne olvadjanak be?

Aki időt nyer, életet nyer.

És itt érkezünk el a státusztörvényhez.

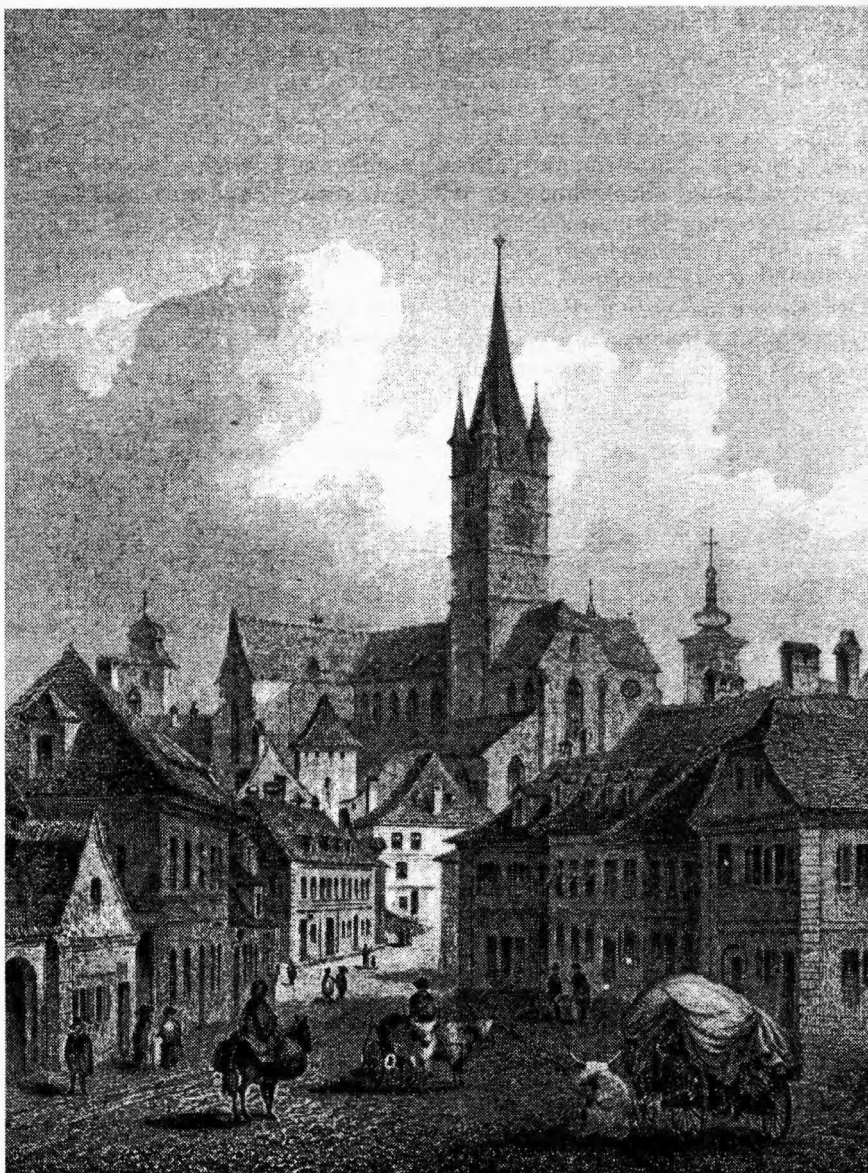
Százsor áttárgyalt és átrágott szöveg ez már. Ismerjük. Azok is jól ismerik akik állítólag nem ismerik, mert nem tárgyaltunk velük. Tudjuk, ez sem igaz. De még ennél is jobban ismerik azok, akik, hogy ne vesszítsenek szavazókat elfogadták, majd, hogy szavazókat nyerjenek elkezdték támadni belülről, ugyan azt a törvényt.

A legmegdöbbentőbb, hogy az ellenfél érveit lobogtatják s olykor érveket lobogtatnak az ellenfél számára. Rosszakat de rombolni képeseket, melyeknek ereje éppen abban van, hogy bár tudjuk nem igazak, de ha itt hangzanak el a magyar parlamentben, sokfelé Európában azt hiszik, hogy lehet bennük valami igazság.

Ezzel az előnnyel visszaélni egy kétes választási siker érdekébe, tudatosan, ármányosan, bizony kimeríti a nemzetárulás fogalmát.

Csak hogy náluk már a nemzet szónál elakad ez a logika. Már ezt a szent szavunkat is sárba rántották.

Bár most nem ez fő célunk, mégis emeljünk ki egy két részletet. Elképzelhetetlen például, hogy Kiss Péter, aki szakértője kell legyen a kérdésnek, komolyan gondolja, hogy a feketemunka felvirágzásához vezethet egy olyan törvény, melyben, s még az azt körülvevő rendelkezésekben is, világosan ott van, hogy itt legális három havi szezonmunkáról van szó. Sajnos ez sokkal nem fogja csökkenteni a feketemunkát, bár lesz ilyen hozadéka is, de azt növelni semmivel sem fogja. Ez a hisztéria gyermek és csak azok számára lehet elfogadható érvelés, akik még az elődpárt által nevelt bárgyúság állapotában leledzenek. Ezért viszont felesleges hangoztatni, mert ezek az egyengyurma szegény bárgyúk úgyis rájuk fognak szavazni. Ők azok, akik visszasírnák az egy pártrendszer, „mert akkor kérem rend volt, megmondták mit köll csinálni és kész”. Idilli pátriarchális állapotok óh, jöjjetek vissza. Aki ezzel a réteggel akart ismerkedni, nemrégén még bekapcsolhatta Bolgár György délutáni kamarakórusát. Véletlenül sem hangzott még el, hogy a lelkes telefonálók gyermekei

Evang. Szentegyház Nagy-Szebenben

és unokái fizetik ki kamatos kamatokkal az akkor felvett kölcsönöket, melyek a háromhatvanas kenyér, a trabant és a nadrágszijtelken álló faház anyagi alapjait képezték. Sőt még a gebinét, meg a május elsejei virsli-sörét is. Mert azt az az ország nem volt képes megtermelni, hiába robotolt, aki robotolt, hiába éldegélt és dolgoztatott a vattaember, hiába dörögte szolamait a tervhivatali vezér.

Említésre méltó még az, hogy itt unisonóban a munkavállalásról prézsmítálnak. Elvész a fiatalság, a betegek, és az idős sokat szenvedett magyarok számára nyújtott otthonmarasztaló segítség a nagy sikoltozásban. Szóba sem jön, hogy a homogenizációs szándékok miatt otthon tanulni nem tudó fiatalok mit kapnak. Mert itt kénytelenek tanul-

ni anyaországukban, mivel az utód-államok egyikében sincs olyan törvény mint az 1868-as Eötvös-féle, amely már akkor ismerte a pozitív diszkriminációt. Akkor, a magyar nemzeti romantika „sötét” évtizedeiben.

A kedvezménytörvény részleteit már agyonbeszélték. Pro és kontra. Mégis érdemes említést tenni arról amit előbb bizantinak nevezett szomszédunk miniszterelnöke pl. nemrég mennydörgött nyilatkozatában, hogy a román munkaerő magyarországi alkalmazása egyenlő Románia gyarmatosításával. Aztán hipp-hopp az összromán munkaerő alkalmazását kérte feltétel gyanánt. Ezek szerint aláírta Románia Magyarország általi gyarmatosítását? Micsoda diplomáciai siker. Lesz még Budapesten Nastase rakpart?

Említést érdemel azonban egy másik részlet is. A vegyes házasságokban élők nem kaphatnak hozzátartozói igazolványt. Ugyan miért? Tudják-e a magyar parlamentben, hogy Trianon után a román hadseregben utasítást adtak, hogy az óromániai román katonatisztek magyar nőkkel házasodjanak? Sok kis szuzai menyegző követte e rendelkezést. És eredményesen. Ezekben a családokban nem magyar gyerekek születtek. Érti-e már a magyar politikus, s pláne a magyar átlagpolgár, miért nem kaphat magyar igazolványt a vegyesben élő pár román fele? Bizantinék szerint minden romániai román egyenlő kell legyen minden romániai magyarral a státustörvény kebelében, kivéve azokat a románokat akik vegyes házasságot kötöttek. Feldereng hát valami ebből a számunkra oly érthetetlen gondolkodásmódból?

Most azonban másról kell beszélni.

Arról, hogy ez a törvény az első lépés egy olyan politika felé, amelyik végre kezelni tudja a Trianon után kialakult helyzetet. Konkrét objektív jelenségeit és legalább olyan fontos szubjektív következményeit.

A határon túl maradtak számára életet jelent még egy jelképes törvény is. Életet jelent és generációt menthet meg az a két tény, hogy van egy felfelé ívelő Magyarország és, hogy ez a csodálatuk tárgyát képező ország nem felejtette el őket, tehát az övék is.

Ennél jobb első lépést nem lehetett tenni a jelen helyzetben. Nem hiába voltak olyanok tőlünk nyugatra is, akik modellértékűnek mondták. Mások is megleptek hasonló lépéseket, kevésbé szorongatott helyzetben, van ahol még határozottabb változatokban. Azzal nem volt probléma.

Ez a másik amin el kell gondolkodni. Nincs erőteljesebb bizonyíték az eddig említettek igazságára, mint éppen ez. Csak a magyar státustörvénytől kell félni. Vajon miért? Erre a válasz ugyan az, mint azokra a kérdésekre, hogy miért csak az erdélyi kétmilliónak nem lehet egyeteme, miért csak a magyar egyházak nem kaphatják vissza ingatlanjaikat – tehát cselekvőképességüket?

Nyilvánvaló mindenki számára, hogy a határon túli magyarság eltűntetése az első lépés a magyar kérdés végleges megoldásához. És ennek óhajta az érintett országokban a

különböző kormányok cserélődése közben csak árnyalati különbségeket mutat. Vagy az óhaj leplezésének intenzitása változik csupán.

A kedvezménytörvény ezt próbálja megakadályozni. Egymagában nem képes, de döntő lépés arra, amerre nem volt eddig mersze elindulni egyetlen magyar kormánynak sem.

A kedvezménytörvény utóbb továbbfejleszthető. Vagy a törvény, vagy maga a szemlélet és a módszerek.

A kedvezménytörvény megakadályozhatja a magyar kérdés „végső megoldását”. Ez a törvény, megmaradásunk törvénye.

Aki ezt tagadja, s főleg aki ezt megpróbálja megtorpedózni arról mondjuk végre ki, hogy nemzetáruló.

ZIMANKÓS TÖPRENGÉSEIM EGY ÓVATOS BIZAKODÁSSAL VÁRT TAVASZ ELŐTT

A 2001. év vége a nemzeti gondolat felett örködő elmét optimizmussal töltötte el. Ezt az optimizmust csak egy aggodalom ellenpontosította. Tudtuk, hogy igen kegyetlen, szennyes kampány elé nézünk. És tudtuk azt is, hogy a politika soha sem kesztyűs kezének nemszeretem újlényomatán fanyalgó értelmiségiként, most alkalmunk lesz szembesülni a valódi fertővel.

Nem tévedtünk.

Nem is igényelt nagy bölcsességet ez az előrelátás, hiszen azok akik erre a garanciát jelentették, nem csak a nemzetben gondolkodók szerint, de saját bevallásuk alapján is örökösei és egyeneságú utódai azoknak, akik bármi áron ragaszkodtak a hatalomhoz. És a vele járó személyes előnyökhöz, meg az ezeket jutalomként garantáló nemzetfeletti, nemzetidegen érdekekhez.

A gyökereket az átlagos tájékozottságú magyar is fellelheti a Tanácsköztársaság idején, bricsesz Károlyi Mihály, majd a páncélvontatos Kún Béla körül. És máig jellemző példája ennek Jászi, aki a magyarság pusztulásáért nyíltan küzdő Benes szárnyai alól biztatott az újabb csonkításra, csak azért, hogy a béna és kiszolgáltatott maradék

aztán az övék legyen. Ő volt az is, aki a bethleni konszolidáció idején kitálalta a kívülről adagolt, magyar tollnak tulajdonítható, befektetés módszerét.

Ami Jásziéknak még nem sikerült, azt elérte az idegen érdekeket meglovagoló Rákosista gyászcsapat és 1956. után a náluk is ravaszabb Kádári elit.

A ma szörnyűségeiket harsogó utódok, akik lassacskán a gerontokraták brezsnyevi kategóriáját kezdik idézni, ennek az elátkozott láncnak legutolsó és legveszedelmesebb szemei.

Hiába próbáljuk elfogadni, hogy a politika eszközei sehol és soha nem voltak egy értelmiségi számára szalonképesek, mégis most olyan jelenségek bukkannak fel, amelyek nem csupán a jó ízlés határait haladják meg, de kimerítik a nemzetárulás fogalmának legszigorúbb kritériumait is.

Eszembe jut egy régi eszmefuttatás, melynek során arról beszéltem, hogy ki az aki jobban megérdemli Erdély birtoklását. A kérdésfelvetés természetesen csak teoretikus volt, hiszen a gyakorlati élet ezt már nem így veti fel. Más megoldásokra várnunk. De ami a „megérdemlést” illeti ott nem tűnt kérdésesnek a válasz. A románok évtizedes szenvedésekkel bizonyították, hogy hajlandók bármilyen áldozatra ezért. A Ceausescu idején átélte kínjaikat folyton, újra meg újra sikerült elfogadtatni az erdélyi kártya ravasz bedobásával. Anyaországi magyar elképzelni nem tudja azoknak az időknek a képtelenségeit. Itt javában pusztított már az ármányos puha diktatúra, posványba húzó – és a jövő eladására alapozott – puhaságával.

Ezekben az években tesztelgettem a magyar átlagállampolgárokat s bizony az esetek elsőpró többségében arra a következtetésre juthattam, hogy elért életszínvonalukból töredéknyit sem áldoznának egy esetleges revízióért. Ellenkezőleg a legtöbben fennhangoztatták, hogy az katasztrófa lenne, hogy a kirabolt és lepusztított elcsatolt területek már semmi értéket nem jelentenek nekünk. Ha legalább a legfőbb érvet említették volna, ami ma is a legnagyobb biztosítékot kellene jelentse a szorongó szomszédoknak, mégpedig azt, hogy 6-8 millió idegenajkú idecsatolása – mai demográfiai és tudati hullámvölgyünkben – néhány évtized alatt az ország s a nyelv végét jelent-

hetné. De idáig az utopisztikus fejtegetés soha nem jutott el. Elakadt az az életszínvonal féltésénél. A Trabant, a hűtőszekrény a napi két sör volt veszélyben szerintük.

Mondhatnám most, hogy azok, akik a státustörvény kapcsán bedobott iszonyú és bornírt, munkahely-féltő riogatást kitalálták jól számítottak. De ennél többet kell mondanom. Itt nem csak jól számítottak, de pontosan tudták, hogy a választói „emberanyag” jelentős része még a saját nevelésük s nem tudott felnőni abból a mélységből, ahova negyven év alatt taszították. Pontosán tudták miért szavazták meg a törvényt, melyre szükségük volt mint a falat kenyérre (nem azért amiért a határon túli milióknak), s azt is tudták előre, hogy másnap indul a látszólag önmagukat meghazudtoló ellentámadás.

Most, hogy egyes közvélemény kutatók a preferenciák drámai megváltozását jelzik, bár ennek jó része lehet szuggesztív hazugság is, annyit el tudok hinni, hogy a jelzett – elődeik (sőt jórészt még maguk) által – előgyűrt rétegeket sikerült mobilizálniuk.

Melyik az igazi magyar nép? Erre fogunk húsvét után választ kapni.

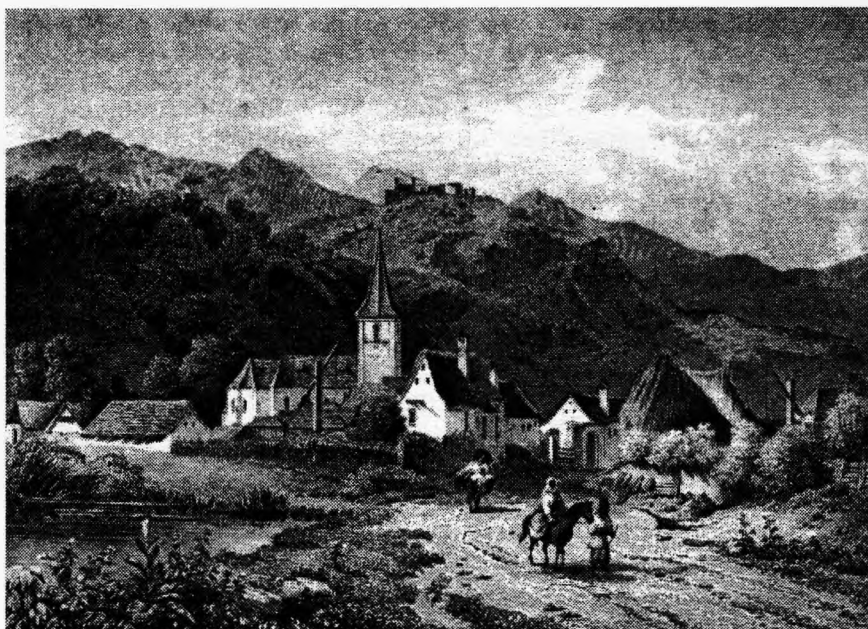
Ha a magyar nép azokból áll akiket mi tartunk annak, akik 56-ban vérüket, életüket, sőt egész élő életüket hajlandók voltak áldozni, akik 89-ben életük mellett saját összekuporgatott kocsijukat is kockáztatva vitték a segínyt, akik 1998-ban az ébredés jelét mutatták, akkor nem kell aggódni, és töprengéseim zimankóját a bennük való bizakodás kell felolvassza.

Ha azonban a magyar nép még ma is ott tart, hogy ennyire primitív és átlátszó érveléssel félrevezethető, akkor olyan lépés következhet, mely a nemzeti lét fennmaradását kérdőjelezi meg.

Az utóbbi négy év gazdasági és ami ennél is fontosabb nemzeti fel lendülését folytatva, még a globalizáció elkerülhetetlen kihívásaival is képesek lehetünk szembenézni.

Az 1996–98 közötti szörnyű előkészítés kiteljesítése olyan művé burjánozhat, amely a gátlástalan hatalomvadászok segítségével a nemzethalál szélére lökheti az országot.

Hogyan is történt a privatizáció. Értéktelenné züllesztették a kiszemelt objektumot és fillérekért eladták, aztán beseperték a számukra busás, az igazi értékhez mérten ne-

Talmács

vetséges jutalmat. Az utolsó, a legnagyobb falat, maga az ország lesz. S benne mi valamennyien. Az elértéktelenítés lehetőségére várnak csupán a szolgálalkú hatalomvágyók.

2002. április 7. nem hozhatja vissza „április negyedikét”.

GONDOLATOK KÜZDELEMRE ÖSZTÖNZŐ VÉDETLENSÉGÜNKRŐL

Vagyunk valamennyien, sokan, szeretném mondani, kik akaratunkon kívül, érdemnek távolról sem nevezhetően, hordozzuk magunkkal a keresztet, a senkinek sem ártó, és ezért lehet még fájdalmasabb, felháborodást, a nemzet féltésének mardosó, életünket rövidítő s mégis számunkra nélkülözhetetlen, belénk maródott érzését.

Vannak sokan akik akaratukon kívül, bűnnek távolról sem nevezhető módon hordozzák közönyüket, tájékozatlanságukat, tévhiteiket – kinek mi jutott.

És vannak valamennyien, kevesen, szeretném mondani, kik erős akaratú, minden bizonnyal bűnnek nevezhetően hordozzák magukban a gyűlöletet minden ellen ami arra emlékeztet, hogy magyar, hogy nemzet, hogy haza.

A felháborodás fájalmát levedleni képtelenek, és a lobogó gyűlöletüket oltani soha nem akarók versen-

genek a közönyösekért. Előbbiek azért, mert tudják, hogy akarva-akaratlan, de ezekből áll a nemzet, utóbbiak tulajdonképpen ugyan ezért, helyesebben ez ellen.

A verseny egyenlőtlen. A szemeket és szíveket nyitogató nemzetféltők eszközei nem hasonlíthatók a tömegekre befolyást gyakorolni legjobban képes fegyvertárat kezükben tartó gyűlöletkeltőkével.

A konkrét fegyvertáron túl ott van még valami, aminek nevét ki sem lehet mondani anélkül, hogy ne veszélyeztetnénk éppen azt amit féltünk. Amiképpen az északi népek egyes csoportjainál nem szabad ki mondani a medve nevét, úgy kell kerülnünk a gyűlöletkeltés valódi céljainak és munkásainak megnevezését. E téren egy általuk már elkábitott és egyre primitívebbre és korlátozottabbra tervezett világ áll mögöttük, készen manipulálva.

Ha ezt a hatalmas erőkülönbséget nézzük, elfoghat a reménytelenség és fokozódhat önpusztító és marcangoló tehetetlenségérzetünk.

De feltámad mégis valamilyen leküzdhetetlen belső indíttatásból a gondolat, hogy miként lehetne abból, ami minket belülről rágva, kívülről marva látszólag megsemmisít, új életet jelentő, szemeket megnyitó, nemzetet mentő erőket felszabadítani?

Egyedüli szövetségesünk az ember folyton újrászülető igazságérzete lehet, mert jól tudjuk, hogy az igazság mellettünk van, a tények minket erősítenek.

A tényeken alapuló érvelést kell minden erőnkkel előtérbe tartani,

sallangoktól mentesen, amelyekbe belekapaszkodhat a gonosz, hogy ügyeletes professzionista félreanyagárzóinak feladatát adja ki.

Ha ezt jól átgondoljuk, akkor kiderül, hogy van mégis valami ami mellettünk szól, ami nekünk könnyebb. Mi csak azt kell letegyük a szemlélődők asztalára ami történt, nem kell azt átformálni, csalfa gúnyába öltöztetni, megideologizálni, színezní-árnyalni. A tények ereje hatalmas.

Sokat gondolkodtam azon, hogy mi fordíthatja meg az eljövendő generációk hozzáállását ahhoz, ami egyben megmaradásuk záloga is. Mit tehetünk, hogy az álságosan kialakított tompalátás, az elferdített tényekre alapozott elferdült tárgyalgosság átforduljon a valódiba, egy a megmaradást garantálni képes, cáfolhatatlan tényeken alapuló tisztánlátásba?

Újra meg újra egy érdekes példa jutott eszembe. A nagy emberek életével foglalkozó írásokban, riportokban nem egyszer hallottam, hogy a magyar nyelv terén felmutatott eredményeket Arany János – kamaszkorukban volt – tanulására, olvasására vezették vissza. Magam is pontosan emlékszem arra, hogy humán érdeklődésemet és íráskészségemet döntően befolyásolta az az év, amikor az első gimnáziumban – költő magyartanárom – egy évig a János Vitézt tanította nekünk. Azt hiszem, hogy ebben az életkorban a történelemtanárok, megfelelő segédanyag segítségével és a legnagyobb tárgyalgossággal, a szomszédok iránti megértéssel és saját hibáinkat is elemezve, de minden szörnyű és elképesztő részletével egyetemben kellene tanítsák a trianoni békeszerződés szövegét, az eredetét. Ennél biztosabb tudatébresztő gyógyszer nincs sehol, és ennél tárgyilagosabb sem. Nagyot tévednek azok, akik arra bízgatnak, hogy a teljes feledés eszközével kell túllépni a szörnyű nemzeti tragédiákon.

Minden revíziós törekvéstől függetlenül, meg kell tanítani mindenkit arra, hogy legyen képes felismerni a Trianonban kicsúcsosodott, de nem akkor kezdődött és azóta is folytatódó művet. Tudják meg, hogy ez nem más, mint a magyarság kárpát-medencei jelenlétének felszámolása. Csak ezzel a módszerrel juttatható el ez a tudatokba és csak így alakítható ki egy egészséges önvédelem a tompalá-

tásra, közönyre, saját pusztulását észre nem vevésre szánt fejekben. A tanárokon múlik csupán, hogy ezt olyan módon oktassák, hogy ne az szülessen belőle, ami a túloldaltól fenyeget, tehát nem gyűlölet a gyűlölet ellen, hanem okos önvédelmi reflex és tettekeszség. Persze tudom messze vagyunk attól, hogy a nemzeti alaptantervbe ilyenek kerüljenek be.

Pedig az igazságtalanság tárházat jelentő szerződés megismerése, melyből süt a fő cél a gazdasági és gerinctörésig menő tudati megsemmisítés garantálásának célja, egy életre ellenállóvá tenné az azt ismerőket az álságos magyarázatokra. Mi több azt is megértene, hogy a biztos halálba küldött magyarság feltámadása és tulajdonképpen fölébük kerekedése mekkora zavart és irigy haragot szülő kisebbségi érzést szabadít fel folyamatosan az érintettek ből.

Az ezzel tisztába levőknek nem lenne többet román az erdélyi, és szlovák a felvidéki magyar, nem lenne vevő senki a státustörvénnyel kapcsolatos munkanélküliség kísértetének hangoztatására stb. De mindenki megértene azt is, hogyan lehetséges megfelelő demagógiával és pánikkeltő sivalkodással innen Magyarországról elérni azt, hogy a törvényszerűen és tradicionálisan minden szerződést megszegő Románia híresztelhesse rólunk a világban: rosszhiszeműen írtuk alá az egyezményt és eleve kijátszani készülünk azt.

Ez utóbbival kapcsolatban egyébként ismét eszembe jut a számos példa, melyek azt igazolják, hogy minden általuk elkövetett égbekiáltó gazemberséggel képesek voltak megvádolni minket. Az anyák hasából kimetszett magzatoktól, a Párizsba szállított prostituáltakon át a nemzetiségi iskolák bezárásáig sok mindennel. Tárháza ennek az a Romániában ma is kedvelt Lancranjan könyv, melynek magyar fordítását szintén tananyagba lehetne iktatni. Mert nekünk nem elég világtörténelmet tanulni, nem elég a magyar történelmet megismerni, de alapos ismeretekre lenne szükségünk a szomszédságtörténelemből is. Mint amiképpen azokkal az érdekszférákkal sem ártana tisztába lenni minden szinten, akik maradék hazánkban élnek úgy, mintha már ők is leendő szomszédok lennének.

Tudni kell, hogy azok az északi népek azért nap mint nap megküzdnek a medvével és többnyire le is gyűrik.

OFF-SORT

A Dunaparton egyre terebélyesedő sor gyülekezett. D.F. érdeklődéssel nézegette.

Dunai Feri – mert a D.F. az ő személyét takarta, zavartan gyűrögette kopottas, de távolról sem idejétmúlt tagkönyvét és várt. Gyors észjárású ember lévén érezte, hogy érdemes ebbe a sorba beállni. Valamit osztani fognak.

A látszólag szerény kirakatú, még szocreál stílusban épült bolton az OFF felirat állt. Előtte hosszan kanyargott a – természete szerint vegyes hangulatú -, hol türelmetlen, hol mélázóan nyugodt OFF SOR. Még soha sem láttam igazi off-sort, gondolta D. Feri, és figyelt.

A kívülálló számára feltűnhetett, hogy érdekes módon valamennyien off sortot viseltek és valamennyiükben volt valami közös. Dunai azonnal rájött a lényegre. Csupa offsortra érdemes ember volt.

Azonnal szimpátiát érzett irántuk, és agyában száguldani kezdtek a gondolatok.

Ezzel a névvel, ebben a társaságban eleve ott a helye. Szinte off sorszerűnek érezte.

Csendesen hagyta magát odasodródni a várakozókhoz s úgy állt közöttük, mintha még Pentelén született volna. Az egyik szomszédos sorbanállónak feltűnt. Bemutatkozott. Pál mondta. Nem a viccini. Dunai barátságosan rázta meg a feléje nyújtott kezét. Ön is? Kérdezte Pál. Off, sóhajtott Dunai. Elmulasztottam átlépni. A mellette álló sóztalanul csúszta oda a belépési nyilatkozatot. Címlapján szép színes labirintus volt látható, alvállalkozásokból összeállítva. Legyen még eggyel több, mondta Pál. Ön végtelenül bizalomgerjesztő. Szólíthatom elvtársamnak?

Off! szólt az oly hosszú ideje néma Dunai, és megadta e-mail címét: DUNAFERKukacofsortponthu.

A sorbanállók melletti hirdetőoszlopon, egy számukra kedves szervezet, Off sóra invitálta szimpatizánsait.

A két egymásratalált férfiú, elégedetten várt sorára.

Szász István Tas

Nemzetpolitikai gondolatok

A NEMZETI ÖNTUDAT JELLEGE

A NEMZETI ÖNTUDATNAK kétségen kívül van bizonyos harcias, harcrakész jellege; ez tény, de elkerülhetetlen tény. Ez néha csak szellemi, lelki szembenállásban nyilvánul, néha a különböző nemzeti öntudatok fizikai, fegyveres szembekerülésében. Az utóbbi végtelenül szomorú; azonban szintén az élet, a természet törvényeiből következik. Ahol értékek termelődnek, ott az értékek körül és az értékek között harc támad. E harcban egészen egyszerűen arról van szó, hogy aki ellanyhul, elhagyja magát vagy gyengébbnek bizonyul, az megsemmisül. Aki fizikailag szerel le, az fizikailag, külső, mondjuk állami létében hal meg, aki lelkileg szerel le, az lelkileg hal meg, öntudatának ősi gyökerében sorvad el, elveszti sajátos, népegyéni színeit és felszívódik menthetetlenül. Ha már most a lét illetén berendezettsége folytán egyik félnek mindig inferioris helyzetbe kell kerülnie, tehát a maga szempontjából teljes joggal kérdezi minden kollektív öntudat: miért én, miért mi legyünk a leggyőzöttek? Az egyén sorsa pedig ezzel a problémával szemben aszerint alakul, hogy mennyiben részes az ő személyi öntudata nemzetének öntudatában. Ha részt kér belőle, akkor ő is azt fogja mondani: igaz, miért éppen mi? Az egyén részesedése pedig annál inkább fennforoghat, minél több és minél ideálisabb érték hordozójának látja ő a maga nemzeti öntudatát. Persze, hogy ezt minden nemzet fia így látja, eltekintve a „nemzetközies” szerintem abszurd, mert természetellenes „csoportjától”. Azért ez a kérdés világosan szempontok kérdése egyfelől – hatalmi kérdés másfelől és nem lehet ezt ezidőszertől valamilyen általános erkölcsi vagy emberi igazság népefeletti magas szférájába felemelni... Minden szeretetem, ragaszkodásom és féltésem azoké, akik közel és legközelebb állanak hozzám. Ez kárpótol engem a más irányban való kényszerű agresszivitásért. Vallom, hogy

**A holtom után ne keressetek,
Leszek sehol – és mindenütt leszek.**

*(Reményik:
Végrendelet)*

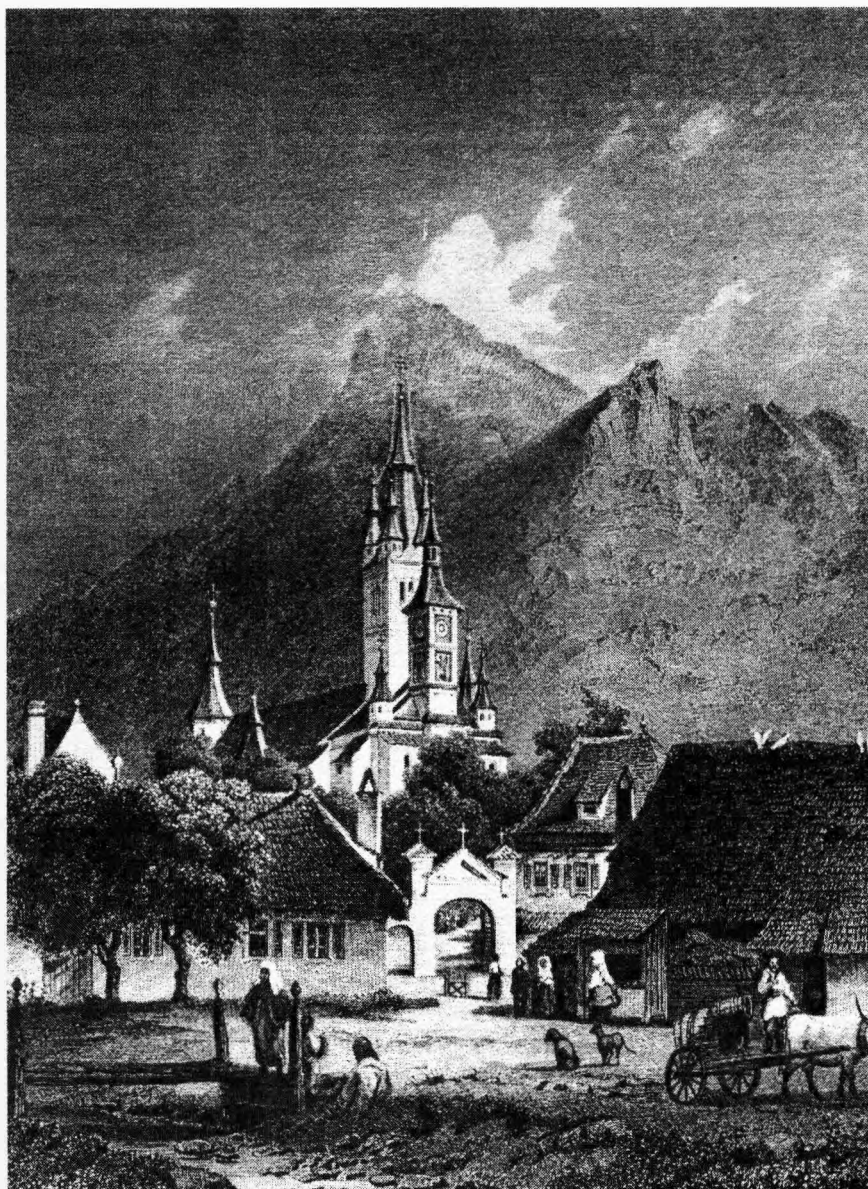
ez az agresszivitás éppen olyan emberi vonás, mint a szeretet. Nincs mit szégyellni rajta. A szeretet pedig mélyebb így; amit szélességben vesz, azt nyeri mélységben. Az egész emberiséget ölelni egyforma erővel: vajmi nehéz dolog. Ahol a minden fogalma megjelenik, ott nagyon közel van a semmi fogalma is. („Pásztor-tűz” 1922. március 5.)

ÖNKRITIKA, VAGY SZELLEMI MASOCHIZMUS?

AZ ERDÉLYI MAGYARSÁG mai vezető szellemiségének, számottevő íróinak, gondolkozóinak, nevelő egyéniségeinek egész karakterét átítatta egy különös, kritikai nemzet-szemlélet, melynek, azt mondhatnám, vallásos gyökerei vannak. Egy pár év előtti írásomban már hivatkoztam arra, hogy a döntő különbség a magyarországi és erdélyi magyar nacionalizmus között az, hogy az előbbi megmaradt főképpen politikai jellegűnek, az utóbbi átforgatódott religiosus jellegűvé. A magyarországi magyarságnak vannak még politikai ábrándjai, tervei és célkitűzései, intenzív, olyan, amilyen politikai élete. Az erdélyi magyarság politikai élete semmi, nemcsak tényleges megkötöttsége folytán, hanem szellemi elitjének politikai közömbössége miatt is. Kultúrájának megmaradt fellegvárába visszavonulva,

igyekszik ez a magyarság lelki pozícióit megtartani. Eszem ágában sincs ezzel a ténnyel vitázni, sok vonatkozásban elkerülhetetlennek, sok vonatkozásban éppen tisztító és fel-emelő hatásúnak érzem ezt a politikátlanságot. Ezzel függ össze valamennyire az említettem kritikai nemzet-szemlélet. Kulturális és vallásos elmélyülés vonásról-vonásra fedezte fel és domborította ki ezt a szemléletet. Nem véletlen, hogy ennek a szemléletnek legnagyobb, legátfogóbb, címében is különbségtelölő magyarázatát Makkai Sándor adta. A sokféle revíziós gondolatról és törekvéssel szembeállítva az első, legfontosabb, legsürgősebb, legegyszerűbb, s mégis legnehezebb revíziós gondolatot: a magunk revízióját, egyénben és nemzet-testben egyaránt. Erre a műre óriási szükség volt. Nemcsak az új transzszilvanizmus lényegét adta benne az író: visszavonulást a külsőből a belsőbe, a világból a lélekbe, a politikai magyarságból az ideális magyarságba – hanem először foglalta össze azt a kritikai nemzet-szemléletet, melynek vallásos gyökerei: bűntudat, bűnbánat, ítélletartás önmagunk fölött, prófécia, megújulás, megszentelődés, új népi program. Makkai a legnagyobb kritikus magyarok, Széchenyi és a többiek látását alkalmazta a mi erdélyi viszonyainkra. Magyar bűnököt tárt fel, de magyar erőt és új magyar lehetőségeket is mutatott. És megmutatta az ember és a magyar lehető teljes harmóniáját éppen az erdélyi politikanélküliségben.

Ennek a nagy fényességnek azonban, mely az erdélyi magyarság kritikai nemzet-látásában kigyulladt, – nagy árnyéka van máris, és tépelődéseim közt néha attól félek, hogy még sötétebb árnyéka lehet idővel. Nemcsak Makkai hatása és félreértése következtében, de tőle függetlenül is: ennek a kritikai, bűn-látó, bűnkereső, önostorozó, önmagát választás megalázkodásban kiélő, a véget ódiúmat most már kizárólag önmagunkra hárító szemléletnek kiszámíthatatlanul káros következménye is lehet. Itt is, ott is látni és halni lehet, hogy siklik át a magában

A román templom Brassóban

véve helyes önkritika valami olyasféle magatartásba, melyet én szellemi masochizmusnak neveznék. E szerint most már nekünk nincs is külső ellenségünk, nem fenyegetnek elnyeléssel végzetes külső hatalmak, mi bűnösök voltunk, ami bennünket ért, azt kétségtelenül mind megértettük, sőt még annál is többet. A magyar bűnöket prédikálni és hirdetni kell, szószékről, iskolai katedráról, könyv és irodalom útján. A múlt tényleg semmi más, mint a vármegyeháza és a nagy ugar. Milyen jó is, hogy láng csapott az ódon vármegyeházára és nagyszerű paloták nőttek az új Erdély ugarából... Ezzel a látással, illetve ennek torzító túlzásával karöltve jár valami, ami még sokkal rosszabb: egy hamis objektivitás, ami az előbbi torz látás követ-

keztében mint jóhiszemű optikai csalódás jelentkezik. Ha eddig kevésre becsültük, most hajlandók vagyunk túlbecsülni a körülöttünk és velünk élő népek egész mivoltát, akkor, midőn ezek ezt a magatartásukat egy cseppet sem honbrálják, sőt sok esetben bizonyos csendes megvetéssel kísérik. A transzylvanizmus teljes jóhiszeműséggel átmegy észrevétlenül olyan lelkiállapotba, mely már színvak és nagyothalló mindennel szemben, ami sértés és megalázás a magyarságra nézve.

Mikor ilyen tényeket, ilyen torzító tükröket és ilyen hamis objektivitást látok, teljes erővel vetődnek fel bennem újra régi kérdések: vajon a kritikai nemzetszemlélet csakugyan egyedül célravezető út számunkra, éppen akkor, mikor egy egész ellen-

séges külső világ gyűlölködő és elfogult „kritikai” mértéke alatt állunk? Vajon a „magyar bűnöket” tanítsuk-e elsősorban fiatalságunknak, mikor az iskoláiban sokszor köteles megtanulni merőben hamis és igazságtalan kitalálásokat saját nemzetéről? Vajon az önmagunk felett való ítélet-tartás és vezeklés egyénileg kétségtelen vallásos igazságát lehet-e és szabad-e alkalmazni az egyénnek a nemzetre, különösen akkor, mikor azon a nemzeten már betelt és irtóztos módon és mértékben telt be a végzet? Vajon az ilyen történelmi pillanatokban nem inkább van-e jogsultsága és szükségszerűsége a nemzettel életre-halálra való azonosulásnak?

Nem tudok ezekre a bennem felvetődő kérdésekre határozott választ adni minden ponton. De azt régen érzem, hogy a „kritikai nemzetszemlélet” és az egész transzylvanizmus körül is, már régen valami nincs rendben. Egy bizonyos: a szellemi masochisták reálpolitikusoknak és objektíveknek hiszik magukat. Pontosan az ellenkezője igaz. Bethlen Gábor nevetne ezen a realitáson. Zrínyi, akinek tudvalevőleg az volt a jelszava: „Ne bánts d a magyart!” – kétségbeesne rajta –, pedig ő sem tartozott éppen a „kritikátlan magyarok” közé. És Széchenyi? – A legborzalmasabb magyar ostorozó, aki szeges korbáccsal verte véresre nemzetét, arcába köpte bűneit és gyalázatosságait, – amíg a nemzet állott, – a bukás, a tragédia után nem talált több ítélletes szót nemzetére. Ellenben a döblingi sötétben felvillant a „Blick” és igazolt egy nemzetet, bármit tett is az, azonosult egy nemzettel életre-halálra, bűneiben és nyomorúságában, és pusztán szellemi eszközökkel, kritikai könyörtelenséggel szíven talált egy rendszert, egy egész idegen és ellenséges világot, mely nemzetét nyomorgatta.

Az erdélyi magyarság új szellemiségének van már „Hitele”, „Világa”, „Stádiuma”, van talán már „Kelet Népe” is, sőt „Politikai programtörvények” is vannak.

Igazi „Blick”*-je még nincs.

Reményik Sándor
(„Pásztortűz” 1933. április 15.)

* kilátás, kitekintés

Történelmi esélyeink

A M Á S O D I K V I L Á G H Á B O R Ú B A N

Az utóbbi hónapokban az újságokban és történész körökben megszorodtak az írások és a kérdések Magyarország átállási törekvéseiről (lásd például geográfia. Edelsheim-Gyulai Ilona, Horthy Istvánné két könyvét) és arról, hogy miként lehetett volna elkerülni a II. világháborút a vesztes oldalán!

Magyarország átállását Kállay Miklós kormánya megkísérelte 1943-ban, de mi volt a döntő ok, amiért a nyugati szövetségesek Kállayékat nem kényszerítették a mielőbbi átállásra? E mögött az szerepelt, hogy nemzetközi zsidó szervezetek „... súlyos aggodalommal gondoltak azokra a lehetséges következményekre, amelyek a Magyarországon viszonylagos biztonságban élő 800 ezer zsidót sújtánák, ha a magyar kormány idő előtt szakítana Németországgal. Erre a németek az ország megszállásával válaszolnának és kiirtanák az Európában utolsóként fennmaradt jelentős zsidó közösséget... a zsidókat illetően az egyetlen remény, hogy a magyarok nem tesznek semmit addig, amíg gyakorlatilag nem látszik valószínűnek, hogy a németek már nem képesek reagálni.” (George Randall följegyzése Namier zsidó professzor közlése alapján.) – D. Allen szerint „Mindig nagy figyelmet fordítottunk erre a kérdésre, mert az, egyike volt azon érveknek, amelyek szerint ne sűrűsítsük a magyarokat, hogy azonnal nyíltan állanak ellen a németeknek, mert azzal együtt járhat a német megszállás veszélye.” (Juhász Gyula: Magyar-brit titkos tárgyalások 1943-ban. Budapest, 1978, Kossuth Könyvkiadó.) Ehhez nem kell kommentár...

Annak ellenére, hogy minden a nemzetközi zsidó szervezetek elképzelései szerint zajlott le, az 1944. március 19-i megszállásig, és ennek következtében a Hitler által megszállt országok közül Magyarországon menekült meg a legnagyobb zsidó közösség Budapesten. A háború után mégis Magyarországot, a magyar népet utolsó csatlósának minősítették a győztesek, pedig a fasiszta Tiso Szlovákiája volt az. Az angolszászok tanácsainak betartásáért egy újabb Trianont (3 falu elcsatolását Pozsony javára a dunai vízlépcsőjük – C változat, Dunacsún – érdekében) kaptunk „jutalmul”, Jaltával megtevézve! – A párizsi békeszerződés tárgyalásánál (1946) a szovjetek megtiltották (Rákosin keresztül) a magyar

delegációnak, hogy a lengyelekkel, a zsidókkal, a francia és angolszász hadifoglyokkal szembeni emberséges magatartásunkat mentségül hozzuk elő. A nemzetközi zsidó szervezetek pedig egy szót sem szóltak érdeünkben.

Horthy Miklós sikertelen átállási kísérletének némi pozitív következménye lett, hogy megmenekült a Felvidék 800 ezer magyarja a teljes szétszórástól. Miért? – 1944 őszén a szovjet hadsereg és a Svoboda tábornok csehszlovák légioja már a Kárpátok gerincén álltak. A források szerint (amikre (Dr. Janics Kálmán felvidéki történész is hivatkozik) Benesék megkapták Sztálin beleegyezését, hogy a felvidéki magyar lakosságot napok alatt kiűzhessék. Erre 1944. október 15-én lehetőségük lett volna. Akkor a szovjet csapatok ellenállás nélkül zúdulhattak volna északkeletről dél felé, maguk előtt hajtva a felvidéki magyarságot, megtisztítva tőlük a jelenlegi Dél-Szlovákia területét, ahogyan ezt a lengyelekkel tették Kelet-Lengyelországban (ami jelenleg Nyugat-Ukrajna!) – Mivel nem sikerült Horthy átállása, a felvidéki magyarok nagyrészt megmaradhettek. Ugyanis a románok 1944. augusztus 23-án kapituláltak, így a szovjet hadsereg majdnem akadálytalanul hatolt be Magyarország déli részeibe és délről észak felé haladva „szabadították” föl Magyarország és Csehszlovákia területét.

Meg kell mondani a magyar népnek, hogy Horthy sikeres átállása esetén sem lett volna jobb helyzetben Magyarország, mert egyrészt a fent említett 800 ezer magyart kiűzték volna a Felvidékről, másrészt akkor már (1944. október) régen elhatározták a háború utáni status quot, vagyis a trianoni határ visszaállítását!

Hogyan lehetett volna elkerülni a II. világháborút úgy, hogy ne kerüljünk a vesztesek közé? Ezt fölrajzi helyzetünk alig tette lehetővé. – Talán 1941. áprilisában a Jugoszlávia elleni hadjáratkor a németekkel szembeni formális ellenállás, amit Nyugat talán méltányolt volna a háború után. Ekkor a németek megszállnak bennünket. Emiatt a magyar katona megbízhatatlan lett volna, ezért nem vitték volna a keleti, szovjet frontra. Az angolszász bombázások a német katonai szállítások miatt valószínűleg főleg csak a vas-

úti vonalakra szorítkozott volna. A zsidókat és a cigányokat a német megszállók kiirtották volna sok magyar ellenállóval együtt. Ezzel szemben nem lettünk volna „az utolsó csatlós”, a bűnös nemzet, sőt visszakaptak etnikai területeink egyes részeit is megtarthattuk volna, mint például Molotov is fölvetette, közvetlenül a háború kitörése előtti tárgyalásokon. (az 1943-as Benes-Molotov tárgyalások után természetesen erről már szó sem lehetett.) Ez a gondolatmenet a magyarok esetében azonban csak pusztá elmélet. Mi lett volna, ha...?

A csehek példája viszont történelmi tény. 1939-ben nem álltak ellen. A kiválóan felszerelt cseh hadsereg puskalövés nélkül megadta magát a németeknek és megbízhatatlan lett. Katonáit nem vitték ki a szovjet frontra. Az országot nem bombázták. (Kivételesen egyszer Plzen hadiüzemeit.) Lidicén kívül (körülbelül 300 halott) nem volt tömegmértékű megtorlás, a városok elpusztítása (lásd Lengyelország tragédiáját!). A zsidókat és a cigányokat viszont a német megszállók szinte teljesen kiirtották. Heydrich meggyilkolásán és „24 órával” a teljes német kapituláció előtt (a magyar katonáktól kapott fegyverekkel) kitört úgynevezett „prágai fölkelésen” kívül Csehszlovákiában nem volt számottevő ellenállás. Az ország teljesen kiszolgáltatta a német hadigépezetet! Bizonyítja ezt Karl von Clodius, aki 1943 végén a német gazdasági delegáció vezetőjeként így figyelmeztette Kállay Miklóst: „Vigyázzon, miniszterelnök úr, Berlinben az a meggyőződés kezd érvényre jutni, hogy nem jó politika Magyarország függetlenségének tolerálása, ugyanis összehasonlíthatatlanul többet kapunk a megszállt országokból, elsősorban Csehszlovákiából és Romániából, ahol minden nekünk termel és dolgozik.” – Ennek ellenére se a csehek, se a románok nem lettek utolsó csatlósok, bűnös nép...

Tehát az utolsó alkalom arra, hogy Magyarország a II. világháborúban ne vesztes legyen, csak 1941 áprilisában lett volna. – Ha akkor ellenállunk, már másképpen zajlott volna le a párizsi békétárgyalásunk. Ezt is őszintén meg kell mondani a magyar népnek!

dr. Horváth László

Ahogy lehet

Fogcsikorgató türelemmel,
Összeszorított szájjal –
Krisztus-követő bús próbálkozással,
Majd daccal, lobbanóval,
Fojtott igével és visszanyelt szóval,
Tenyérrel, mely sima örökké,
Csak a zsebben szorul ököllé –
Keserű, tehetetlen nevetéssel
Békülve meg akármilyen rendeléssel –
Nem csodálkozva már – és csodálkozva mégis,
Hogy rajtunk ez is, az is megesett:
Hordozzuk, testvéreim, ezt a hordhatatlan,
Kínszenvedést virágzó életet.
Ahogy lehet...

Megalkuvás zsoltárát énekelve,
Végtelen rabmenetben csak megyünk,
Nincs semmi fegyverünk,
Fegyvertelen a lelkünk lázadása,
Pedig a vérünk minden csöppje vágyik,
Vágyik a Péter vad mozdulatára,
Amikor Istenének védelmében
A Málkus fülét hirtelen levágta.
Kik vagyunk mi?
Ó, nem az Alázat,
Csak a megalázottság fiai.
Nemzedékek büszke hídfői közt
Görbülő ív, görnyedő átmenet:

Testvéreim, bizony nem élünk jól mi,
Nem apáinknak tetsző életet.
De aki másképp tehetne helyünkben,
Az vesse ránk az első követ!
Minden percünk kínzó kiegyezés:
Ahogy lehet...

Testvérem, korcs hős, alkuvások hőse,
Félbemarad, megmászul mondatod?
Egy szikra talán mégis zengve pattan
Lángörvényből, mely benned kavargó.
Dagadnak benned árvizes erők,
Zúdulna niagarás zuhatag:
Elégedj meg, ha megtöltesz belőle
Kristálytisztá vízzel egy poharat.
Visszaszorítanak, hátrább, egyre hátrább,
És amit hagynak, egyre kevesebb:
Hát vedd meg lábad ott, ahol megállhatsz,
S azt mentsd, azt a talpalatnyi helyet,
Szikrát a tűzből, cseppet a folyóból,
A töredéket eltört mondatodból,
Minden megmaradt árva keveset:
Ahogy lehet...

Láttad a Karsztok szirt-sivatagában
A liliputi termőföldröket?
Pár négyzetméter – amit a lavina,
A kőgörgeteg könnyen eltemet.
S a Karsztok boldogtalan magvetője,
A földművelés madárijesztője
Ezt a kis humuszt mégis szereti,
Kicsi kőkerítéssel keríti.
Pedig szinte sírjának is kevés.
Ó, karszti sors, ó, karszti temetés...

Te is, testvérem, karszti sorsodat
Fogadd el, s védd meg karszti földedet,
Azt a síroknak is kevés humuszt,
Azt a pár négyzetméternyi helyet,
S azt a fölséges Isten-lábnymot,
Mit a lavina minden rohama
Eltörölni még sohasem tudott.
Védd ezt a talpalatnyi telkedet,
Cserépkancsodat és tűzhelyedet,
Utolsó darab száraz kenyered!
De azt aztán foggal, tíz körömmel.
Démoni dühvel és örült örömmel –
Ahogy lehet...

Ahogy lehet...

1993. április 11.

Reményik Sándor

Havasi tájékon

I.
Míg mind-tovább föl, fölfelé haladtam,
Magam számára, sziklák oldalában,
Útat keményen tusakodva vágtam,
Most fönt kevély kúp, alatt sziklakatlan.

Még néha-néha szédít e szokatlan,
Merész magasság, botladoz a lábam,
Hogy hamar ismét haladjak szilárdan,
A lenti léttől, rögtől elszakadtan.

Itt nincs virág már, csak egy-egy gyopárszál.
Fent, a fenyőknél fentebb sasmadár száll.
Lent zuhanó víz csörtet vad zúgókba.

De csak tovább, föl, ösztökél a próba!
Magam magamért, hadd lám, meddig ér el,
Ha nekivág egy konok ősi székely?

II.
Sziklák kövéből, magas sziklaszálon
– Míg vihar zúgott alattam, felettem –
Kivert magamnak kunyhót építettem.
S most itt lakom. Itt mélyül el magányom.

Körül a tág űr, felhők lomha rendje.
Kopasz kövek közt kanyarog a vadnyom –
Erdők zúgásán edződik a hangom,
S szavam az eget veri néha zengve.

De most még várok, tudva: nemsokára
Egy nap fog jönni, friss, hajnali széllel,
Mely ködöt űz, s a kapukat kitarja.

Addig csak várok. S olykor-olykor éjjel
– Éh-csikasz ellen élesztgetve lángot –
Egy-egy csóvát az éjbe belevágok.

Halálbamenők üdvözlete

Sípos Domokos emlékének

Bizony mondom, mind hős az, aki itt
Él, s törekedni mer!
Ha ki is kel –: csak kinnal puhított
Rögből kel a siker.

S addig is, mennyi riasztó kudarc, –
Elvérzett, szép merés!
Térdünk rogytán is hányszor báj belénk,
Hogy még, még mind kevés!

Mert ne feledjük: Erdély földje ez!
Zord, vihardúlta táj!
Itt vágyainkra nem hipp-hoppbatár, –
De vár száz akadály!

S különbség nincs – egy sorsban osztozik
Hivatlan, hivatott!
Sőt, ha különb vagy: korán-hulltodat
Még inkább várhatod!

De mi sorsunkat tudva –: csak megyünk,
Ahogy következünk!
Tán jobb vevőt csiráztat itt ki még
Elvérző életünk! –

Kiáltás

Erdélyi éjjel. Súlyos gyászszövet,
Melyet gond boltoz sátorra fölénk,
S melynek csak ormán: ott a hegytetőn
Hint gyöngén egy pásztortüzezske fényt.

Az anyám háza mögöttem fehéren,
S merengve hallgat, – szeme zárt, sötét.
A kert végén egy sírdomb –: az apámé,
Vonz és riaszt, gomolygatván ködét.

Én itt tiprom a porondot, – mióta?
S nincs, mi a borút áthasítaná – –
Nincs-e? Hahó, hejh! ... most egy telt kiáltás
Zendül az ormon, s zengve zúg alá.

Egy kiáltás. Talán ordast-riasztó
Pásztoré, kinek szíve elszorult,
S most választ hív, hogy társát tudva, ő is
Könnyebben bírjon virasztást, borút.

Így a hajnal is előbb tetszenék fel – –
De percek múlnak – – némán pergenek – –
S válasz sehol... csak hallgatnak sötéten
Körül a magas, zárkózott hegyek.

E csönd már-már fojt. Ámde mit tehesünk?
És mit tehesen a pásztor kivált?
Még vár néhány ily fojtó, hosszú percig – –
S aztán megint egy hangosat kiált.

Tompa László

HÉTKÖZNAPJAIM

Máról-holnapra megvagyok,
vigyáznak rám őrangyalok,
és nem hagynák tudni
mi mért gonosz,
ha látásom több
mint egy orrhossz.
Szédülten nézem én a mát,
agyamat rettenet járja át,
nehéz átlátni mi jó, mi rossz,
ki az ki ád, s melyik oroz,
és mind mi körülvesz
arra ok,
látva lássam
belehalok.
Zúrzavar, ármány,
és hazug szivárvány,
mi teng s leng köröttem,
s az ég is fölöttem
már gyanús,
s ha termékenyítő eső hull,
színpadi tus,
vagy valódi?
Ki tudja megmondani.
Minden elmém próbálja
bontani.
Sehol egy támpont
sehol egy fény,
hinnéd ami hazug
nem hiszed mi tény,

csalfán hívogat
könnyű, olcsón forgó
rengeteg örvény
s benne a sok torzó,
hamis, rossz törvény.
Ki az ki minket
így vezet?
Merre vonul
ez a menet?
Magyar lehetsz,
vagy búcsút vehetsz
múltadtól,
bejárt utadtól?
És beállhatsz,
sorodra várhatsz,
ott hol neved senki,
hol nem számít már semmi,
hol az mit tisztelsz
nevetség tárgya,
és ahol egy meghurcolt
nemzetnek vágya
nem tétel.
Csak az jó ami idegen
s mindaz mi nem hagy
hidegen
fölösleges,
szomszédot zavaró,
világot kavará,
bűnös.

S a hang ki rád szól
hűvös,
tárgyilagos,
jövőd meg csupán
vagylagos.
Felejtsz, beállsz és
rabszolga lehetsz,
vagy szembemész
bár sújthat vész,
de nem tűrsz,
teszel,
kezedbe szelíd fegyvert
veszel.
Dolgozol, harcolsz,
érvelsz, bizonyíatsz,
a jövőre más
ablakot nyitsz,
és érzed, hogy vagy,
élni érdemes,
hisz ez a harc igaz,
célod nemes.
S talán már
őrangyalod is érti,
hogy mi néked fáj,
az őt is sérti.

Szász István Tas

ÜRÖM(ÖK) AZ ÖRÖMBEN

A státustörvény elfogadása, életbe léptetése a kárpátaljai magyarok körében pozitív emóciókat váltott ki, mert - ez a löbbség véleménye - benne látják az anyaország odafigyelését, törődését, ebben látják az Antall József-i gondolat realizálását: egy nemzethez tartozunk, függetlenül a kényszerszülte határoktól, van jövő, lehet tervezni, lehet/lesz/ enyhíteni a nyomasztó, mindennapi anyagi gondokon. Vannak, kik nem kívánnak élni a törvényben foglalt lehetőségekkel, ám a magyarigazolványra mindenképpen igényt tartanak, mint erkölcsi támaszra, identitás erősítő voltára.

A régió magyarsága össznemzeti közügyként definiálja a státustörvény tartalmát, annak realizálását, s az illetén megfogalmazás, hozzáállás kiemelten jellemző a szórványban élő magyarokra éppen sajátos helyzetükből eredendően.

Az igazolványok igénylése kezdetétől eltelt néhány hét gyakorlata, tapasztalata azonban már nem egyöntetűen azonos, mert helyelközzel jelentkeznek, tetten érhetők a szervezés, a kellő információ hiányosságai, mi több: előrevetítik a megye (és a köztársaság) magyar szervezetei közötti korábbi, s most újjáéledni látszó széthúzás árnyékait. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség illetékesei, a konzultatív tanács (mindkettő elnöke Kovács Miklós) elutasítja és kirekeszti ebből a tevékenységből azt a Kárpátaljai Magyar Szervezetek Fórumát, mely 25 nem KMKSZ-es szervezetet, több mint 15 ezer tagot fog össze. Értelmetlen, sőt megbotránkoztató, mikor a kmkszes ügyintéző ajtóra mutat a nem szervezetéhez tartozónak (Akna-szlatina). Técsőn, a Felső-Tisza-vidék „fővárosában” a megbízott tagsági lajstromba sorolja – akarja, nem akarja az illető – az igénylőket, tagsági díj befizetésére – visszamenőleg is – készíti azokat.

Mindez nemtetszést, elégedetlenséget szül, megkérdőjelezi az ügy tisztaságát.

A kirekesztettek nyílt levelében a következő olvasható:

„Sajnálattal kell tudomásul vennünk, hogy a konzultatív tanács alakuló ülése óta (2001. december 6.) szervezeteink az elmúlt előkészítő időszakban végzett munkáról, a státustörvény megvalósításának menetéről semmilyen hivatalos információt nem kaptak a tanács részéről. Azt a viszonylag kevés információt, amellyel jelenleg rendelkezünk, a magyar médiából (sajtó, rádió, televízió) szereztük be. Sajnálattal konstatáljuk, hogy a többszöri felajánlásunk ellenére sem fogadták el a Beregszászon, Técsőn, Ungváron, valamint Kárpátalja 25 egyéb településén működő irodáink segítségét a lebonyolítást illetően. Nem értjük, milyen megfontolásból csak a KMKSZ „berkein” belül lettek felállítva az ajánló irodák, valamint azt sem, hogy a megbízott személyek is miért csak ugyanezen szervezet tagjai közül kerültek ki. Történt pedig mindez a bizottság döntése, illetve tagjainak informálása nélkül.”

A státustörvény végrehajtása a kisebbségben élő kárpátaljai magyarság egészének ügye, éppen ezért nem tartjuk szerencsésnek a kérdés kizáró alapon történő kezelését, illetve az abban részt vevő szervezetek szelektálását. A lakosság jelentős rétegei érdeklőd-

nek a végrehajtás mechanizmusával kapcsolatban, ugyanakkor sem a konzultatív tanács, sem pedig az ajánló irodák a médiakon keresztül egyetlen tájékoztatóval sem szolgáltak a lakosság irányában.

A fentiekből kiindulva a státustörvény minél hatékonyabb végrehajtása érdekében nyomatékosan kérjük a probléma megoldását, így többek között szervezeteink tagságának a megfelelő nyomtatványokkal való ellátását, illetve szervezeteink képviselőinek bevonását a gyakorlati végrehajtásba.

A levelet Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség kárpátaljai régióelnöke, Kincs Gábor, a Kárpátaljai Magyar Szervezetek Fóruma elnöke, Piri-gyi Béla, a Beregvidéki Magyar Kulturális Szövetség elnöke, Amb-rus Pál, a Técsői Magyar Kulturális Szövetség elnöke írta alá.

A címzett: Kovács Miklós úr, a kárpátaljai magyar szervezetek és történelmi egyházak konzultatív tanácsának elnöke a mai napig nem reagált a nyilatkozatra, nem tart igényt más (a M.É.K.K.-en kívül) magyar szervezetek közreműködésére. Sajnálatos módon ide sorolhatók az egyházak is, melyek áldásos szerepe a kárpátaljai magyarság életében, identitástudatának erősítésében vitathatatlan. A református Zsinati Tanács természetes és magától érthető reflexióként Kovács Miklós tájékoztatója után azonnal 2001. június 29-én Nyilatkozatot fogadott el, melyben, többek között leszögezi: „A Kárpátaljai Református Egyházkerület az ukrajnai magyarság sorsa iránt viselt felelőségének tudatában részt kíván venni a státustörvényben foglaltak érvényesítését biztosítani hivatott Ajánló Testület munkájában...”, kész részt venni a státustörvényben foglaltak megvalósításában. Az óhaj, a készség parkolóba lett utalva.

László Károly Ugocsa-Máramaros egyházmegyei esperes arról tájékoztatót, hogy a konzultatív tanács, a helyi megbízottak ignorál-

ják, holott többször is kinyilvánították részvételi szándékukat, felajánlották telefonnal, fax-szal, számítógéppel felszerelt irodájukat, ám még válaszra se méltatták, nemhogy közreműködésre, holott Técsőn például az iroda a megbízott házában fogadja az érdeklődőket.

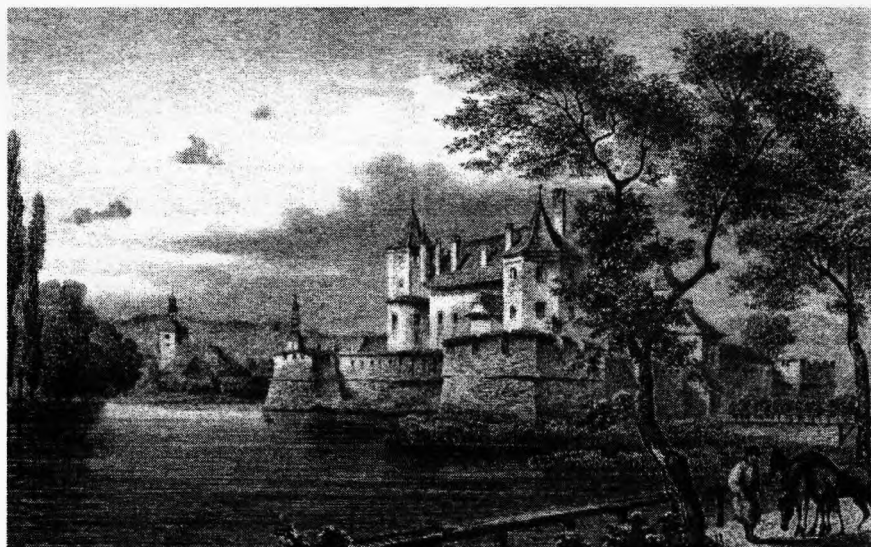
De etikátlan az is, hogy a megbízott/ak/, „ellenszolgáltatásként” felszólítja/ják/ az igénylőket, hogy a parlamenti választások napjaiban a KMKSZ jelöltjére, Kovács Miklósrá adják le voksukat.

Kevés, vérszegény az információ, a tájékoztatók mennyiségi és tartalmi hiányosságai „mellébeszéléseket” szülnek, holott a Magyar Állandó Értekezlet IV. Ülésének Zárónyilatkozata a Mellékletben leszögezi: „... a törvény által biztosított támogatásokhoz való hozzáférés gyakorlati megvalósítására egységes elveken működő, központi koordinációt ellátó szervezeti háttér jöjjön létre”.

A KMKSZ politikáját és tevékenységét reklámozó kiadványok szinte kivétel nélkül pozitív, zökkenőmentes munkafolyamatról cikkeznek területszerte. Ezek a hírek, sajnos, nem mindig objektíven tükrözik a valóságot, elhallgatják a lapgazdák számára nem éppen hízelgő tényeket. A legnagyobb példányszámban megjelenő magyar lap, a Kárpáti igaz szó /eddig is a legtöbbet publikált ebben a témakörben/ munkatársai pártállást mellőzve, az eufóriát kirekesztő hangnemben igyekeznek válaszokat adni az egyre szaporodó, a státustörvényre vonatkozó kérdésekre, ami nemtetszést vált ki a „lebonnyolítók” körében.

Összességében: a magyarigazolványok igénylése Kárpátalján folyamatban van, a „helyzet nem reménytelen”, de a KMKSZ illetékeseinek szervezési melléfogásai, a státustörvényben foglaltak realizálásának önös célú felhasználása, a vegytisztaság hiányának tetten érhető tényei, amennyiben nem küszöbölik ki, foltot ejtenek/hetnek/ a szomszédos országokban élő magyarokról szóló törvény szellemi és tárgyi tartalmán, tisztaságán.

Szöllősy Tibor, Kárpátalja

Fogaras vára

Kötelező lesz a magyar

Magyarországon hamarosan kötelező lesz a magyar nyelv használata. Pontosabban kötelező lesz a magyart is használni az idegen mellett – igaz, egyelőre csak a közterületek, intézmények, boltok feliratáin. (A törvénytervezet várhatóan a következő napokban kerül a kormány elé, onnét meg a parlamenthez.)

Az illetékesek abból a feltételezésből indultak ki, hogy Magyarországon a tatár- és törökdúlás, a Habsburg-uralom, illetve az orosz földről behurcolt szivacsos agylágyulásijárvány ellenére élnek még magyarok. Ennek ellentmond az országot elárasztó anglomán nyavalygás, az idegen feliratok, reklámok, szlogenek erdeje, meg a kereskedelmi rádiókból, televíziókból áradó nemzetköziség. Affektál és gurgulázik az egész ország, idegen szavak ármódija lepi el a nyelvet, kitasztva a sorból a mieinket, mintha csak ez lenne a világ rendje.

Magyar ember ma Magyarországon. shopokba jár bizniszelni, pubokba drinkelni, ha meg vinni akarja valamire, hát összelobbizik egy privát teamet...

Bekapcsolod a rádiót, erre mindjárt azt hallod, hogy Let's make things better. Csak így, minden átmenet nélkül. Aztán egy másik kijelenti: Car of three diamonds. Bele egyenesen az ember képébe. Egyszer meg is fogadtam, szólok egy ilyen piár-marketingmanagernek, hogy ez a föld, ahol internesönel bizniszofiszukat nyitották, még mindig Magyarországhoz tartozik.

Elfogadom, a leendő új törvény hoz majd némi zavart, tanácsatlanságot a nagyvárosok életébe: vajon mi az a furcsa szó (bolt, vendéglő, piac stb.) a jól ismert angol mellett? – kérdik majd a meghökent fiatalok.

Majd megszokják. Nem baj. No problem.

*Pilhál György
Magyar Nemzet*

Reméljük, hogy a sort az Országimázs Iroda nyitja meg kistestvérével a Boldog Vég (Happy End) Kft-vel, de csak azután, ha ezt engedélyezte az ombudsman, netán az ombudsgörl. Miután ez megtörténik, bálsój hepi lesz – a Szerkesztőség.

Rendezni végre közös dolgainkat...

Elszomorító, hogy nem csak a kedvezménytörvény körül kialakult polémia vált a választási kampány pártpolitikai csatározásainak központi témájává, hanem ennek ürügyén a határon túli magyarság ügye is. Nemrégén még a baloldal is egyet értett abban, hogy a határon túli magyarság kérdése ne legyen a választási csatározások tárgya, de amint csökkenni látszott népszerűségük, a korábbi fogadkozásokat már el is felejtették.

Nagyon szerencsétlen dolognak tartom, hogy most már a politikai palletta minden résztvevője a maga kis politikai peccsenyjét sütögeti a határon túli magyarság körüli acsarkodás tüzeinél, mivel ez a nemzetet nem szétválasztó, hanem összekötő, össznemzeti ügy kell(ene) legyen. Még akkor is, ha maga a „nemzet” szó sérti egyesek fülét. A 2002. év elején hatályba lépett kedvezménytörvény miatt, de különösen az Orbán – Nástase egyetértési okmány aláírását követően, az ellenzék nagyobbik része a 23 millió román beözönlésének veszélyével riogatja az egykori gulyáskommunizmus kondérja körül felnövekedett és ma is az akkori „jóléti” időkre nosztalgiával emlékező embereket. Sajnos, nem eredménytelenül. Ezek a félrevezetett emberek zömében még ma is úgy gondolják, hogy aki Ártádon vagy Nagylakon túlról jött, az csak román lehet, vagy legjobb esetben „gyüttment”. Aki még követte pl. a Kossuth Rádió *Beszéljük meg* című műsorát, ott állandóan hallani lehetett ezek károgását.

A néhány tízezernyi áttelepült erdélyi magyar talán egyik legnagyobb érdeme, hogy végzett némi „politikai felvilágosító munkát” („muncă de lămurire”) annak érdekében, hogy ezeknek, a „proletár internacionalizmus” emlőin felnövekedett embereknek a szemlélete megváltozzék. Ez a tény mintha elkerülte volna néhány kormánypárti politikus figyelmét. Ennek ellenére, nagy érdeme a polgári kormány-

nak, hogy a „károgások” és a törvény nyilvánvaló hiányosságai ellenére, megszületett és hatályba lépett a státustörvény. A gulyáskommunizmust visszasíratók nem tudják megérteni, hogy a határon túli magyarok túlnyomó többsége a státustörvényt elsősorban nem némi anyagi haszonszerzés reményében fogadja nagy örömmel, hanem mert a zsebükben lapulhat az a koronás kis könyvecske, mellyel a Magyar Állam a nemzethez tartozás tényét ismeri el akkor, amikor szülőföldjükön bűncselekménynek számít a magyar nemzethez tartozást kifejező himnusz eléneklése vagy a magyar zászló kitűzése. A státustörvényt elutasító fanyalgók többsége amolyan „homo kadicus”, akiknek egy része az anyagi javak megszerzésének és a rongyrazásnak a büvöletében él, másik részét pedig irigység tölti el annak láttán, hogy az áttelepült erdélyiek nagyobbik része szorgalmának köszönhetően, rövid idő alatt is többre vitte.

Meggyőződése, hogy annak a magyarországi pártnak, melynek támogatói elsősorban a fanyalgók soraiból kerülnek ki – bármilyen elmentmondásosnak is hangzik – hasznára válna, ha elveszítené az áprilisi választásokat. Ebben az esetben ugyanis távozni kényszerülne a „munkásmozgalom régi harcosai” újjazdagokká, az Európai Unió, a demokrácia és a „másság” élharcosaiáé átvedlett „elvtársak”, ami elvezethetne egy nyugat-európai értelemben vett, a nemzeti érdekekért is kiálló, meg-

tisztult Szociáldemokrata Párt létrejöttéhez. Minden tisztelem azoké a baloldali politikusoké, akik többször is bizonyították a nemzet iránti elkötelezettségüket, mint amilyen például *Szűrös Mátás*. Igaza volt a korábban kormányfőjelöltnek kiszemelt Németh Miklós-nak is abban, hogy az MSZP még nem tekinthető valódi szociáldemokrata pártnak. Neki elhihetjük, hiszen tíz évi londoni bankárkodása alatt volt elég ideje tapasztalatokat szerezni ezen a téren is. Hiteltelenül hangzik, amikor magát baloldalinak nevezi egy olyan párt, amely „Bokros csomagjáról”, „tocsikolásairól”, családokat szegénységbe döntő politikájáról, nemzeti javaink gátlástalan kiárusításáról vált hírhedté, és amelynek miniszterelnök-jelöltje maga is dúsgazdag bankár. Jellemző mozzanat, hogy a kétes ügyletekbe is keveredett kormányfő-jelölt, legutóbbi romániai látogatásán román nyelvtudását azzal fitogtatta, hogy a tiszteletére összegyűlt magyar értelmiségiekhez is románul szólt. De ezzel a gesztussal inkább a kormányon levő elvtársainak a kegyeit próbálta elnyerni. Az a párt, amelynek ideológiája elitelendőnek és szinte a fasizmus szinonimájának tekintette „nemzet” szót, (Trianonról nem is beszélve) most nagy hírtelenjében nemzeti összefogásról kezd szónokolni. Ennek a pártnak a médiaharcosai, a hozzájuk dörgölődött „útítárs” élcsapattal, léten-nyomon megvetően beszéltek és írtak a milleniumi ünnepekről, akiknek a nemzeti ereklje, a Szent Jobb csak egy „tetem-cafat”, a Szent Korona egy micisapka, az esztergomi ünnepség pedig pénzpazarló „koronázgatás”. Persze ezzel lehet hülyíteni a „homo kadicust”, tetézve mindezt a „az adófizetők pénzéből....”, kezdetű olcsó pártpolitikai propaganda- szövegekkel.

Sajnos a polgári kormány néhány intézkedése is értetlenséget váltott ki az erdélyi magyarságból, határon innen és határon túl. Gondolok itt elsősorban a Magyarok Vi-

BELÁTÓ

lágszövetsége költségvetési támogatásának megvonására. Ez egy megfontolatlan intézkedés, még akkor is, ha a Szövetség elnökének a személye nem felelt meg a kisebbik koalíciós párt, az MDF (pontosabban Herényi Károly képviselő úr) elvárásainak, amely Boross Pétert látta volna szívesen az elnöki székben. Ez a megtorló intézkedés még akkor is indokolatlanul drasztikus volt, ha próbáljuk megérteni azt az elvárást, miszerint az MVSZ elnöke anyaországi kellett volna legyen. Hiszen a római pápa se lehet mindig olasz... Elég, ha „csak” katolikus....

Az áttelepült erdélyieket az is bántja, hogy szervezeteiktől és sajtójuktól még a korábbi támogatások egy részét is elvonták. Gondolok például az Erdélyi Magyarság c. lap anyagi ellehetetlenülésére. Emlékszem, hogy még a szoc-lib kormányzás idején, a Parlamentben elhangzott napirend előtti felszólalásában Torgyán József kiskgazda-vezér is kérte a lap anyagi helyzetének rendezését. De úgy látszik, ez csak képmutatás volt, mert ugyanez a Torgyán József kormánypozícióba jutása után, amikor százmilliárdok fölött rendelkezett, már minderről megfeledkezett. Pedig egy thaiföldi vizit költségéből rendezni lehetett volna mindazt, amit Hornéktól ő maga kért.

Most a választások előtt, talán még elsimítható lehetne a kormány és az MVSZ közötti ellentét. Kérem, ne szalasszák el ezt az esélyt! Ne okozunk kárörömet a hatalom iránt sóvárgó posztkommunistáknak, ezért a kormány illetékesei sürgősen tárgyalóasztalhoz kellene üljenek *Patrubány Miklóssal* és rendezni kellene végre „közös dolgainkat”, mert ez a jelenlegi állapot mindkét fél számára rendkívül káros. Megegyezésük esetén bizton számíthatna a polgári oldal további néhány ezer erdélyi származású szavazópolgár voksára.

Az erdélyi magyarság érdeke, hogy a polgári korány újabb ciklusra bizalmat kapjon. E cél érdekében mindent el kell követni: „...ez a mi munkánk; és nem is kevés.”

Szücs Lóránd (Siófok)

Amidőn először fölhabzott a vita a kedvezménytörvény körül, akkor a pártok a határon túli magyarok előtt vizsgáztak. A parlament elsőpró többséggel elfogadta – egyedül az SZDSZ, mint az Országgyűlés egyetlen ideológiai pártja utasította el, hiszen az ő elméleti liberalizmusával és gyakorlati anarchizmusával a kisebbségbe szorult magyarok pártfogása semmiképpen sem fér össze. Az MSZP föl sorakozott a kormány mellé, kitarított mellette Orbán Viktor és Nastase román miniszterelnök úgynevezett egyetértési nyilatkozatának aláírásáig. Utána azonban rögtön riadót fújt: tragédia történt! Az országot el fogják özönlíteni a román munkavállalók, máris ott toporognak a határon. A magyarnak nem lesz állása, mert kirúgják, a román munkavállaló olcsóbb lesz stb. Talán nem kellett volna aláírni az egyetértési nyilatkozatot, mert a román taktika nyolcvan, vagy még több esztendeje arról szól, hogy ők elkövetnek valami jogtalanságot, megszegnek szerződést, törvényt, aztán újabb engedményt csikarnak ki, hogy előbbi szavukat megtartsák. Valameddig. Így szokás ezt a politikát egyszerű szavakkal leírni: ami a miénk, az a miénk, ami a tiétek, arról tárgyalhatunk.

Különös módon az MSZP részt vett az aláírást megelőző megbeszélésen, de nem figyelmeztette a magyar kormányfőt a hibalehetőségre, noha Kovács pártelnök és csapata zsigerileg ismeri a bizánci-tatár diplomáciai taktikát; azon nevelkedett. Igaz, hogy nem Bukarestben, hanem Nagy Testvérnél, de az iskola itt is, ott is ugyanaz. Ezzel föl rúgták azt a rendszerváltoztatás óta elfogadott elvet, hogy külpolitikai kérdésekben a politikai erők egyetértést keresnek, találnak, s mindenképpen mutatnak. Minden épeszű és tisztességes országban így viselkedik a kormánypárt és az ellenzék.

A most megindult támadássorozat egyértelműen a választási kampány része. Immár egyáltalán nem számítanak a határon túli magyarok, az se, hogy mit vesztenek a vita következtében, s az sem, hogy mit nyernek az utódállamok sovínisztaí. Legkevésbé a magyarok számítanak, akik fölött hatalmat akarnak szerezni. Természetesen a

külföldi magyarok fölött is, mert a mindenkori magyar kormányra – akár akarja, akár nem, miként Horn Gyula '94-ben elhárítólag kijelentette – tizenötmillió magyar tekint föl.

Mit lehet elérni a választáson a román invázió rémének emlegetésével?

Közismert, hogy a nemzetiszocialisták és a bolsevik szocialisták egy akolból származnak, és sokat tanultak egymástól. Hogy mást ne mondjunk, a Mindszenty-per és általában a keresztényüldözés a szocializmusban pontosan a náci recept szerint zajlott. Ugyanazok a vádak (valutaüzerkedés, árulás, sikkasztás), pertechnika és propaganda, hogy a lakosság legszamosabb rétege fölhaborodjék. Melyik a legnépesebb réteg? Nyilván a legalsó, a lumpen, amelyik a legműveletlenebb, a legkevésbé gondolkodó-mérlegelő, amelyik a kereskedelmi kloakák műsorán él. Ezt a réteget lehet e leginkább megijeszteni, ez nem ismeri, hogy milyen jogi feltételei vannak a magyarországi munkavállalásnak. Eszébe se jut, hogy nyelvünk ismerete nélkül egy román annyira jut csak a magyar munkaerőpiacon, mint egy magyar az osztrákon, ha egy kukkot sem tud németül. Ez a réteg dühöng és gyűlölködik folyton, mert nem éri föl ésszel, hogy mi történik vele, csak fáj.

Nos, ez a társaság rendelkezik a legtöbb szavazattal – meg kell szerezni tőle. Már sejtethetjük, hogy miért pont az irigység, az útszéli sovínizmus, az idegengyűlölet fölcsúztatásával, de világosan elmondja a propaganda atyamestere is.

„A propaganda feladata nem az, hogy általa különböző jogokat egymással összemérjünk, hanem vele a magunk kizárólagos jogait hangoztassuk. Nem a propaganda dolga a tárgyi igazságot kutatni és felfedezni, hanem egyedül a magunk igazát szolgálni, szakadatlanul és törhetetlenül. (...) Minden propagandának a maga szellemi nivóját a legkorlátoltabbak felfelvőképességéhez kell igazítania.”

Ki ez a mester, akitől a szocialisták oly szorgalmasan tanulnak? Adolf Hitler.

Czakó Gábor
Keresztény Élet, 2002. 01. 27.

Hírek a státusztörvényről

Magyarország

Az SZDSZ és a szlovák Liberális Demokraták Szövetsége (LDU) Budapesten közös nyilatkozatot írt alá, amelyben a felek kifejtik: a magyar kedvezménytörvény növekvő konfliktushoz vezetett magyarok és szlovákok között. Eörsi Máttyás, az SZDSZ ügyvivője sajtótájékoztatóján közölte: Juraj Svec, az LDU alelnöke szerint a nyilatkozat tartalmát Eduard Kukan szlovák külügyminiszter is ismeri, és egyetért az abban foglaltakkal. A két liberális párt a közös nyilatkozatban visszautasítja és elítéli az egyoldalú törvényhozást, ha az a nemzeti kisebbségeket érinti, legyen szó a szlovák területi beosztásról szóló törvényről, vagy a magyar kedvezménytörvényről. Az SZDSZ és az LDU egyetért abban, hogy a közelgő választások előtti politikai kampány során Magyarországon és Szlovákiában is visszaélnék a nemzeti érzelmekkel. „A magyar kormány elmulasztotta, hogy időben és megfelelő módon konzultáljon a szlovák kormánnyal a kedvezménytörvényről, amely diszkriminatív elemeket tartalmaz, és magyarellenes érzelmekre szolgáltat alapot Szlovákiában” – idézett a közös pártnyilatkozatból Eörsi Máttyás. Mint mondta, a magyar és a szlovák liberálisok szerint a kisebbségeknek nem szabad tússzá válniuk azoknak a rosszhiszemű politikai erőknél a kezében, akik politikai befolyásukat történelmi nacionalizmusra akarják építeni. A két ellenzéki párt azt javasolja a két kormánynak, hogy tárgyalások útján találjanak olyan valódi megoldást a helyzetre, amely összhangban áll az Európa Tanács Velencei Bizottsága és más nemzetközi szervezetek megállapításaival. „Budapestnek és Pozsonynak kölcsönös egyetértés útján kell megállapodniuk a kedvezménytörvény szükséges módosításában, amely-

nek során figyelemmel kell lenniük az érintett kisebbség és többség érdekeire és érzelmeire” – fogalmazott az SZDSZ ügyvivője. Eörsi Máttyás „a hét legrosszabb viccének” nevezte, hogy a Fidesz frakcióvezetője bejelentette: a Fidesz befejezi a kedvezménytörvényről folytatott vitát. Utalt arra: Szlovákiában egyre nagyobb nyomás nehezedik a pozsonyi kormányra, hogy Romániához hasonlóan külön megállapodásban rendezze Magyarországgal a jogszabályt érintő vonatkozásait. „A Fidesz is tudja, hogy a törvény ma már nem több a magyarigazolvány gesztusánál, mégis kész felesleges és elkerülhető konfliktusokat vállalni a szomszédos országok kormányaival, amíg a nemzetközi közvélemény bele nem kergeti egy, az Orbán-Nastase megállapodáshoz hasonló, megalázó paktumba” – mondta Eörsi Máttyás.

A határon túli közreműködő irodákban már kitöltötték az első kérelmeket azok a szomszédos országokban élő magyarok, akik magyar igazolványt kérnek a tárca közigazgatási hivatalától – hangzott el a Belügyminisztérium szerdai budapesti sajtótájékoztatóján, ahol bemutatták az új dokumentumokat is. Eiselt György, a tárca informatikai és távközlési helyettes államtitkára közölte: a szomszédos országokban élő magyarok kedvezményeiről szóló törvény végrehajtásának már nincs akadálya. Elmondta: negyvenegy, úgynevezett közreműködő iroda várja mindazok jelentkezését, akik magyar vagy magyar hozzátartozói igazolványt szeretnének igényelni. Az irodák feladata egyben az is, hogy a kérelmeket a magyar konzulátusokon keresztül eljuttassák a Belügyminisztériumhoz. Ismertetése szerint a hivatal havonta mintegy

120 ezer fényképes igazolványt tud majd kiállítani. Eiselt György elmondta: az első igazolványokat várhatóan az a 120 határon túli magyar munkatársuk kapja, akik Pozsonyban, Kassán; Ungváron; Bukarestben, Kolozsvárott; Szabadkán; Zágrábban, illetve Ljubljanában lévő irodákban tevékenykednek. A helyettes államtitkár ugyanakkor arra hívta fel a figyelmet, hogy sem az említett irodáknak, sem pedig a szomszédos országokban működő konzulátusoknak nincs hatósági jogköre a magyar igazolvány vonatkozásában. A kormány 318/2001 (XII. 29.) rendelete szerint az igazolványok kiadásával, nyilvántartásával összefüggő hatósági ügyekben a BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatala jár el. A BM az elbírálások lefolytatására önálló főosztályt hozott létre. A beérkezett kérelmek elbírálási ideje legfeljebb 30 nap, ezt követően a hivatal az igénylő által megjelölt magyarországi közigazgatási hivatalban veheti majd át az igazolványt. Ismeretes: a kulturális és utazási kedvezményekre jogosító magyar igazolvány igénylésének feltétele a többi közt a magyar nyelv ismerete, valamint a magyar közösséghez való tartozás állami, nemzetiségi szervezeti, vagy egyházi igazolása. Urbán György, a központi hivatal vezetője közlése szerint kialakításra került a budapesti Andrássy úton egy külön iroda is, ahol „különleges eljárás során” az igazolvány kiállításához szükséges igazolást a külügyminiszter, illetve megbízottja is kiadhatja. A hivatal vezetője kitért arra is, hogy magyar hozzátartozói igazolvány igénylésére csak abban az esetben lehet kérelmet benyújtani, ha nemzetközi egyezmény vagy megállapodás azt lehetővé teszi, vagy nem tiltja. Ennek kapcsán közölte: tekintettel arra, hogy a magyar hozzátartozói igazolvány

kiadásának kérelmezési lehetőségét a magyar-román együttműködési megállapodás rögzítette, ezért - a többi érintett ország között egyedülként - a Román Köztársaság területén a fenti dokumentum nem kérelmezhető.

Románia

Romániában megkezdtek tevékenységüket a magyarigazolványok igénylésében közreműködő helyi irodák. Becslések szerint az első nap közel másfél ezer ember adta be kérelmét az igazolványra. Az MTI bukaresti irodája a területi irodák vezetőitől azt a tájékoztatást kapta, hogy az igazolvány igényléséhez szükséges formanyomtatványok mindenhová megérkeztek. A 21 területi iroda közül azonban a nyitás napján csak négy iroda volt bekapcsolva a számítógépes hálózatba, a többi helyen arra számítnak, hogy a hét közepére lesznek képesek az adatok számítógépes továbbítására. A kedvezménytörvény január elsején lépett hatályba. A romániai helyi irodák indulásáig eltelt három hét kényszerszünetet sok helyen arra használták fel, hogy előjegyzésbe vették az igénylőket. Csíkszeredában már február közepéig vettek fel előjegyzéseket, Gyergyószentmiklóson pedig több mint ezer sorszámot adtak ki. A Kolozs megyében működő irodának ütemterv szerint napi száz előjegyzésük van. Mindenhol arról számoltak be, hogy az érdeklődők száma jelentősen meghaladta azokat, akik már a konkrét igénylés benyújtásához kértek segítséget. Sokan azért nem tudták az igénylést beadni, mert nem tudták pontosan, hogy milyen hivatalos dokumentumokat kell felmutatniuk. Az igazolványok igényléséhez az alapvető szempont az, hogy a kérelmező magyar nemzetiségűnek vallja magát. Emellett négy feltétel közül legalább egynek meg kell felelnie: vagy beszél magyarul, vagy tagja a Romániai Magyar Demokrata Szövetségnek, valamelyik magyar civil szervezetnek, illetve szerepel a romániai magyar történelmi egyház nyilvántartásában. A területi irodák közül egyedül a Székelyudvarhelyen tervezett ud-

A botfalvai templom

varhelyszéki iroda küszködik azzal a gonddal, hogy nem találtak számára megfelelő elhelyezést. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség itteni helyi szervezetének egy tanácsi kezelésben lévő épületben van a székhelye, a decemberben aláírt magyar-román egyetértési nyilatkozat értelmében pedig állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanban nem működhetnek ilyen irodák. Az RMDSZ helyi szervezetének vezetője szerint az iroda elhelyezésének megoldása még néhány napot vesz igénybe. Az irodák munkája mindennél zavartalanul kezdődött, a helyi hatóságokkal semmiféle probléma nem jelentkezett. A 21 területi irodához további helyi irodák, illet-

ve időszakonként működő tájékoztatási pontok csatlakoznak. A jelenlegi állapotok szerint összesen közel 260 olyan hely – iroda, tájékoztatási pont – van, ahova az igazolványt igénylők fordulhatnak. Az 1992-es romániai népszámlálás során 1 millió 670 ezer magyar nemzetiségű embert írtak össze. A területi irodák vezetőinek becslése szerint az igazolványt igénylők száma Romániában meghaladhatja majd az 1 milliót.

Szlovákia

Tizenegy irodát nyit Szlovákiában a Szövetség a Közös Célokért (SZKC) nevű polgári társulás, me-

A fejéregyházi kastély és park

lyeknek munkatársai egyebek között a magyar kedvezménytörvény kínálta jogokkal élni kívánó személyeket a magyarigazolvány megszerzésében is hivatottak lesznek segíteni. „Az egy hónappal ezelőtt létrejött SZKC a magyar közművelődés támogatását, a magyar oktatásügy és az egyesülő Európa szellemiségével összhangban álló magyar nemzettudat fejlesztését, a fiatal magyar nemzedékek szellemi és lelki épülését, a magyar családok gyermekeinek megsegítését, a magyar közösség szellemi életében való elevenebb részvételt, valamint annak a szándéknak a megerősítését kívánja előremozdítani, hogy a határon túli magyar közösségek a szülőföldjükön maradvá boldogulhassanak. Egyszersmind tenni kíván azért, hogy enyhítse a magyar nemzet huszadik századi tragédiáiból eredő súlyos veszteségeket” – foglalta össze a szövetség szándékait Mézes Rudolf, az SZKC elnöke. Elmondta: a Csemadok, a Magyar Koalíció Pártja, a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség, a Szlovákiai Magyar Pedagógusszövetség és a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségéből alakult SZKC Pozsonyban, Galántán, Dunaszerdahelyen, Révkomáromban, Érsekújváron, Léván, Losoncon, Rimaszombatban, Rozsnyón, Kassán és Királyhalmecen nyitja meg irodáit. Mivel a Határon Túli Magyarok Hivatalától erre felkérést kapott, irodái és helyi mun-

katársai révén tájékoztatást és segítséget nyújt majd mindazoknak, akik élni szeretnének a magyar kedvezménytörvény kínálta lehetőségekkel. Az irodák a magyarigazolványt kérelmező űrlap kitöltésében és továbbításában kínálják térítésmentes szolgáltatásaikat. Ezen túlmenően vállalják a magyarigazolványért folyamodó személyek űrlapján szereplő adatok törvénynek megfelelő védelmét is. Az SZKC elnökének tájékoztatása szerint az irodák a kitöltött űrlapokat eljuttatják a Magyar Köztársaság két szlovákiai külképviseletéhez, a pozsonyi nagykövetséghez és a kassai főkonzulátushoz. Szavatolják, hogy a kérelmezőket harminc nap múltán tájékoztatják a kérelem elbírálásának eredményeiről, valamint arról is, hogy – Magyarország Szlovákiával határos négy megyéjének székhelyén és Budapesten – mikor, cím szerint hol vehetik majd át az igazolványokat. Mézes Rudolf szerint a tizenegy iroda legkésőbb január 25-ig megnyílik. A szlovák külügyminisztérium az új év első munkanapján sem tett közzé hivatalos nyilatkozatot azzal kapcsolatosan, hogy a román-magyar egyetértési nyilatkozat fényében módosul-e a magyar kedvezménytörvény egyes rendelkezéseit eddig mereven elutasító szlovák álláspont. Ismeretes, hogy december utolsó hetében a szlovák parlament külügyi bizottsága szentesítette a kedvezménytörvényt ellenző parlamenti

nyilatkozat szövegtervezetét, amely valamikor januárban kerül majd a törvényhozás plénuma elé. Az MTI pozsonyi tudósítójának nem hivatalos forrásból származó értesülése szerint a magyar és a szlovák fél illetékes szakértőinek legközelebbi egyeztetése január 9-én lesz Pozsonyban.

Vajdaság

A Vajdaságban óriási érdeklődés mellett kezdődött meg a magyarigazolvány igényléséhez szükséges kérdőívek kitöltése. Mivel Szerbiában – így a Vajdaságban is – az újévi ünnepeket összekötötték a szerb pravoszláv karácsonnyal, nehézségekkel indult a kedvezménytörvény végrehajtása. A múlt héten – csütörtökön és pénteken – csak tájékoztatást nyújtottak az érdeklődőknek, de hétfőtől a magyarigazolványt igénylők kitölthetik a kedvezménytörvény által előírt űrlapokat, amelyeket azután átadnak a szabadkai magyar főkonzulátusnak. A vajdasági ajánlószervezet munkájában részt vevő pártok, egyházak és civil szervezetek **Szabadkán, Újvidéken, Temerinben, Nagybecskerekben, Zentán és Zomborban** nyitottak irodát. A zombori iroda kivételével minden délvidéki hivatalban ki lehet tölteni a magyarigazolvány igényléséhez szükséges kérdőlapokat. Zomborban egyelőre csak információszolgáltatás folyik. Dudás Károly, a vajdasági ajánlószervezet elnöke közölte, hogy a szabadkai központi irodában hétfőn három óra leforgása alatt több mint száz igénylőlapot töltöttek ki, csaknem kétszázan toporognak még az ajtó előtt, és a nagy hideg ellenére az utcán is 60-70 ember várakozik. A szabadkai iroda előtt hatalmas a torlódás, s biztató, hogy a hatóságok nem gátolják az iroda tevékenységét. „A korábbi rendszerben” – mondta Dudás – „már rég itt nyüzsögtek volna a rendőrök”. „Arról beszélnek az érdeklődők, hogy erkölcsi erőt jelent számukra a magyarigazolvány. Idősebb emberektől megható vallomások hangzottak el. Sokan mondták azt, hogy 60-70 éve várnak erre a pillanatra. Már csak ezért is

szükség van a kedvezménytörvényre” – mondta Dudás Károly. Az ajánlószervezet elnöke szerint nagyon sokan érdeklődnek a magyarigazolvánnyal járó kedvezmények iránt: főleg az utazással kapcsolatos előnyöket vennék igénybe, s alig vannak olyanok, akik a munkavállalással kapcsolatos kérdéseket tesznek fel. Az ajánlószervezet elnöke szerint Zentán is hasonló a helyzet, mint Szabadkán, az első napon rengeteg ember jelentkezett igénylőlapért. Temerinben is nagy az érdeklődés. A nagybecskereki irodáról egyelőre semmit sem tudni, de sejteni lehet, hogy ott is nagy a forgalom, mivel telefonon gyakorlatilag lehetetlen vele kapcsolatban lépni. Galambos László, az újvidéki iroda vezetője arról tájékoztatta az MTI-t, hogy három óra alatt mintegy negyven kérelmező jelentkezett a magyarigazolvány igénylésére, kitöltötték az űrlapokat, és érdeklődtek a dokumentum által ígért kedvezmények iránt. Mivel a számítógépek egyelőre nem érkeztek meg Magyarországról, az összegyűjtött kérdőíveket csak a hét végén továbbítják a szabadkai főkonzulátusnak.

Horvátország

Horvátországban megkezdődött a magyarigazolványok igénylése. „Kezdeti szervezési gondok miatt az első nap még csak 2 kérelmező űrlapját töltötték ki, de hétfőtől már teljes kapacitással dolgozik a horvátországi ajánlótestület **eszéki** irodája négy foglalkoztatottal a Magyar Oktatási és Művelődési Központban” – mondta az MTI-nek Jankovics Róbert irodavezető. Elmondta, hogy a magyarigazolványok kiadásához szükséges számítógépes rendszer beindításával gondok voltak, és az is késleltette a munkát, hogy az űrlapokat csak az utóbbi két nap alatt vették át a zágrábi magyar nagykövetségen, illetve Budapesten. Az eszéki iroda egyelőre a drávaszögi és a kelet-szlavóniai kérelmezőkre összpontosítja a fő figyelmet, és csak később veszi fel a kapcsolatot a zágrábi és a távolabbi (nyugat-szlavóniai és tengerparti) szóránymagyarsággal.

Kárpátalja

Kárpátalján is megkezdődött a magyarigazolványok kiadására vonatkozó kérvények benyújtása. Az előzetes felmérések szerint Kárpátalja magyarlakta településein mintegy százezer érdeklődő fogja kitölteni az okmányhoz szükséges kérdőíveket. Már a pravoszláv kárácseny előtt eljuttatták a kárpátaljai magyar településekre a magyarigazolvány, illetve a hozzátartozói magyarigazolvány-kérelmező űrlapjait a kedvezménytörvény végrehajtását segítő konzultatív tanács munkatársai. A több mint száz magyarajkú településen 156 ügyintéző fogadja az igénylőket. „Ugy gondoljuk, hogy egy ilyen százezres számmal lehet kalkulál-

ni. Természetesen ez majd akkor fog látszani, amikor majd benne leszünk a folyamatban, vagy amikor majd a végéhez fogunk közeledni. Egyébként mi abból indulunk ki, hogy aki igényli ezt az igazolványt, az az év elején fog jelentkezni” – nyilatkozta a KMKSZ egy képviselője. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség szerint népszerű a kedvezménytörvény az ukrainai magyarok körében, hiszen sokan várják anyagi helyzetük fellendülését a januárban életbe lépett törvénytől. A magyarlakta településeken folyamatos az igényfelmérés, előzetes adatokat január közepén közöl a legnagyobb ukrainai magyar párt.

A HTMH Observer nyomán

A KÉT ANTI

1946-ban történt. A gyulafehérvári Majláth főgimnázium diákjaival indultunk a Szék útján a pünkösdi búcsúra, amikor egy moldvai csángó atyafi szólított meg: fiát szeretné Szeredába adni gimnáziumba. Az igazgatóhoz, dr. Papp Jánoshoz irányítottam. Másnap az állomáson találkoztunk, és elmondta, sikertelenül járt. Én pedig Áron püspöknél jelentettem a luji-kalagori férfi esetét, és a Kis Salamon Antika nyár közepén már Fehérvárt volt. Iskolakezdesre pedig átvedlett erdélyi fiúvá.

A következő évben hozta magával falujából Horvát Antalt. Az elsősök között volt egy rendetlen, verekedős remetei fiú is, aki korán észrevette, hogy Anti hadilábon áll a magyar beszéddel. Meg fogsz bukni, figyelmeztette. Ám Horvát Antal a bukás helyett egy év alatt letette a vizsgát a második osztályról, hogy Salamon Antival egy osztályba járhasson. 1948 után mindketten Székelyudvarhelyre kerültek át, ott érettségiztek, onnan mentek a teológiára. Együtt szentelték pappá őket. Később Horvát Antal csíkszentdomokosi plébános lett. Ő gyűjtötte csokorba a szentszéki iratokat, amelyek a moldvai csángók magyar eredetét bizonyítják.

Mindkét luji-kalagori tanítványom katolikusnak vallotta magát, amikor nagy ritkán nemzetiségükről kérdeztem őket. Amikor azonban dr. Pop Stefan, az akkori teológiai rektor romának akarta beírni őket, tiltakoztak ellene és magyarnak vallották magukat.

JAKAB LÁSZLÓ ny. plébános, tb. kanonok, Csíkszereda
(Hargita Népe)

Árakat „rendezett” a Magyar Posta Rt.

Már megszokhattuk, hogy évek óta menetrendszerű pontossággal év végén bejelenti a Posta a következő évben érvénybe lépő új postai díjszabásokat. Ezekben nyomon követhető a(z) (el)rejtett áremelés az infláció miatt szükségessé (?)váló mellett.

Tavaly valami porszem hullhatott a gépezetbe, mert ez elmaradt. Mint azt folyóiratunk 2001/47. számában írtuk: „...Ma egy lapszámnak csupán a bélyegköltsége Nagyszalontára, Révkomáromba, vagy Beregszászra 250.- Ft... ...Jó lenne hinni, hogy legalább ezen a téren – vagyis a postaköltségek csökkentése területén – rövid időn belül változás áll be...”. Hát mit mondjunk, „hitünkkel” ugyancsak mellé fogtunk. Reménykedtünk abban, hogy, ha már másért nem, akkor csak a státustörvény miatt is az árak az idén már megegyeznek a belföldivel. Ugyanis a „sima” levél belföldi tarifával megy, s joggal várható lenne, ha ez a nyomtatványokra, újságokra is vonatkoznék. De továbbra sem ez a helyzet – sőt. A Posta még önmagát is überelte.

Mint arról a hírközlő szervek tudósítottak „a belföldi fenntartott postai szolgáltatások díjai – amiket kizárólag a Magyar posta Rt. végezhet – idén legfeljebb 5,33 százalékkal emelkedhetnek”. Így a közlemény.

Ha a kommunisták végül megbuknak – ami nagyon kívánatos – a kapitalisták példátlan elszemtelenedése következik.

(1987- Faludy)

Régen ezt úgy mondták, hogy rendezték az árakat.. Hogy ez az átlag a gyakorlatban mit szokott jelenteni (és mit jelent ma is), azt az idősebb generáció nagyon jól tudja, neki erről nem kell magyarázat.

Hosszú lenne, ha az egész táblázatot elemeznénk, ezért szorítkozunk csak lapunkra. Lapunk súlya az esetek többségében 150 gramm alatt van, így vizsgáljuk csupán ezt a súlycsoportot.

A **Budapesten belüli 59.- Ft 72.- Ft-ra változott – ez 22%-os emelés. Ugyanez vidékre 64-ről 77-re, ami szerény 20%. Erről ennyit.**

De most jön a feketeleves. A rejtett áremelésnek egyik módja az – amit csak kevesen ismernek fel – hogy új súly-kategóriákat tesznek be, vagy régieket törölnek. És ez ami minket kíméletlenül, kegyetlenül érint.

Eddig a „közvetlen szomszédos országokba” egy 150 grammos küldemény 250 Ft-ba került. Ez sem volt gyerekjáték, de még ezt is diszkrétan „rendezték”. Ugyanakkor külföldre – tehát az elszakított területekre is – eltörölték az egyéb (levelek) kategória és a nyomtatvány (könyv) közötti különbséget – természetesen az utóbbi terhére.

Így most a korábbi 250,-Ft – és kérjük, mindenki fogódzkodjék meg – **580,-Ft-ra „módosult”. Ez 232%-os (!!!!) áremelés.**

Mit fog ez jelenteni a gyakorlatban? Azt, hogy az évi hat számunknak csupán a bélyegköltsége 3.480,-Ft lesz egy évre. Tehát nagyon szerényen számolva, az elszakított területekre előfizetési díjként 4.800,-Ft-ot kérünk. Az e feletti költséget alapítványunk átvállalja.

Mindazoknak, akiknek az „ajándék előfizetést” barátaik már befizették erre az évre, azoknak természetesen semmit nem kell tenniük. De az újaknál, tehát akik már február 1. után ajándékozzák meg az elszakított területen élő barátaikat, ismerőseiket már ez az ár lesz/van érvényben.

Nyugati olvasóinknál sem sokkal különb a helyzet. Ott az „**egyéb európai országokba**” szülő **300.-ról 600-ra (200%)**, míg az „**egyéb külföldre**” tehát a tengeren túlra **330.-ról 630,-ra (190%)**, ami az ugyancsak megemelt **légipostai díjjal együtt** lapszámonként **790,-Ft-ot** jelent. Itt tehát az évi csupán bélyegköltség 3.600.-, ill 4.740,- Ft. Az ő esetükben a jövőben 30,-EUR-t (Nyugat Európa) ill. 35,-USD-t (tengeren túl – légiposta) kérünk. Mindazok, akik ezen lapszámunk megjelenéséig előfizetésüket vagy támogatásukat befizették, azok a lapot év végéig természetesen a korábbiak szerint kapják.

Bízunk valamennyi támogatónk, olvasónk szíves megértésében annál is inkább, mert a fenti árak minket is sokkoltak.

Az Erdélyi Magyarságért
Alapítvány

A prásmári templom

Benes ma börtönben ülne

Amennyiben Edvard Benesnek a szudétanémet kérdés rendezésében a II. világháború után hangoztatott álláspontját az emberi jogok mai értelmezése alapján ítélnénk meg, akkor a volt csehszlovák államfő tettei népiirtásnak minősülnének, amiért Slobodan Milosevicshoz hasonlóan ő is nemzetközi bíróság elé kerülne – véli a Lidové Noviny című konzervatív prágai napilapban pénteken közölt terjedelmes írásában Petr Placák cseh történész.

„A német kérdés benesi rendezése józan fejjel átgondolt politikai döntés volt a cseh föld német elemtől való etnikai megtisztítására egy olyan korban, amikor erre egyedülálló lehetőség kínálkozott. Ezt a lehetőséget a fanatizált német kisebbség jelentős része által támogatott náci megszálló rendszer kegyetlensége, a Nyugat nem egészen tiszta lelkiismerete, s elsősorban a sztálini Oroszország birodalmi étvágya és Közép-Európa hatalmi bekebelezése teremtette meg” – írja Placák.

Szerinte, Benes politikáját az sem menti, hogy a németek kitelepítésével az események súlya alatt a nyugati demokráciák is egyetértettek azzal a feltétellel, hogy „rendezetten” kell lezajlania.

A szerző konkrétan idézi Benes több kijelentését, amelyekben a volt államfő nyíltan hangoztatja: ki kell használni a háború utáni helyzetet és Csehszlovákiát meg kell tisztítani a németektől és a magyaroktól. „Értsd tehát: nem a bűnösöket kell igazságosan megbüntetni, hanem bizonyos etnikai csoportot mint olyant kell likvidálni” – összegzi Placák Benes kijelentéseit. Hozzáteszi: Benes felelősséget visel azért is, hogy a német és a magyar nemzetiségű csehszlovák állampolgárokat a háború után megfosztották elemi emberi és állampolgári jogaiktól is.

Hogyan hangzana tehát a bírósági ítélet, ha az emberi jogok mai értelmezése alapján kellene dönteni Benes ügyében a testületnek? Úgy vélem, hogy Benes államfői

tisztsége, részesedése a minél nagyobb számú német állampolgár kitelepítésének keresztülvitelében, a német kisebbség egészének a törvényen kívülre helyezésében, tevékenysége, annak indokai, amelyeket a nyilvánosság előtt hangoztatott a német kérdés likvidálásáról Csehszlovákiában kimerítik a népiirtás lényegét, úgy, ahogy ezt a bűncselekményt az ENSZ 1948.

december 9-én elfogadott egyezménye rögzíti – zárja írását Placák, aki szerint Benes a németek kitelepítésével egyszer, s mindenkorra megakartá oldani a cseh-német együttélés csehországi problémáját.

HUNSOR – A Magyar-Svéd
Online Források
www.hunsor.org
hunsor@yahoogroups.com

NYILATKOZAT

Mi, udvarhelyszéki értelmiségiek egy csoportja megdöbbenéssel szereztünk tudomást az Udvarhelyi Híradó 2002. január 16-i számában arról, hogy Verestőy Attila szenátor, udvarhelyszéki RMDSZ-elnök nem fogja igényelni a magyar igazolványt, mivel vallomása szerint nem egy ilyen dokumentummal kell igazolja magyarságát. Szerinte az igazolványt igényeljük azok, akiknek erre szükségük van: a diákok, pedagógusok, nyugdíjasok.

A magyar igazolvány kiváltása nem gazdasági rászorultság kérdése, hanem az egész nemzettel való azonosulásé. Az erdélyi magyar szellemei élet előljárói is kifejezték örömüket a Kedvezménytörvény létrejöttéért, amelyben az egész magyar nemzet egységesítő erejét látjuk. Erkölcsileg elfogadhatatlannak tartjuk, hogy az Udvarhelyszéki Felügyelő Testületben olyan szenátor elnököljön, aki a nemzetünkkel való közösséget ilyen értelemben nem vállalja. Ezért mi, udvarhelyszéki értelmiségiek kérjük az Országos Felügyelő Testületet, hogy a legrövidebb időn belül szíveskedjék kinevezni erre a tisztségre a Kedvezménytörvény szellemiségéhez

méltó, azzal azonosuló és azt felvállaló személyt, aki nemzeti szolgálatában jó példával jár elől.

Kérjük azon személyeket és szervezeteket, hogy akik állásfoglalásunkban velünk egyetértenek, nyilvánítsák ki véleményüket a sajtóban.

Székelyudvarhely, 2002. január 22.

Kedei Mózes unitárius lelkész
Hegyi Sándor református
lelképásztor
Albert Sándor református
lelképásztor
Dr. András Zoltán szakorvos
Komoróczy György
közírónyelvűművelő
Lőrincz György író
Dr. Farkas Csaba orvos,
RMDSZ elnök
Fülöp Lajos múzeum
igazgató, RMDSZ alelnök
Székely Attila régészstanár
Balázs Béla, a Petőfi Sándor
iskola igazgatója
Dr. Farkas Sándor RMDSZ
városi tanácsos
Dr. Sebestyén Gyula orvos
Szombatfalvi József unitárius
esperes

Megyei Munkaügyi Központok

Munkaügyi kp.	Irsz.	Város	Utca	Fax
Fővárosi	1056	Budapest	Bástya u. 35.	117-51-94
Baranya Megyei	7621	Pécs	Széchenyi tér 9.	72/226-417
Bács-Kiskun Megyei	6000	Kecskemét	Klapka u. 34.	76/178-828
Békés Megyei	5600	Békéscsaba	Árpád sor 2-6.	66/441-221
BAZ Megyei	3525	Miskolc	Városház tér 1.	46/321-689
Csongrád Megyei	6721	Szeged	Bocskai u. 10-12.	62/561-561
Fejér Megyei	8000	Székesfehérvár	Sörház tér 1.	22/311-139
Győr-Moson-Sopron Megyei	9021	Győr	Városház tér 3.	96/319-399
Hajdú-Bihar Megyei	4024	Debrecen	Erzsébet u. 27.	52/418-229
Heves Megyei	3300	Eger	Kossuth L. u. 9.	36/312-195
Komárom-Esztergom Megyei	2801	Tatabánya	Komáromi u. 6.	34/338-010
Nógrád Megyei	3100	Salgótarján	Alkotmány út 11.	32/310-327
Pest Megyei	1117	Budapest	Karinthy F. u. 3.	166-5311
Somogy Megyei	7400	Kaposvár	Fő u. 37-39.	82/413-019
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei	4400	Nyíregyháza	Egyház u. 11-15.	42/310-412
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei	5000	Szolnok	Kossuth L. u. 11.	56/420-285
Tolna Megyei	7100	Szekszárd	Mártírok tere 11-13.	74/311-773
Vas Megyei	7100	Szombathely	Hollán Ernő u. 1.	94/ 312-858
Veszprém Megyei	8201	Veszprém	Meyeház tér 3.	88/320-689
Zala Megyei	8900	Zalaegerszeg	Kisfaludy u. 7-9.	92/312-170

Fővárosi Munkaügyi Központ

Név	Telefon	Telefax
FMK Központ/Igazgatóság, központi osztályok, 1082 Budapest, Kisfaludy u. 11.	303-0722	303-0717
Kirendeltségek	Telefon	Telefax
1039 Budapest III., Heltai Jenő tér 7. I., II., III.; Dudás Istvánné	243-8663	243-8663
1043 Budapest IV., Kassai u. 24/b. IV., XV.; Horák Pálné	390-2400	390-2400
1096 Budapest IX., Haller u. 6. IX., X.; Ivánka Gyula	215-1242	215-1242
1051 Budapest V., Szemere u. 7. V., VI.; Mag Lajosné	311-1227	269-0154
1091 Budapest IX., Üllői út 47. VII., VIII.; Dr. Donáth Róbertné	215-8799	215-1437
1113 Budapest XI., Bartók Béla út 132. XI., XII., XXII.; Erős Lászlóné	204-1704	204-1704
1137 Budapest XIII., Katona József u. 25. XIII., XIV.; Feketéné Lada Katalin	320-5668	339-8270
1163 Budapest XVI., Vívó u. 2. XVI., XVII.; Nagyné Farkas Anna	403-0002	403-0002
1203 Budapest XX., János u. 6. XX., XXIII.; Marosvölgyi János	284-6403	284-6403
1118 Budapest XVIII., Darus u. 5. XVIII., XIX.; Bocsi Sándor	292-6093	292-6093
1211 Budapest XXI., Bajáki Ferenc u. 1. XXI.; Tóth Tímea	277-1033	277-1033
1097 Budapest IX., Gyáli út 33-35.; Ifjúsági Iroda	280-6344	280-6344
1089 Budapest VIII., Baross u. 126. Hajléktalanok Inf. Irodája Ehmann Zoltán	333-8306	334-2926
Főv. hatáskörű egyéb szervezeti egységek	Telefon	Telefax
Álláskeresők Klubja 1111 Budapest XI., Bicskei u. 8.	466-8835	466-8835
Foglalkozási Információs Tanácsadó (FIT) 1039 Budapest III., Heltai Jenő tér 7.	243-8670	243-8663
Pszichológiai Szakszolgálat 1094 Budapest IX., Balázs Béla u. 39.	215-6106	215-6420
Főv. Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőség 1051 Budapest V., Roosevelt tér 7-8.	312-4068	331-4355
Főv. Munkaügyi Felügyelőség 1087 Budapest VIII., Kerepesi út 27/A	210-0590	333-8370

Olimpia Budapesten?

„Készítsünk jól megalapítva: minden negyedik szökő esztendőben Nemzeti Magyar Olimpiai játékokat, úgy, mint volt a régi görögöknél. Szerezzünk meg minden odavaló készületeket, tegyünk meg lelkes erővel minden igyekezeteket, mert nemzetünk javára ennél felségesebb áldozatot nem tehetünk”. E sorokat Nemes Kerekes Mihály vetette papírra 1836-ban egy Széchenyi Istvánhoz írott levelében s most e sorok képezik mottóját a magyar gazdasági élet jelesei által szignált „Olimpiai felhívásnak”.

Az Olimpia kérdése is jól kirajolja az egyes magyar pártoknak nemzet távlati érdekeihez fűződő viszonyát. Az Olimpia 2012-es budapesti megrendezésének gondolatát minden párt támogatja a Szabad Demokraták Szövetségét leszámítva. Az SZDSZ eddig minden nagy előremutató nemzeti koncepcióra nemet mondott. Nemet mondott a határon túl rekedt nemzetrészek kollektív jogaira, autonómiatörekvéseire, nemet a millicentenáriumi

évében megrendezendő Világkiállításra, nemet státustörvény gondolatára és nemet magára a jogszabályra is. De az SZDSZ nemcsak a nagy nemzeti víziókra mond nemet, hanem saját elképzeléseire is, ha azzal a nemzeti kormány hitelet tudja rongálni: mikor az Orbán Nastase egyezségben megfogalmazást nyert egy korábbi SZDSZ-es módosító javaslat (az SZDSZ ki akarta terjeszteni a három hónapos munkavállalási lehetőséget a szom-

széd országok valamennyi állampolgárára), akkor erre is nemet mondtak.

Az Olimpiai felhívásra visszatérve, ezúttal szerencsére a másik, lényegesen erősebb baloldali párt, az MSZP nem feküdt le az SZDSZ-nek, mint annak idején, 1994 nyarán az EXPO ügyében. Ezúttal is igazolódott ama tézis, hogy míg az SZDSZ akár saját érdeke ellenére is nemzetellenes, (hiszen vélhető, hogy a státustörvény kontrázásával vagy most az Olimpia elleni ágálásával nem sok szavazatot nyer) az MSZP nemzetsemleges és számító. Ha úgy látja, hogy kellő mennyiségű románellenesség halmozódott fel a magyar választópolgároknak, akkor erre rájátszva áztatja el a kormányt az Orbán Nastase ügyben, de ha úgy látja, hogy az Olimpia támogatásával szavazatokat lehet nyerni, akkor nem lép fel ellene csak azért, hogy megvonjon a magyarságtól egy történelmi lehetőséget, egy öntudati reneszánszot elősegítő hatalmas kollektív sikerélményt.

BZSA

Szlovákia számtalan, a felvidéki magyar közösséget is érdeklő, az utóbbi számára életbevágóan fontos, nemzetközi szerződést nem tart be. Sajnos, függetlenül a gyakorlattól, a nyugati intézmények, úgy könyvelik el a fejleményeket, hogy Szlovák Köztársaság megfelel az alapvető elvárásoknak a magyar „kisebbség” érdekvélmének területén. A cigány kérdés természetesen marad. Szerencséjükre, ők, az MKP-től eltérően nincsenek hatalom közelben.

A hibát magyarországi és szlovákiai magyar politikusok követik el, amikor azt gondolják, hogy a gyors EU tagságnál nincs fontosabb érdek. Nos, tudjuk, hogy az EU tagság megvalósítása minden, csak nem gyors. Nem kellett volna eredménytelen és kapkodó sztahanovista külpolitikát folytatni. Lehet, hogy az EU tagság is kiábrándulást hoz.

A magyar kormány naív módon még azzal sem foglalkozott, hogy gondoskodjék a nemzetközi szerződések betartásával kapcsolatos megfelelő megfigyelési mechanizmusokról. Erről írt már a belga „La Libre Belgique” is.

Eredményre csak akkor számíthat a szlovákiai magyarság, ha megújítja politikai szervezeteit, és, ha megfelelő felvidéki magyar (és magyarországi) civilszervezetek alakulnak a nemzetközi szerződések betartásának monitorizálására. (Nádasdi István – nadasdi@geo.ulg.ac.be)

Tovább a neptuni úton

Az RMDSZ 2002. január 29-i tájékoztatójából megismerttük a kormánypárttal kötött új protokollumot. Most már szóba sem került a vezetés köreiben, hogy egy ilyen súlyú kérdésben az erdélyi magyar politikai érdekképviselet két kongresszus közötti legfelső szerve, az eredetileg erdélyi magyar parlamentnek megálmodott Szövetségi Képviselők Tanácsa szögezze le a sarokpontokat.

Markóék megmondták már a 2001. december 15-i SZKT-t megelőző Egyeztető Kerekasztalon, majd az SZKT-n is, hogy előbb aláírják a Nyilatkozatot, aztán majd az SZKT azt „megerősíti”. A Reform Tömörülés javaslatát, hogy az SZKT határozza meg azokat az igényeket, melyek teljesítése a protokollum aláírásának feltételét képezné, a testület többségi szavazással elvetette. Vagyis egy belső demokrácia elveit s az alapszabályzat szellemét sértő gyakorlat lassan „jogszokássá” érik.

Az alapszabályzat ugyanis sem a szövetségi elnöknek, sem pedig az Operatív Tanácsnak nem utalja a hatáskörébe a Szövetségre vonatkozó szerződések megkötését, viszont a SZKT sarkalatos határozatai között említi (45/c), hogy a testület „jóváhagyja a Szövetségre vonatkozó szerződéseket és megállapodásokat.” A józan ész szerint pedig az SZKT kellene követutasítást adjon a Szövetség tárgyalódelegációjának, melynek megszabja, hogy meddig mehet el a kompromisszumban. Hiszen mikor az egyezséget már aláírták

s az országos média közreadta a két szervezet közötti megállapodást, azon már aligha lehet módosítani. A „jóváhagyás” tulajdonképpen egyszerű formalitássá válik, kiüresedik.

Ez egyébként a kisebb baj. A nagyobb baj az, hogy az RMDSZ politikája továbbra is a tüneti kezelés síkján mozog, nem a baj megszüntetését célozza, hanem egyes szimptómák ellen „veszi fel a küzdelmet”. A Szövetség tovább halad azon az úton, melyen legjobb esetben is csak felmorzsolatásunkat lassíthatjuk, de erőinket nem tudjuk stabilizálni és felhasználásukat optimalizálni. Neptunból szisztéma lett. A román hatalom bekaszálja a magyar érdekképviselet erkölcsi támogatásának politikai hasznát, miközben bennünket kifizet aprópénzzel. A minap Boros János interjút olvastam az egyik anyaországi lapban, melyben Kolozsvár alpolgármestere azt mondja, hogy „az RMDSZ nem beszél az autonómiáról, mert az kényes kérdés”. No persze, hogy kényes kérdés, viszont programunk leglényege. Épp azért kell

beszélni róla minél többet, hogy tabujellege oldódjon s távlatilag valósággá váljék.

Markó Béla 1997 decemberében a „szövetségesek” első árulásakor, a földrajz és a történelem román oktatásának kérdésében kirobbant SZKT-vitán indulatosan azt kérdezte: attól, hogy kilépünk a kormányból lesz magyar egyetem? E kérdést most is fel lehet tenni: attól, hogy megtagadjuk az együttműködést ezzel a mélyen sovén kormánnyal, meglesz mindaz, ami a protokollumban foglaltatik?

Nem. Nem lesz meg. De kezdetét veheti egy olyan korszak, mely annak dacára, hogy középtávon Churchilllel szólva „vért, verítéket és könnyeket” ígér, távlatilag egy szebb magyar jövő perspektíváját rajzolja ki. Épp ez az átmeneti, nehéz korszak az, amit nem vállalnak az RMDSZ vezetői. Nem vállalják a realitásokkal való szembenézést, az esetleges létbizonytalanságot, a jelenlegi „harccal” együtt járó jólét és langymeleg biztonság kockáztatását. El lehet így politizálni még egy ideig, a jelenleg az RMDSZ-hatalmat gyakorló korosztály életében még minden bizonnyal nem fog tragikusan csökkenni közösségünk ereje (s ha igen akkor majd külső tényezőknek fogja tulajdonítani a hivatalos RMDSZ-propaganda, a saját felelősség elkenésével). Az erdélyi magyarság szavazatait a politikai képviseletet monopolizáló szervezet négyévente beseperheti, „eredményeket” is fel tud majd mutatni, ha másképp nem, úgy, ahogy a kilencvenes évek elején Verestőy Attila mondta, aki az RMDSZ érdemének tudta be, hogy mi minden rossz *nem* történt meg Romániában. Nos igen, mindig lesz olyan vízió, amely rosszabb a jelennél, amelytől úgymond az RMDSZ óvja meg a magyarságot. S a román hatalomban is meglesz az az önmérséklet, hogy néhány engedménnyel kiszúrja a szemünket, amit aztán „konkrét eredményként” lehet lobogtatni a választópolgárok előtt.

Ha most, a tavalyi, nyíltan sovénisza, tankönyvkommandós, SRI-jelentéses, himnusz- és zászlóbetiltó, pártállami időkét idő kurzus idején az RMDSZ odaáll legitimizálni ezt a hatalmat, akkor minden, egyébként is hiteltelen ígérethöz függetlenül a protokollum üzenete az, hogy velünk bármit meg lehet etetni. Bármit.

Borbély Zsolt Attila

Előpatak

Veszélyeztetett kisebbségek Európában

NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

A fenti címmel a Kisebbségért – Pro Minoritate Alapítvány és a Society for the Protection of Ethnic and National Minorities in Central Europe (SENCE) rendezésében nemzetközi tudományos konferencia helyszíne volt 2002. február 15-én a Károlyi Palota Kulturális Központ, melynek fővédnöke Walter Schwimmer, az Európa Tanács főtitkára volt.

Rockenbauer Zoltán miniszter (Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma) megnyitójában azt hangsúlyozta, hogy a Kárpát-medence valamennyi itt lakó nemzet tűzhelye. Közös az örökség, de közös a felelősség is. Európa története az azonosság és különbözőség története, Európa lesz szegényebb azzal, ha egy nép eltűnik. Márpedig ma az a veszély fenyeget, hogy a csángómagyarok eltűnhetnek. Senki előtt nem volt titok, hogy a tanácskozás – párbeszéd – ötlete és központi kérdése Tytti Isohookana-Asunmaa volt finn kulturális miniszter, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése tagjának tavaly őszi Románia részére elkészített a csángókérdéssel kapcsolatos ajánlása volt.

Komlóssy József, a SENCE alelnöke felhívta a figyelmet, hogy a diszkriminációt nemzetközi dokumentumok tiltják, az EU megfigyelő rendszerén keresztül arról akar meggyőződni, hogy be is tartják azokat. Bojan Brezigar, az Európai Kis Nyelvek Irodájának igazgatója a nem kormányzati szervek szerepét emelte ki a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Kartájának gyakorlati érvényesítésében. Kovács Péter a Miskolci Egyetem és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanára kertelés nélkül tette fel a kérdést: vajon bízhatnak-e a nemzeti kisebbségek az Európai Unióban? Azaz vannak ugyan normák, de hatékonyságuk megkérdőjelezhető. Az emberi jogok európai egyezménye és bírósága léte nagy eredmény, azonban a bíróságon egy-egy ügy évekig is elhúzódhat.

Tóth István György, a Történettudományi Intézet munkatársa a Hittérjesztés Szent Kongregációja megalakulását követő misszionáriusok megjelenését értékelte, és a moldvai térítő

útjuk eredményeit, akik természetesen elsősorban a Szentszék univerzális missziós stratégiájának a szolgálatában álltak.

Pozsony Ferenc a Kriza János Néprajzi Társaság elnöke a csángók jelenéről és jövőjéről beszélt, fejlődésük sajátosságáról, hogy ti. nem vettek részt a magyar nemzet életében, a nemzet építésének folyamatában, tehát a nemzeti tudatot sem lehet számonkérni tőlük. Rögtön a két román fejedelemiség egyesülése után megkezdődött az elrománosításuk. Mára a román nyelv lett az uralkodó nyelv. Pontosabban felcserélődött a nyelv, de ez még nem nemzetiségváltás.

Tytti Isohookana Asunmaa asszony első előadásában a veszélyeztetett ural-altáji kisebbségi kultúrákról majd a veszélyeztetett moldvai csángó kultúráról beszélt az EU számára készített beszámolója alapján, s

ebben kétségen kívül állást foglalt amellett, hogy a csángó kultúra, nyelv a magyar kultúra és nyelv része. Szilágyi N. Sándor a moldvai csángó nyelvjárásról, Smaranda Enache a Pro Európa Liga társelnöke, Gabriel Andreescu a Helsinki Bizottság részéről, Szilágyi Zsolt bukaresti parlamenti képviselő különböző szempontból közelítették meg a csángó-kérdést.

Hegyi Attila és Barta András, a Moldvai Csángó Magyarok Szövetség elnökei a magyar nyelv oktatásának és a közösségépítés gondjait vette sorra. Személyükben, valamint a többi jelen lévő moldvai csángómagyar szervezet vezetői, Duma András, Kótis Mihály (Szeret-Klészse Alapítvány), Ádám Valerian, Jurka Valentin személyében az első csángómagyar értelmiségiek is meggyőződtek: **a csángó-kérdést ezennel nemzetköziesítették!**

A nagyvilág pedig több magyar szerző (Domokos Mária, Pozsony Ferenc, Vincze Gábor) angol nyelven megjelent könyvében, amelyet a konferencia keretében mutattak be – **Hungarian Csángós in Moldova** – szerezheti meg alapvető ismereteit Európa ezen régi, arhaikus kultúrájához és nyelvű népéről, amely történetesen a magyar nemzet része. S az is marad, ha kellő számú iskolát és könyvet, templomot és papot kap.

Segesvár

Tisztelt Szerkesztőség!

Lapjuk előző számában Fekete Gyulával közölnek egy cikket Szexualizáció címmel. Ugyancsak ez a Fekete Gyula Mansfeld Péter és Tóth Ilonka meggyilkolása után 20 évvel, felnőtt fejjel, 55 évesen (!!!) írta az alábbiakat, amit az ausztráliai magyarok honlapján (www.hufo.nlc.net.au) olvastam valamikor, de eltettem örök mementónak:

Móra F. Kiadó adta ki **Fekete Gyula** egyik könyvét, melynek címe: „**Fortélyos félelem igazgat**”. A könyv 1977-ben jelent meg, a Képes Történelem sorozatban. Idézetek – kapásból – a könyvből: 8. oldal:

„Ritka ünnep egy nép életében, amikor az emberi haladás fősodrába kerül, s ott is a legelső között vállalta a világtörténelmi szerepét.

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc után 1918-19 emel ismét bennünket, magyarokat, az úttörők élvonalába. Százezer magyar önkéntes harcol az orosz forradalmárok oldalán a fehérek ellen: mi adtuk a legnagyobb segítséget a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmének a megszilárdításához. S 1918 őszén győz a polgári demokratikus forradalom Magyarországon. 1919 márciusában pedig a szocialista forradalom diadalmaskodik: megalakul a Magyar Tanácsköztársaság, kikiáltják a proletárdiktatúrát. Hazai urak és külföldi hatalmasok összefogtak ellene, és pár hónap alatt vérbe fojtották, de az a 133 nap, küzdelmeivel, áldozataival, vívmányaival, mégis olyan hősi fejezete történelmünknek, amelyre méltán lehetünk büszkéek. Nagy történelmi tettek nem születnek előzmények nélkül: 1918 és 1919 sem váratlan ajándékként köszöntött ránk. A munkásmozgalom, az aratósztrájk, a gondolat és a szépség forradalmi egyengették útját: Károlyi Mihály, Jászi Oszkár, Szabó Ervin, Szamuely Tibor, Kun Béla, a Galilei-kor szabadgondolkodó forradalmárai parlag-Magyarországot a haladó szellemi mozgalmak egyik messzire világító központjának rangjára emelték.”

Uraim! Önök ezt nem tudták?

Tiszteletteljes üdvözléssel egy tizenkét éve hűséges olvasójuk.

Mivel a kunbélák túlzott szaporulata révén még élnek az emberben a bolsevikok táplálta feltételes reflexek, kérem, az alábbiak szerint jelöl-

jék levelem aláírását: *Név és cím a szerkesztőségben. Köszönöm!*

(Kedves Hűséges Olvasónk! Mi nem csak ezt, hanem ennél még szörnyűbb dolgokat is tudunk – sajnos! Azt viszont reméljük – ennek ellenére –, hogy a cikk nem csak nekünk, hanem Önnek is tetszett – a Szerk.)

Tisztelt Szerkesztőség!

Szeretettel köszöntjük Önöket az Új Évből! Kívánunk jó egészséget, békés, szerencsés, sikerekben gazdag évet.

Felemelő érzés mindnyájunknak, hogy ismét olvashattuk a számunkra olyan fontos híreket. Mindig haza vezet minden sora betűje...

Mint ahogy Fodor András honfitársunk is megjegyezte a 48. számban, hogy fontos lenne jobban segíteni. Tudjuk, hogy nap mint nap minden drágább.

Igyekezni fogunk, hogy több előfizetőt toborozzunk – hirdetéseket a templomoknál és helyi újságokban.

A tavalyihoz hasonlóan mellékelem az Erdélybe küldendő „ajándék előfizetés” címetek.

Maradunk nagy tisztelettel és köszönettel: Borsay-Kozma Olga, Janka Berta és Béla – USA – New York

Mélyen tisztelt Szerkesztőség!

Mint Kolozsvár szülöttje, Amerikába szakadt, de Erdélyt elfelejteni nem tudó... ..szívesen iratkoznék fel azoknak a listájára, akik anyagiakkal is akarnák segíteni az Erdélyi Magyarorságot. Írjanak, és nem bánám, ha a hiányzó példányaimat megkaphatnám – persze, ha még van...

Tisztelettel: Dr. Osváth László
Scarsdale – N.Y. – USA

„Amit erő vagy hatalom elvesz, azt idő és kedvező szerencse ismét visszaadhatja. De amiről a nemzet félve a szenvedésektől, önként lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz és mindig kétséges...”
(Deák Ferenc)

Bocskai

Történt, hogy – a médiadíj elnyerése után – meghívást kaptunk a Gellért Szálló-béli nagy ezrednyitó orvosbálra.

Minthogy hasonló protokolláris eseményekre eddig nem mentünk el, felmerült azonnal a ruha gondja. Szmokingba kell menni s azt bizony az évek folyamán kissé túlnőttem. Egy új darab viszont manapság már a 100 000 forintot közelíti.

Nosza jöttek a baráti tanácsok s közöttük a legkézenfekvőbb és praktikusabb. Ha már a felmenők közt ott vannak a Bocskaiak is, rendeljek egy bocskait, amelyek fele áron beszerezhető, szép, és más jellegű alkalmakor is viselhető.

Így is történt és rövidesen meghozták Turáról az új bocskait.

A barátok másik része ekkor kezdett csak aggodalmaskodni. MIÉP egyenruhába bújtál, mondogatták, s ha nem is így van mindenki ezt hiszi. Magyarokdásnak fogják vélni, s minimum különtségnek.

Ez volt az a pillant mikor meggyőződtem arról, hogy helyesen jártam el. A bál előtt azonban a zsebemben elhelyeztem egy kis írást azzal a szándékkal, hogy aki reklamál annak magyarázat vagy fülönccsapás helyett ezt nyújtom át.

Imígyen szól: PARDON BOCSKAI

Negyven év alatt megtanultuk, hogy az **úr** szó osztályharcos megbélyegzés. A mellékhelyiségekre sem urak és hölgyek jelzés került, s mint-hogy elvtársak és elvtársnők feliratot nem lehetett oda tenni (bár ez az egy hely volt, ahol valóban elvtársak lehettünk), maradt a férfi és a nő.

Az **úriember** fogalom is végképp ellehetetlenült e korszakban s az utóbbi évtizedben még újabb értelmeket kapott. Ha ezt a szót hallom, akkor egy tarfejű, fülbevalós, harci-kutyás egyén jelenik meg előttem bankrablás közben, legalábbis a rendőrségi jelentések erre tanítanak.

Ha **nemzetről** esik szó, azonnal a nacionalista, Horthysta, fasiszta asszociáció ugrik be a legtöbb ember – mára eltorzított – elméjébe. A világon máshol sehol, csak itt nálunk, s vajon miért?

Ha a **himnuszt** éneklek magyarkodó vagyok, gyakorta nagyteremnyi ember között is csak ketten-hárman próbáljuk emberi hangon is életben tartani.

Ha háromszínű **zászlónkkal** vagy **kokárdával** ékesítem környe-

zetemet, öltözékemet, megmosolyog-
nak és „mindenfélét” gondolnak ró-
lam.

Ha **magyart** mondok, akkor ki-
rekesztő vagyok és megsérthetem a
szomszéd – nevükkel, sőt álneveikkel
– folyton mellüket döngető népek ér-
zékenységét. Én viszont nem vagyok
érzékenységre jogosult.

Ha **bocskait** veszek magamra,
az MIÉP egyenruha, ha soha tájéku-
kon sem jártam, akkor is.

Mit tehetek?

Nem veszem tudomásul ezt a sok
bárgyúságot.

Az urakhoz járok vizelni.

Próbálok - ha hagyják - úriember
módjára viselkedni.

A nemzet részének érzem magam
és minden becsületes állampolgárt,
sőt minden határon túli magyart is
odatartozónak akarok érezni.

Tovább énekelem a himnuszt.

Ha kedvem van, kiteszem a ma-
gyar zászlót vagy feltűzőm a kokár-
dát.

Magyart merek mondani, de sen-
kit sem rekeszték ki annak lehetősé-
géből, hogy magyarnak vallja magát
és magammal egyenrangú nemzet-
társamnak érzem azt is aki mást
vall.

A családi hagyomány szerint pe-
dig, a Bocskai ősök emlékére, ezt a
szmokingnál olcsóbb, és sokkal több
alkalommal felhasználható ruhada-
rabot is használom.

Ráadásul ebben el is temethet-
nek.

Remélem nem összes fenti rossz
szokásommal együtt.

Tisztelettel:

Szász István Tas – Leányfalu
Leányfalu

Senki sem reklamált.

Hogy magában ki tette ezt mégis? Ő
tudja. S azt is csak ő hiszi tudni,
hogy miért. (SZIT)

Az interneten olvastam

Az ENSZ felmérést készítettett „Ké-
rem, írják le véleményüket a Föld
más országaiban tapasztalható élé-
lismiszerhiányról!” címmel.

Az eredmény tökéletes kudarc
lett, mert: Afrikában nem tudták, mi
az az „élélismiszer”.

Európa nyugati felén nem tud-
ták, mi az a „hiány”.

Európa keleti felén nem ismerték
a „vélemény” szót.

ERDÉLYI
MAGYARSÁG

H - 1116 Budapest
Sopron út 64. I. em.

Argentínában és a banánköztár-
saságokban nem tudják, mi az a „ké-
rem”.

Végül az USA-ban nem tudják,
„melyek a Föld más országai...”
Szellemes, de nem szomorú?
dm – Sztendre

Tisztelt Szerkesztőség!

Január 8.-a van, és még nem kaptam
meg folyóiratuk múltévi 4. számát.
Nem tudom, mi történhetett? Így
nem tudhatom jövőbeni sorsát sem.
remélem, nem a folyóirattal van
probléma. Inkább hiszem, hogy a
lépfenés terrortámadás áldozatául
esett (!).

Sajnáltnám, ha nem olvashatnánk
továbbra is nívós, dokumentált írá-
saikat. A legjobbakat remélve, mara-
dok tisztelettel: Kis György –
Bloomfield Hills – USA

Kedves Szerkesztőség!

Mellékelve küldöm az előfizetésemet
ez évre. Tudom, hogy csak egy csepp
a tengerben, de talán ez is elősegíti
ennek az igazán értékes és érdekes
folyóiratnak a tovább folytatását és
főnmaradását.

Szívélyes üdvözzel: özv. Illyés
Andrásné – Dearborn Hts. – USA

Előző számunk Kempelen, a
felvidéki „varázsló” című cikké-
nél sajnálatos módon lema-
radt, hogy azt a „Pozsonyi Ma-
gyar Tannyelvű Gimnázium”
csapata készítette a felkészítő
tanár Kulcsár Monika vezetése-
vel.

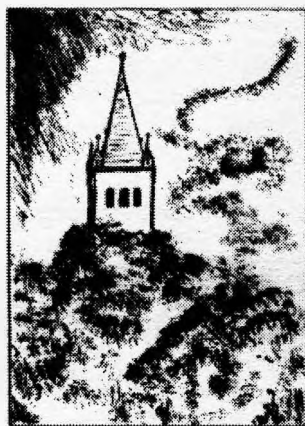
A tanárnőről és a fiatal csa-
pattagoktól – remélve, hogy
lesz még alkalmunk tőlük cik-
ket közölnünk – mulasztásóért
ezúton is bocsánatot kér: a
Szerkesztőség

Kedves Szerkesztőség!

Szeretném megköszönni Önöknek
azt a néhány példányszám folyóira-
tot, amelyet könyvtárunk számára
juttattak és kérem, ha tehetik, más-
kor is küldjenek! (Megjegyzem, hogy
ezeken kívül, könyvtárunkban sem-
milyen más lap vagy folyóirat nincs.)
Ezenkívül, itt mellékelek egy pél-
dányt abból a kiadványból, amelyet
a millenniumi ünnepségek alkalmá-
val adott ki alapítványunk és amely
olyan nagy sikert aratott, hogy szán-
dékunkban áll egy újabb sorozatot
ebből kiadni. Nem lenne talán értel-
metlen bemutatni ezt az Önök folyó-
iratában, mert talán más helységek,
települések is követnék a példánkat.

Tisztelettel köszönti Önöket

Juhosné Szász Rozália könyvtá-
ros Székről!

**SZÉKI MILLENNIUMI
EMLEKKÖNYV**

Tisztelt Szerkesztőség!

Szeretném megköszönni Önöknek,
valamennyi munkatársuknak, hogy
levelem közzétételével jelentős segit-
séget nyújtottak számomra abban,
hogy ösztöndíjam kiegészítéséhez si-
kerüljön támogatókat szerezniem.
Nagyon hálás lennék, ha folyóiratuk-
ban közzétennék köszönetemet min-
denkinek, akik nekem segítséget
nyújtottak. Az ösztöndíjammal kap-
csolatos további fejleményekről Ka-
tona Szabó úrnak külön levélben
számolok be.

Minden jót kívánva, kiváló tiszte-
lettel, Dranik Réka.

ADOMÁNYOK (Ft)

BELFÖLD

Ajtóny Pál	Pécs	2.500.-
Almás László	Bp.	500.-
Andrásólszky Barna dr.	Mosdós	1.000.-
Andrássy Gyula dr.	Békéscsaba	500.-
Anna Medicina Bt.	Bp.	500.-
Antal Balázs	Bp.	2.500.-
Arkossy Ottó	Esztergom	500.-
Bakos Gyula	Vértesszőlős	500.-
Balázs István dr.	Bp.	20.000.-
Barakonyi István	Bp.	500.-
Bárdóczi András	Szombathely	500.-
Bátor Béla	Jászapáti	500.-
Bencsik József dr.	Cegléd	1.500.-
Benedek András	Etyek	2.500.-
Biczó Erzsébet	Márok	500.-
Bognár Magdolna	Bp.	500.-
Boros Gyula	Tatabánya	500.-
Brumár Mihály dr.	Karancsság	4.000.-
Czellecz Zoltán	Bp.	2.500.-
Csikszentkirályi Lestyan Ferenc	Kaposvár	2.500.-
Csupor Dező	Jakabszállás	2.500.-
Dezso István dr.	Bp.	500.-
Duzsej Miklós dr.	Mucsony	2.500.-
Elekcs József dr.	Debrecen	1.500.-
Erdélyi Örmény Gyökerek	Bp.	2.500.-
Fabian Tibor dr.	Bp.	1.500.-
Farkas Gábor dr.	Százhalombatta	2.500.-
Fazakas Kalló Sándor	Bp.	800.-
Féjér Tamás	Bp.	2.500.-
Filip János	Bp.	1.500.-
Főgyházmegyei Könyvtár	Eger	500.-
Gáspár Ferenc	Bp.	1.500.-
Gréci-Zsoldos Miklós	Szalmatercs	500.-
Gréppály András dr.	Bp.	2.500.-
György István dr.	Tiszacsege	2.500.-
Harmath Ferenc dr.	Abony	500.-
Hegedűs Pál	Bp.	2.500.-
Incze Laura dr.	Jászberény	1.500.-
Incze Miklós dr.	Bp.	1.000.-
Inspurger Antal dr.	Veszprém	500.-
Irmes Gellért dr.	Székesfehérvár	1.500.-
Issekutz Sarolta dr.	Bp.	2.500.-
Jákab Terézia dr.	Bp.	2.500.-
Jánki Lajos dr.	Mezőkövesd	1.500.-
Jánni Esz	Bp.	500.-
Kegyes Attila István	Szombathely	3.500.-
Keresztes Sándor dr.	Bp.	500.-
Keszte József	Nádasd	500.-
Kiss Gábor	Vác	1.500.-

Koltai Erika	Pécs	500.-
Lángi Lászlóné	Bp.	2.500.-
Lendvai Elemér	Bp.	500.-
Lokodi Árpád	Gyöngyös	500.-
Lőkös János dr.	Bp.	1.500.-
Ludvig Gyuláné	Bp.	2.500.-
Lukács Anikó	Bp.	2.500.-
Macsím és Tsa. Bt.	Bp.	2.500.-
Makay Mihályné	Solymár	500.-
Mándi György	Bp.	10.000.-
Mityók János	Tatabánya	500.-
Nagy István	Dömsöd	500.-
Nagy Tiborné	Bp.	800.-
Nagy Zoltán	Bp.	500.-
Ocskay Gábor	Vác	1.800.-
Orbán Balázs	Martonvásár	1.000.-
Pataky Géza	Bp.	2.500.-
Petrassy Miklós dr.	Tatabánya	500.-
Póka Ferenc	Tiszavasvári	500.-
Premontrei Prépostság	Csoma	2.500.-
Ruszthy Gyula	Bp.	12.000.-
Sallay Attila dr.	Bp.	2.500.-
Schmidt István	Bp.	500.-
Szabó Gyula	Szentistván	1.500.-
Szacsavay Imréné	Solymár	10.000.-
Szalayné dr. Sándor Erzsébet	Pécs	2.500.-
Szamosi Elemér	Bp.	500.-
Szász Árpád dr.	Sopron	1.000.-
Széchy Gábor dr.	Bp.	1.500.-
Szilágyi Gizella dr.	Farkasgyepű	2.500.-
Szőcs Attila	Bp.	500.-
Szövérti Károly dr.	Jászberény	2.500.-
Tamásy István dr.	Leányfalú	1.500.-
Tóbiás Sándor dr.	Gödöllő	500.-
Torma János	Kaposfő	2.500.-
Udvarhelyi András	Bp.	2.500.-
Valiskó Ferenc	Salgótarján	500.-
Varga Sándor dr.	Bp.	4.500.-
Vékás Júlia dr.	Németkér	500.-
Veresegyházy-Méh	Szigetszentmiklós	500.-
Zayzon Gábor dr.	Izsák	2.500.-
Zombori Ilona	Pécel	5.000.-

Külföld	USA	20.- USD
Domokos Emília	USA	20.- USD
Farkas Katalin és Károly	USA	165.- USD
Janka Berta és Béla	USA	165.- USD
Máriássy Zsuzsa	Németország	100.- DEM
Osváth László dr.	USA	65.- USD

Az Erdélyi Magyarság
külföldi képviselői:

Amerikai Egyesült Államok:

Maria Orbán-Bihary
402 East 65th street 2B
New York, NY. 10021
Tel.: (1)212-744-7946
Fax: (1)212-744-0614

Ausztrália:

Jed Productions, Józsa Erika
Cím: 22 Marinelle Street Manly Vale
2093 Australia
Tel./fax: 612-9907-6151

Belgium:

gr. Teleki Kálmán
Bovenberg 122
1150 BRUXELLES
Tel.: (02) 770 16 01
Bank: 310-0737944-54

Dánia:

Dansk-Ungarsk Seiskab,
Hortensiavej 12. 1857 Frederiksberg C

Hollandia:

K. A. Pehlig-Stubnya,
Muzenlaan 5, 2353 KB. Leiderdorp,
Postbank No. 653 557
Tel.: 07/89-03-31

Izrael:

Pál Tibor
Street Puah 6 A/5
35311 Haifa
Tel.: 528780

Kanada:

Kate Karácsony, Pannonia Books Ltd.
P. O. Box 1017 Postal Station „B”
Toronto, Ont. M5T 2T8
Tel./Fax: (416)5353-963

Nagy-Britannia:

Klára Morvai, Hungarian Book Agency
P. O. BOX 1956
Durham DH1 2GA
Tel.: 00 44-191-272-2446
Fax: 00 44-191-368-4198

Olaszország:

Maria Toth Pittaluga
Mellbodes 41.09045 Flumini (CA)
c/c N 15853 096
Tel.: 70-830-309

Svájc:

Anikó Parragi
8046 Zürich, Wehtalerstr Str. 295.
Tel.: 41/1/372-3201
Zürcher Kantonbank
Kto. Nr. 1118-0298.950 Zürich

Svédország:

János Járál
Fagotgr. 5/B, 223 68 Lund,
Tel.: 046/14-70-81
Postgiro: 6310 106-7

Azokban a – főleg európai – országokban ahol nincs lapunknak képviselője, olvasóink előfizetésüket akár címünkre postázott csekkel, akár money orderrel rendezhetik, de küldhetnek postai „COUPONT” is. Amennyiben magyarországi ismerőseiken keresztül akarnak előfizetni, úgy kérésre (akár üzenet-rögzítőnkön keresztül is) csekket küldünk.

FONTOS TÁJÉKOZTATÓ!!!

1%. Alapítványunk mint közhasznú alapítvány az idén is jogosult az un. 1%-ra, amit a személyi jövedelemadó bevallásánál lehet felajánlani számunkra. **(Adószámunk: 19667173-1-43).** Sőt, mindenkit arra kérünk és biztatunk, hogy az elkövetkező adóbevallásnál továbbra is éljenek a támogatásnak ezzel a módjával.

Az 1% felajánlásának lehetőségéről kérjük tájékoztassa barátait és ismerőseit is! Nagyon szeretnénk, ha ezzel a lehetőséggel is élve, minél többen támogatnák alapítványunk munkáját.

A 2001. évre benyújtandó adóbevallásnál – aminek benyújtási határideje magánszemélyeknél ez év március 20.-a – nyilatkozni kell ezzel kapcsolatban. Ennek módja a következő: Egy, az Ön által beszerzett borítékban fel kell tüntetni az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét (kivül). A borítékban elhelyezett papírra pedig rá kell írni alapítványunk adószámát, ami: **19667173-1-43.** Célszerű, bár nem kötelező az alapítvány nevét is: **Az Erdélyi Magyarságért Alapítvány.** Erre a célra felhasználható a mellékelt fénymásolat. A borítékot csatolni kell az adóbevalláshoz. Kérjük, hívják fel erre barátait, ismerőseik figyelmét is, és javasolják nekik, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel. Természetesen mi is mindenkit erre biztatunk. A határainkon túl élő olvasóink ezen a téren úgy segíthetnek, hogy ők magyarországi ismerőseik, barátai figyelmét ráirányítják lapunkra.

Ismét nyomtatékosan felhívánk támogatóink figyelmét az alábbiakra: Ha valaki a befizetési csekkre ráírja hogy előfizetés, az után nekünk számlát kell kiállítanunk, és befizetnünk az ÁFA-

t is. Ha viszont nem ír rá semmit, vagy azt, hogy támogatás, úgy azt alapítványi támogatásként könyveljük. Ez esetben viszont semmi nem tiltja, hogy mi ezért viszonzásként küldjük lapunkat. Nyilvántartásunkból egyébként is kiderül, hogy miről is van szó.

Mivel lapunk megjelentetése ma még mindig bizonytalan, ezért nem lenne tisztességes „előfizetési” díjat gyűjteni. Így tehát, aki támogatást nyújt alapítványunknak, annak a lap megjelentése esetén természetesen küldjük a lapot, de ha nem – amit nagyon remélünk sikerül elkerülni – akkor a támogatásra küldött összeget az alapítvány egyéb céljaira fordítjuk. Kérjük, hogy erre gondoljanak az esetleges támogatáskor.

Azok pedig akik kimondottan előfizetésre küldtek pénzt korábban, és úgy gondolják, hogy a lap szüneteltetése esetén sérelem érte/éri őket, úgy **kérjük, ezt írásban jelezzék felénk,** s akkor az összeget természetesen visszaküldjük. Itt azért megjegyeznénk, hogy korábban is gyakran tájékoztattuk kedves támogatóinkat, hogy „előfizetést” minden esetben csupán a tárgyév végéig fogadunk el, s minden a feletti összeget alapítványi támogatásként könyvelünk – hacsak a befizető másként nem rendelkezik.

Továbbra is bízva abban és remélve, hogy a mai Magyarországon az adott szónak mégis csak van értéke, megköszönve az alapítványunknak nyújtott támogatást legközelebbi (?) számunkig üdvözlötét küldi

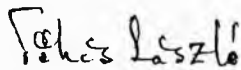
Az Erdélyi Magyarságért
Alapítvány

Különösen fontos ez akkor, amikor a választások előtt a hazai ellenzéki fórumok is megteszik a magukét, hogy bizonyítsák: a kormányzat képtelen a törvények hatékony végrehajtására, és minden eszközt fel is használnak arra, hogy megpróbálják igazolni állításaikat, és ezáltal egyaránt befolyásolni a hazai választókat és a határon túli érdekelteket.

Ebben a helyzetben a lap megszűnte nem csupán ürt hagyna maga után, de annak negatív üzenete is lenne, hiszen a lap irányultsága egybevág a jelenlegi polgári és nemzeti törekvésekkel. Éppen ezért fontosnak tartjuk nemcsak a lap anyagi helyzetének rendezését, hanem annak gyakoribb megjelentetését is támogatnánk.

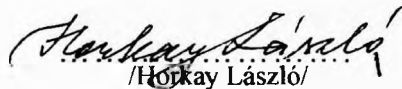
Szükségesnek véljük a fentiekre Miniszterelnök úr szíves figyelmét felhívni.

Budapest, 2001 november havában

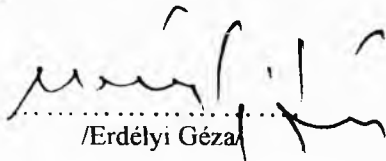

/Tókes László/

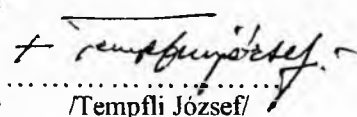
Tisztelettel:

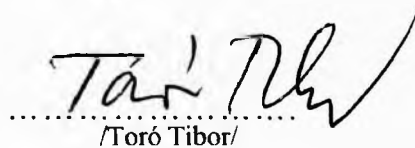
/Horváth László/

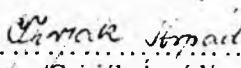
/Erdélyi Géza/

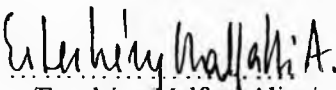
/Tempfli József/

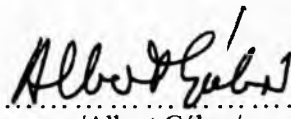
/Toró Tibor/

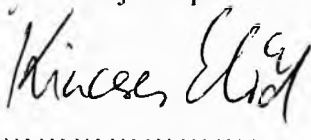
/Czirják Árpád/

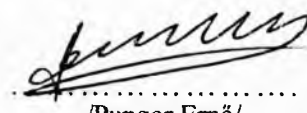
/Esterházy Malfatti Alice/

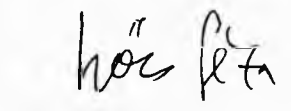
/Albert Gábor/

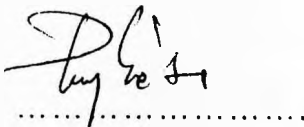
/Kincses Előd/

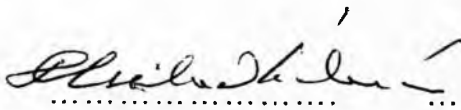
/Pungor Ernő/

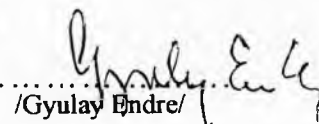
/Szöcs Géza/

/Pap Géza/

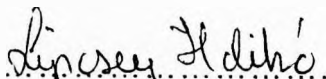

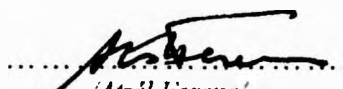
/Csiha Kálmán/

/Gyulay Endre/

és az Erdélyi Magyarság részéről

/Lipcsey Ildikó/
főszerkesztő

/Atzél Ferenc/
a lap kiadója

MINISZTERELNÖKI HIVATAL
A MINISZTERELNÖK KABINETFŐNÖKE

Atzél Ferenc úrnak
elnök

Erdélyi Magyarországért Alapítvány

Budapest, 2001. december 21.

Tisztelt Elnök Úr!

Miniszterelnök úr a hozzá intézett levelét köszönettel megkapta. Elolvasta azt a felhívást is, amelyet ismert határon túli és magyarországi személyiségek, egyházi vezetők fogalmaztak meg.

Mint azt bizonyára Ön is érzékeli, miniszterelnök úr személyesen is és a Magyar Köztársaság kormánya is kiemelten foglalkozik a határon túli magyarság számára fontos ügyekkel, problémákkal. A kormány 1998 óta tett intézkedései, különösen az Országgyűlés által elfogadott státusztörvény egyaránt a magyarság megtartását, szellemi, kulturális gyökereinek ápolását célozták meg, remélhetőleg sikerrel.

Miniszterelnök úr tisztában van azzal, milyen szerepet játszik az Erdélyi Magyarság c. folyóirat Erdély közéletében ezért úgy döntött, hogy a folyóirat további sikeres működése érdekében a költségvetési tartalékból, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának fejezetében 30 millió Ft-tal támogatja áldozatos tevékenységüket.

Miniszterelnök úr nevében áldott karácsonyi ünnepeket és sikeres új esztendőt kívánok:

Nagy Andor

Nagy Andor

**A III. évezred mindennél fontosabb kérdése:
Van-e értéke az adott szónak a mai Magyarországon?**